

VILNIAUS UNIVERSITETO MEDICINOS FAKULTETO
VISUOMENĖS SVEIKATOS INSTITUTAS

Laura Kaziulionytė

**STUDENTŲ POŽIŪRIO Į MAISTO PRODUKTŲ ŽENKLINIMO
INFORMACIJĄ IR JOS DAROMĄ POVEIKĮ MAISTO PASIRINKIMUI
VERTINIMAS**

**EVALUATION OF STUDENTS' APPROACH TO FOOD LABELLING
INFORMATION AND ITS IMPACT ON THE FOOD CHOICES**

Magistro baigiamasis darbas

Leidžiama ginti _____
Visuomenės sveikatos
instituto direktorius
(mokslinis laipsnis, vardas,
vardo pirmoji raidė ir pavardė)

_____
(parašas)

Studentas _____

Darbo vadovas _____
(mokslinis laipsnis, vardas, (parašas)
vardo pirmoji raidė ir pavardė)

Darbo įteikimo data _____
Registracijos Nr. _____

Vilnius – 2017

Turinys

Santrauka.....	3
Raktažodžiai.....	5
Įvadas	7
1. Literatūros apžvalga	9
1.1. Maisto produktų ženklavimo ir reglamentavimo svarba visuomenės sveikatai ...	9
1.2. Vartotojų požiūris į maisto produktų ženklavimo informaciją	13
1.3. Vartotojų naudojama maisto produktų ženklavimo informacija ir jos įtaka maisto pasirinkimui	18
1.4. Priežastys, trukdančios vartotojams suprasti maisto produktų ženklavimo informaciją	23
2. Tyrimo metodika	28
3. Tyrimo rezultatai	29
3.1. Demografinė ir socialinė respondentų charakteristika	29
3.2. Vilniaus universiteto studentų požiūris į maisto produktų ženklavimo informaciją	31
3.3. Vilniaus universiteto studentų nuomonė apie maisto produktų ženklavimo informacijos įtaką maisto produktų pasirinkimui.....	54
3.4. Priežastys, trukdančios Vilniaus universiteto studentams suprasti ženklavimo informaciją	81
4. Rezultatų aptarimas	111
Išvados	124
Rekomendacijos	125
Literatūros sąrašas.....	126

Santrauka

Maisto produktų ženklėjimas yra labai svarbus informacijos šaltinis vartotojams. Ši informacija ypatingai svarbi jaunimui, kadangi šiuo periodu formuojasi ir įsitvirtina gyvenenos įpročiai [7]. Dėl to, ant maisto produktų pakuočių esanti informacija turi būti suprantama ir aiški jauniems žmonėms, kad jie galėtų ja pasinaudoti renkantis kuo palankesnius sveikatai maisto produktus. Tyrimais nustatyta, kad vartotojams ženklėjimo informaciją sunku aiškiai perskaityti. Daliai vartotojų ši informacija yra nesuprantama, per sudėtinga, vartojami per sudėtingi terminai [6, 34, 41]. Tačiau pastaraisiais metais tyrimų, kuriais būtų nustatytas studentų požiūris į maisto produktų ženklėjimo informaciją ir jos daromą poveikį maisto pasirinkimui nėra.

Šio darbo tikslas yra įvertinti studentų požiūrį į maisto produktų ženklėjimo informaciją ir jos daromą poveikį maisto pasirinkimui.

Tyrimas buvo atliktas 2016 metų gegužės – 2017 metų sausio mėnesiais. Tyrimo metu buvo apklausti Vilniaus universiteto studentai. Tyrimo tikslui pasiekti duomenys buvo renkami vykdant anoniminę anketinę apklausą.

Tyrimo rezultatais nustatyta, kad 50,4 proc. Vilniaus universiteto studentų mano, kad informacija, esanti ant maisto produktų etikečių yra dažniausiai naudinga perkant maisto produktus. Šiek tiek daugiau nei pusė respondentų, mano, jog maisto produktų etiketėse esanti informacija yra dažniausiai tiksli (54,9 proc.). Nustatyta, kad daugiausiai respondentų pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą, tik kartais (44,8 proc.). Analizuojant priežastis, kodėl studentai šią informaciją skaito tik kartais arba dažniausiai neskaito ar visai neskaito, nustatyta, kad daugiausia respondentų, teigia, jog neturi laiko jos skaityti (31,4 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentams, renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą tik kartais (44, 8 proc.). Daugiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą lemia produkto kaina (30,7 proc.). Daugiau nei pusė Vilniaus universiteto studentų, informaciją apie maisto produktus, supranta tik iš dalies. Nustatyta kad 53,7 proc. studentų, maisto produktų ženklėjimo informacija nesuprantama ar suprantama tik iš dalies, kadangi vartojami neaiškūs sutrumpinimai.

Raktažodžiai: informacija apie maistą, privaloma informacija apie maistą, fasuotas maisto produktas, sudedamoji dalis, etiketė, ženklėjimas

Summary

Food labelling is a very important source of information for consumers. This information is especially important for young people since namely in this period the formation and consolidation of their lifestyle habits occur [7]. Therefore the information contained on food packaging must be understandable and clear to young people so they could use it in choosing food products that are most favourable to health. Studies have shown that consumers find it difficult to clearly understand label information. For some users this information is obscure, too complicated, and too complex terminology is used [6, 34, 41]. However, in recent years, no studies have been performed aimed to establish the approach of students to food label information and its impact on food choices.

The aim of the paper is to assess the students' approach to food label information and its impact on food choices.

The study was conducted in May 2016 - January 2017. During the study, the students of Vilnius University were interviewed. In order to achieve the objectives of the research, data was collected through an anonymous questionnaire.

The study results showed that 50.4 percent of the students of Vilnius University believe that the information contained on food labels most often is useful when buying food products. A little bit more than a half of the respondents believe that the information contained on food labels is usually accurate. It was found that most of the respondents when purchasing food products read the information provided on the product packaging only occasionally (44.8 percent). When analysing the reasons why the students read this information only occasionally or do not read it at all, it was found that the majority of the respondents state that they do not have time to read it (31.4 percent). The results showed that in most cases when students choose food products, the information contained on the product label determines their choice only occasionally (44, 8 percent). Most students said that their choice is determined by the price of the product (30.7 percent). More than a half of the students understand the information about food products only in part. It was found that 53.7 percent students do not understand food label information or understand it only partially since unclear abbreviations are used.

Keywords: information about food, mandatory food information, pre-packaged food product, ingredient, label, labelling

Raktažodžiai

Informacija apie maistą – informacija apie maisto produktą, pateikiama galutiniam vartotojui etiketėje, kitoje kartu pateikiamoje medžiagoje ar kitomis priemonėmis, įskaitant šiuolaikinių technologijų priemones arba žodinę komunikaciją (2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams);

Privaloma informacija apie maistą – tam tikri duomenys, kurie pagal Sąjungos nuostatas turi būti teikiami galutiniam vartotojui (2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams);

Fasuotas maisto produktas – kiekvienas atskiras galutiniam vartotojui ir viešojo maitinimo įstaigoms pateikiamas prekinis vienetas, kurį sudaro maisto produktas ir pakuotė, į kurią jis įdėtas prieš pateikiant parduoti ir kuri dengia produktą visiškai arba tik iš dalies, bet visada taip, kad pakuotės turinio nebūtų galima pakeisti jos neatidarius arba nepakeitus; terminas „fasuotas maisto produktas“ neapima vartotojo prašymu pardavimo vietoje pakuojamų arba tiesioginiam pardavimui fasuojamų maisto produktų (2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams);

Sudedamoji dalis – medžiaga arba produktas, įskaitant kvapiąsias medžiagas, maisto priedus ir maisto fermentus, ir sudėtinės sudedamosios dalies elementas, naudojamas maisto produktui gaminti arba ruošti ir liekantis galutiniame produkte, nors ir pakitusiu pavidalu; likučiai nelaikomi sudedamąja dalimi (2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams);

Etiketė – žymuo, prekės ženklas, ženklas, vaizduojamoji arba kitokia aprašomoji medžiaga, užrašyti ar atspausdinti maisto produkto pakuotėje ar taroje, uždėti trafaretu, joje pažymėti, įspausti ar ant jos atspausti arba prie jos pritvirtinti (2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams);

Ženklinimas – su maisto produktu susiję žodžiai, duomenys, prekės ženklai, registruotasis prekės pavadinimas, vaizduojamoji medžiaga arba simbolis, pateikti ant pakuotės, dokumente, informaciniame lapelyje, etiketėje, žiede ar lankelyje, pridedamuose prie tokio maisto produkto arba jį nurodančiuose (2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams);

Ivadas

2010 metų Pasaulinio ligų naštos tyrimo analizė parodė, kad mitybos veiksniai yra vieni svarbiausių faktorių, kurie gali kenkti sveikatai ir gerovei kiekvienoje valstybėje narėje, esančioje Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) europos regione. Analizė parodė, kad prasta mityba, taip pat nepakankama mityba, mikroelementų trūkumas, antsvoris, nutukimas ir neužkrečiamos ligos gali sudaryti dideles socialines ir ekonomines išlaidas asmenims, šeimoms, bendruomenėms ir vyriausybei. Iš šešių regionų PSO, Europos regionas yra labiausiai veikiamas neužkrečiamųjų ligų, kurios yra pagrindinė priežastis, galinti sukelti negalią, mirtį, širdies ir kraujagyslių ligas, diabetą, vėžinius susirgimus ir kvėpavimo takų ligas. Visi šie sutrikimai sudaro 77% visų ligų naštą ir beveik 86% priešlaikinį mirtingumą [1].

Dėl to siekiant išvengti ankstyvų mirčių ir žymiai sumažinti neužkrečiamųjų ligų, nutukimo ir visų kitų sveikatos sutrikimų, susijusių su prasta mityba, naštą PSO paskelbė Europos maisto ir mitybos veiksmų planą 2015-2020. Šiuo planu raginama visų Europos šalių vyriausybių imtis prioritetinių veiksmų, kurie galėtų pagerinti maisto sistemos valdymą ir bendrą Europos populiacijos dietos kokybę ir mitybos būklę. Vienas iš uždavinių yra gerinti maisto produktų ženklimą, kuris turi būti aiškiai suprantamas vartotojams ir leistų pasirinkti sveikus maisto produktus [1]. Europos Bendrijos Komisijos Baltojoje knygoje „Dėl Europos strategijos su mityba, atsveriu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti“, teigiama, kad asmenines žinias, įpročius ir elgesį, pavyzdžiui, susijusį su gyvenimo būdu ar mitybos įpročiais, formuoja supanti aplinka. Dėl to, ypač svarbu gauti aiškia, nuoseklią ir pagrįstą informaciją, renkantis maisto produktus. Maistingumo ženklavimas yra vienas iš būdų perduoti informaciją vartotojams ir padėti jiems pasirinkti sveiką maistą ir gėrimus [2].

Tačiau, atliktų užsienio mokslininkų tyrimų duomenys rodo, jog dar yra mažai vartotojų, kurie aiškiai suprastų ženklavimo informaciją, esančią ant maisto produktų. Taip pat, vis dar yra nemažai vartotojų, kurie pirkdami maisto produktus neatsižvelgia į pateiktą informaciją, esančią ant maisto produktų pakuočių. [3, 4, 5]. Lietuvoje atlikto tyrimo duomenys rodo, kad daugumai Lietuvos gyventojų maisto ženklavimo informacija yra nesuprantama ir ja pasinaudoti yra sunku, nes jos pateikimas neatitinka vartotojų

lūkesčių [6]. Norint tobulinti maisto produktų ženklimą svarbu atlikti tyrimus, kurie rodytų, gyventojų požiūrį į maisto produktų ženklavimo informaciją. Taip pat svarbu, nustatyti, kaip ženklavimo informacija gali lemti maisto produktų pasirinkimą bei nustatyti priežastis, kurios gali trukdyti suprasti ir pasinaudoti ženklavimo informacija. Ant maisto produktų etikečių, esanti informacija turėtų atitikti gyventojų lūkesčius ir įgalinti juos sveikiau maitintis [2, 6]. Ypatingai svarbu, kad sveika mityba formuotųsi kuo jaunesniame amžiuje, kadangi, šiuo periodu formuojasi ir įsitvirtina gyvenimo įpročiai [7]. Dėl to, ant maisto produktų pakuočių esanti informacija turi būti suprantama ir aiški jauniems žmonėms, kad jie galėtų ja pasinaudoti, renkantis kuo sveikesnius produktus. Tai lėmė šio tyrimo tikslą, kuris yra: įvertinti studentų požiūrį į maisto produktų ženklavimo informaciją ir jos daromą poveikį maisto pasirinkimui. Išskirti šie uždaviniai:

1. Nustatyti Vilniaus universiteto studentų požiūrį į maisto produktų ženklavimo informaciją.
2. Nustatyti Vilniaus universiteto studentų nuomonę apie maisto produktų ženklavimo informacijos įtaką maisto produktų pasirinkimui.
3. Nustatyti priežastis, kurios Vilniaus universiteto studentams trukdo suprasti ženklavimo informaciją.

1. Literatūros apžvalga

Europos bendrijos komisijos Žaliojoje knygoje skelbiama, kad nesveika mityba ir fizinės veiklos stygius yra pagrindinės priežastys, dėl kurių susergama galimomis išvengti ligomis ir ištinka pirmalaikė mirtis. Tai, kad Europoje gausėja nutukusių žmonių, yra vienas didžiausių visuomenės sveikatos rūpesčių. Vis daugėjant nutukimo atvejų, kenčia ne tik žmonės, bet ir kyla rimtų ekonominių pasekmių. Apskaičiuota, kad 7 % sveikatos apsaugos išlaidų Europos Sąjungoje skiriama nutukimui gydyti. Taigi su atsvariu ir tukimu svarbu kovoti ne tik dėl visuomenės sveikatos priežasčių, bet ir siekiant sumažinti ilgainiui patiriamų išlaidų sveikatos apsaugai ir stabilizuoti valstybių ekonomiką, sudarant sąlygas piliečiams gyventi produktyvų gyvenimą iki gilios senatvės. Komisijos pasiūlyme dėl naujos sveikatos ir vartotojų apsaugos programos pagrindinis dėmesys skiriamas skatinimui ir prevencijai, įskaitant sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo srityse ir numatoma nauja konkrečių ligų prevencijos veiklos kryptis. Viena iš veiklos krypčių yra vartotojų informavimas, reklama ir rinkodara. Vartotojų politika siekiama žmonėms sudaryti sąlygas sąmoningai rinktis maisto produktus. Šiuo atžvilgiu svarbus elementas yra informacija apie maistinę jų vertę. Aiški ir nuosekli informacija apie maisto produktų maistinę vertę kartu su atitinkamu vartotojų švietimu gali būti pagrindiniai sąmoningo mitybos rinkimosi elementai [8].

1.1. Maisto produktų ženklavimo ir reglamentavimo svarba visuomenės sveikatai

Per pastaruosius tris dešimtmečius smarkiai pagausėjo anstvorio ir nutukimo problemų turinčių ES gyventojų. Tai rodo blogėjančią ES gyventojų netinkamos mitybos ir nepakankamo fizinio aktyvumo tendenciją. Dėl to ateityje gali padaugėti lėtinių susirgimų, tokių kaip kraujagyslių sistemos ligos, padidėjęs kraujospūdis, antrojo tipo diabetas, insultas, kai kurių tipų vėžys, skeleto raumenų sistemos ir net įvairūs psichikos sveikatos sutrikimai. Ilgainiui tai gali neigiamai paveikti gyvenimo trukmę ES ir dėl to gali sumažėti daugelio žmonių gyvenimo kokybė [2]. Kaip teigia Pasaulio sveikatos organizacija, žmogaus gyvenimo trukmę bei sveikatą lemia šie pagrindiniai veiksniai: 10% sveikatos priežiūra, 20% paveldimumas, 20% fizinė ir socialinė aplinka ir 50% - žmogaus gyvensena, gyvenimo būdas. Šios pateiktos procentinės išraiškos leidžia daryti išvadą, jog būtent gyvensena turi

daugiausiai įtakos žmogaus sveikatai, o savo ruožtu vienu iš svarbiausių veiksnių, nuo kurio priklauso pati gyvensena, tampa sveika bei subalansuota mityba [9].

PSO priimtoje Pasaulinėje mitybos, fizinio aktyvumo ir sveikatos strategijoje didelis su maistu gaunamų riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, cukrų, druskos ir natrio vartojimas siejami su padidėjusia neužkrečiamų ligų rizika [10]. Lietuvoje 2013-2014 metais atliktas tyrimas, kuriuo metu buvo tiriama suaugusių (19–64 m.) ir pagyvenusių (65–75 m.) Lietuvos gyventojų faktinė mityba ir mitybos įpročiai. Tyrimu nustatyta, kad didžiosios dalies tiek suaugusių, tiek pagyvenusių Lietuvos gyventojų mityba nėra palanki sveikatai ir neatitinka sveikos mitybos rekomendacijų [11].

Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintoje Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų programoje taip pat akcentuojama, kad sveikata yra žmogaus vertybė ir gyvenimo pagrindas, kuris turi būti pakankamai tvirtas, kad būtų sėkmingai sprendžiami kasdienio gyvenimo klausimai, įveikiami socialiniai ir ekonominiai iššūkiai. Visuomenės sveikata yra nacionalinis turtas ir kapitalas, kurio saugojimas ir puoselėjimas yra svarbiausias valstybės tikslas, užtikrinantis šalies socialinę ir ekonominę plėtrą. Šios programos vienas iš uždavinių yra skatinti sveikos mitybos įpročius. Siekiant ugdyti sveikos mitybos įpročius, būtina didinti Lietuvos gyventojų informuotumą apie sveiką, subalansuotą mitybą bei užtikrinti gyventojams prieigą prie sveikos mitybos pagrindus formuojančios informacijos šaltinių. Taip pat šiam uždaviniui pasiekti Lietuvos įmonės turi būti skatinamos gaminti ir tiekti vidaus rinkai sveikatai palankų maistą ir informaciją apie produktų sudėtį pateikti aiškiai, suprantamai ir matomoje vietoje [12].

Siekiant išvengti ankstyvų mirčių ir žymiai sumažinti neužkrečiamųjų ligų, nutukimo ir visų kitų sveikatos sutrikimų, susijusių su prasta mityba, naštą PSO paskelbė Europos maisto ir mitybos veiksnių planą 2015-2020. Šiuo planu raginama visų Europos šalių vyriausybių imtis prioritetinių veiksnių, kurie galėtų pagerinti maisto sistemos valdymą ir bendrą Europos populiacijos dietos kokybę ir mitybos būklę. Vienas iš uždavinių yra didinti vartotojų draugišką ženklumą, kuris turi būti aiškiai suprantamas vartotojams ir leisti pasirinkti sveikus maisto produktus [1].

Pasauliniu mastu maisto produktų ženklavimo reikalavimai nustatyti PSO ir Maisto ir žemės ūkio organizacijos įsteigtos Maisto Kodekso Komisijos 1985 m. patvirtintame Fasuočių maisto produktų ženklavimo bendrajame standarte [13]. Maisto produktų ženklavimo teisiniai reikalavimai Europos Sąjungoje pirmą kartą nustatyti dar 1978 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyva 1979/112/EEB37. Pagrindinė politinė priežastis, dėl kurios buvo priimta pirmoji horizontalioji maisto produktų ženklavimo teisinė priemonė (Direktyva 79/112/EB) – būtinybė nustatyti maisto ženklavimo taisykles, sudarysiančias sąlygas laisvai maisto produktų apyvartai Bendrijoje. Tačiau 1978-ųjų direktyva dažnai ir daug taisyta, tad aiškumo ir racionalumo dėlei buvo nutarta minėtą direktyvą ir jos pataisas sujungti į vieną tekstą. Šis sprendimas įgyvendintas nauja 2000 m. kovo 20d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo („bendrojo maisto produktų ženklavimo“ direktyva) [14].

Tačiau, siekiant padidinti teisinį tikrumą ir užtikrinti, kad teisės aktai būtų vykdomi racionaliai bei nuosekliai, nuo 2011 m. spalio 25 d. buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojam, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 [reglamentas]. Taigi, nuo 2014 m. gruodžio 13 d. visų ES valstybių narių rinkai tiekiamų maisto produktų ženklavimas turi atitikti šį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 1169/2011[15].

Lietuvoje Iki 2014 m. gruodžio 13 d. pagrindinis teisės aktas, kuriuo buvo nustatomi bendrieji maisto produktų ženklavimo reikalavimai, buvo dar 2002 m. pabaigoje patvirtinta ir apie dešimtmetį galiojusi Lietuvos higienos norma HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“ patvirtinimo“ [16]. Ši higienos norma tapo privaloma visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, teikiantiems maisto produktus į Lietuvos Respublikos

rinką. Higienos norma nustato bendruosius maisto produktų ženklavimo, maistingumo bei partijų žymėjimo reikalavimus. Šie reikalavimai taip pat taikomi visiems į restoranus, ligonines, valgyklas ir kitas viešojo maitinimo įstaigas teikiams maisto produktams [17]. Tačiau, Lietuvoje, kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse, pagrindinis teisės aktas reglamentuojantis maisto produktų ženklavimą, nuo 2014 m. Gruodžio 13 d. Tapo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1169/2011[16].

Be horizontaliu ženklavimu įtvirtintų bendrųjų taisyklių, Europos Sąjungoje taip pat egzistuoja grupė konkrečioms maisto produktams taikomų ženklavimo taisyklių. Šios nuostatos yra laikomos, taip vadinama, vertikalia maisto produktų ženklavimo įstatymų leidyba. Tokią leidybą galima būtų įvardinti kaip įvairūs sudedamųjų dalių standartai, bendrosios prekybos standartai, kokybės standartai [14]. Ženklinant konkrečius maisto produktus, Lietuvoje būtina vadovautis Lietuvos higienos norma HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 ir specialiais reikalavimais, pavyzdžiui: mėšai, alkoholiui, greitai gendančiam maistui, ekologiškos gamybos maistui, kūdikių mitybos produktams ir kt [16].

Taigi, siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos apsaugą ir garantuoti jų teisę gauti informaciją, turėtų būti užtikrinta, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami apie jų vartojamus maisto produktus. Vartotojų pasirinkimui įtakos gali turėti sveikatos, ekonominiai, aplinkos, socialiniai ir etiniai aspektai [15]. 21-ajame amžiuje, informacija, kuri yra laikoma būtina arba pageidautina vartotojams apsaugoti jų sveikatą keičiasi dramatiškai greitai. Yra sukaupta mokslinių įrodymų, kad savanoriškas ar privalomas maisto produktų ženklavimas yra priemonė spręsti su mitybą susijusias problemas. Esant didelei maisto pramonės konkurencijai į rinką patenka vis nauji maisto produktai, kurių ingredientai yra dar nepažįstami vartotojui. Dėlto maisto ženklavimas yra ypatingai svarbus, kad vartotojas būtų apsaugotas nuo galimų alergenų ar kitų maisto produktų sudedamųjų dalių, kurie gali sustrikdyti sveikatą [18]. Taip su maisto produkto etikete yra siekiama informuoti pirkėjus apie turimus pasirinkimus bei skatinti vartoti ir gaminti sveikus produktus. Maisto produkto etiketė gali turėti įtakos vartotojų pirkimo elgesiui, nes kai kurie įrodymai rodo, kad informacija apie maistingumą gali padėti vartotojui pasirinkti sveikatai palankų produktą

vietoj produkto, kuris sveikatą gali turėti net neigiamos įtakos. Maisto produkto etiketė yra tarsi orientavimo forma į sveikatai palankią mitybą ko pasekoje ir į sveikesnį gyvenimo būdą [19].

1.2. Vartotojų požiūris į maisto produktų ženklavimo informaciją.

Visuomenės susidomėjimas maisto, mitybos ir sveikatos sąsajomis nuolat auga. Todėl neatsitiktinai 2007 m. priimtoje Europos Komisijos baltojoje knygoje dėl Europos strategijos su mityba, atsveriu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti pabrėžiama, kad maisto produktų vartotojams reikia sudaryti sąlygas susipažinti su aiškia, nuoseklia ir įrodymais pagrįsta informacija. Šiuo metu Europoje visuotinai pripažįstama, kad maisto ženklavimas gali būti veiksminga informacijos teikimo priemonė, kuria sudaroma galimybė gyventojams rinktis sveikesnius, jų mitybos poreikius atitinkančius produktus. Pagrindinis maisto produktų ženklavimo tikslas – apsaugoti vartotojų sveikatą ir pateikti išsamią ir teisingą informaciją apie maisto produktus. Pagrindinių mitybos principų žinojimas ir tinkama maisto produktų ženklavimo informacija labai palengvintų vartotojo galimybes sveikiau maitintis [6].

2006 metais Juntinėse Amerikos Valstybose buvo atliktas tyrimas, kuris skirtas įvertinti, kaip asmenys, kurie yra atsakingi už maisto produktų pirkimą šeimoje, naudojami informacija, esančia ant maisto produkto pakuotės. Tyrimas parodė, kad 53 proc. tyrimo dalyvių, kurie atsakingi šeimose už maisto produktų pirkimą, nuosekliai naudojami maisto produkto etiketėse pateikta informacija. Nustatyta, kad moterys dažniau nei vyrai naudojami šia informacija taip pat aukštesnis išsilavinimo lygis yra susijęs su dažnesniu informacijos ant maisto produkto etiketės naudojimu. Šis tyrimas parodė, kad ištekėjusios moterys ir vedę vyrai yra labiau linkę skaityti etiketes nei tie, kurie sutuoktinių neturi [20].

2007 metais buvo atliktas tyrimas, kurio tikslas buvo apžvelgti 2003-2006 metais, 15 Europos sąjungos šalyse, atliktus tyrimus, kaip vartotojai suvokia, supranta, kaip naudoti informacija apie maistingumą pateiktą ant maisto produktų etiketės. Tyrimu buvo nustatyta, kad vartotojai, kurie suvokia ryši tarp maisto vartojimo ir sveikatos, labiau susidomėję mitybą, buvo linkę gauti daugiau informacijos apie maisto produkto maistines savybes.

Nustatyta, kad tam tikros demografinės grupės turi didesnę susidomėjimą apie maistingumą. Moterys dažniausiai labiau yra susidomėjusios maistingumo informacija nei vyrai. Gali būti, jog jaunas moteris maistingumo informacija labiau domina dėl svorio kontrolės ir estetinių priežasčių. Taip pat buvo nustatytas amžiaus efektas, kuo vyresni vartotojai tuo informacijos poreikis didesnis, kadangi vyresni žmonės susiduria su sveikatos problemomis. Informacijos apie maisto produktą skiriasi priklausomai ir nuo geografinės padėties bei kultūros. Nustatyta, kad šiaurės šalių, Olandijos, Jungtinės Karalystės respondentai buvo labiau susidomėję maistingumo informacija nei respondentai iš pietų šalių, tokių kaip Graikija ir Ispanija. Tyrėjai atlikę šį tyrimą nustatė, kad maisto produktų etiketėse pateikta informacija apie maistingumą yra susilaukusi plataus susidomėjimo tarp vartotojų, bet taip pat nustatyta, kad šis susidomėjimas yra skirtingas tarp tų pačių vartotojų, įvairių situacijų bei maisto produktų [21].

2009 metais Airijos maisto saugos tarnyba užsakė tyrimą, kurio tikslas buvo iširti vartotojų supratimą, žinias ir požiūrį į maisto produktų ženklumą. Tyrime dalyvavo 1021 Airijos gyventojų. Tyrimu buvo nustatyta, kad 25 proc. apklaustųjų visada perskaito maisto produkto etiketę prieš perkant maisto produktą. 29 proc. apklaustųjų teigė, kad skaito tik kartais, 15 proc. teigė, kad retai, o 12 proc. apklaustųjų teigė, kad prieš perkant maisto produktus jų etiketę neskaito. Iš apklaustųjų beveik trys ketvirtadaliai teigė, kad maisto produktų ženklumas yra informatyvus. Šios apklausos metu, vartotojai, kurie teigė, kad retai arba niekada neskaito maisto produktų etiketę 45 proc. mano, jog maisto produktų etiketės yra informatyvios. Ir tik 3 proc. vartotojų mano, kad etiketėse esanti informacija yra visai neinformatyvi. Apklausus vartotojus, buvo nustatyta, kad pagrindinė priežastis, kodėl vartotojai skaito maisto produktų etiketes, yra norėjimas žinoti maisto produkte esančių kalorijų kiekį ar konkrečių ingredientų kiekį. Taip pat vartotojams buvo svarbu žinoti produkto tinkamumo vartoti terminą [22].

2012 metais Hong Konge buvo atlikta maisto produktų vartotojų apklausa, norint sužinoti, kaip 2008 metais pradėta, Maisto ir aplinkos higienos Departamento, Maisto saugos centro viešinimo ir švietimo kompanija dėl maistingumo ženklumo, turėjo įtakos visuomenės maistingumo ženklumo žinioms, požiūriui ir praktikai. Buvo apklausta 1009 respondentai, apklausos metu nustatyta, kad visuomenės požiūris į maistingumo ženklumą

yra teigiamas. 8 iš 10 apklaustųjų išreiškė nuomonę, kad maistingumo ženklavimas galėjo skatinti visuomenės sveikatos gerėjimą, skatinti maisto produktų gamintojus gaminti ir kurti sveikus maisto produktus bei skatinti subalansuotą mitybą tarp gyventojų. Visuomenės požiūris į mitybos etiketes taip pat išliko teigiamas. Dauguma (daugiau kaip 80 proc.) apklausos dalyvių teigė, kad yra svarbu perskaityti informaciją, apie maisto produktų maistingumą, etiketėse prieš perkant fasuotus maisto produktus. Taip pat etiketės informacija apie maisto produktų maistingumą galėtų padėti jiems pasirinkti sveikesnį maisto produktą [23].

Dar vienas 2012 metų tyrimas, kuris buvo atliktas Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Švedijoje, Vengrijoje bei Jungtinėje Karalystėje parodė, kad nors daugelis žmonių yra linkę teigti, kad pirkdami maisto produktus, informaciją apie maistingumą skaito reguliariai, tačiau išties pastebėta, jog tai daro palyginti nedaug respondentų (16,8 proc.). Lyginant Europos šalių gyventojų naudojimąsi informacija, esančia etiketėse, ypač išryškėjo kontrastas tarp Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės gyventojų. Informaciją ant etikečių skaito tik 8,8 proc. Prancūzijos gyventojų, o Jungtinės Karalystės – 27 proc. Tyrimu nustatyta, kad moterys, didesnes pajamas gaunantys gyventojai bei už palankią sveikatai mitybą pasisakantys gyventojai turi palankesnę požiūrį į maisto produktų ženklavimą, geriau supranta informaciją, esančią ant maisto produktų etikečių ir žymiai dažniau ją skaito [24].

Malaizijoje, 2012 metais, atliktas tyrimas, kuriuo buvo norėta išnagrinėti ir įvertinti jaunų ir išsilavinusių Malizijos gyventojų supratimą apie informaciją, esančią ant maisto produkto, taip pat šios informacijos naudojimo dažnumą bei priežastis, kurios lemia etikečių skatomumo dažnumą. Šiuo tyrimu nustatyta, kad 37,6 proc. apklaustųjų turi nedaug žinių susijusių su mityba, o 30,5 proc. turi pakankamai. Tyrimas parodė, kad daugiau nei pusė respondentų nenaudoja maistingumo ženklavimo informacijos, kadangi jos nesupranta [25].

2014 metais, Kinijos Wuhu mieste, buvo atliktas tyrimas, kurio metu apklausta 1153 vartotojų. Šio tyrimo tikslas buvo išnagrinėti vartotojų supratimą, požiūrį ir maistingumo ženklavimo naudojimą. Tyrimu buvo nustatyta, kad daugiau nei pusė respondentų mano, kad jų supratimo lygis apie maisto produktų etiketėse esančią informaciją yra aukštas. Siekiant įvertinti požiūrį į maisto produktų ženklavimą, nustatyta, kad 42,4 proc. apklausos dalyviams

informacija ant maisto produkto pakuotės lemia jų pasirinkimą perkant produktus, o 28,1 proc. - nelemia. Tuo tarpu, 44,6 proc. tyrimo dalyvių teigė, jog visada pasitiki informacija ant maisto produktų etikečių ir tik 10,3 proc. nurodė, jog nepasitiki. 28,7 proc. respondentų teigė, jie visada skaito informaciją, esančią maisto produkto etiketėje, 59,2 proc. teigė, jog kartais ir 12,1 respondentų nurodė, kad labai retai [26].

2015 metais buvo atliktas tyrimas, kuriuo norėta nustatyti iš 20 Azijos, Afrikos, Artimųjų rytų ir Lotynų Amerikos šalių vartotojų požiūrį ir naudojimąsi maisto produktų etikečių informacija. Tyrimas parodė, kad vartotojai norėtų, jog informacija apie maisto produkto maistingumą būtų ant fasuotų maisto produktų. Šri Lankos vartotojai maisto produktų maistingumo informaciją ivardino kaip „gyvybiškai“ svarbią informaciją. Tyrimu nustatyta, kad vartotojai, kurie skaito etiketėse pateiktą informaciją yra labiau raštingesni žiniomis apie sveikatą, daugiau žino apie dietas bei mitybos problemas. Vartotojai iš Bostvanos, Trinidado, Indijos, Pakistano bei Mauricijaus paminėjo, kad pirkdami maisto produktą pirmą kartą, ieško informacijos apie produkto maistingumą, pavyzdžiui kiek produkte yra cukraus, riebalų, kalorijų, druskos ar cholesterolio. Nepaisant geografinės ir demografinės padėties vartotojai įvardijo priežastis, dėl kurių dalis vartotojų nesinaudoja etiketėse pateiktos informacijos apie maistingumą. Vartotojai nesinaudoja etikečių informacija dėl interesų stokos, laiko bei sunkumo suprasti. Vartotojai, teigė, kad etikėiu informacija klaidina savo terminologija ir labai sunku surasti informaciją apie maistingumą. Vartotojai taip pat paminėjo, kad perskaityti etiketę užima per daug laiko ir tai juos net „erzina“. Dalis vartotojų mano, kad pateikta informacija yra nepatikima [27].

Daug anksčiau atlikti tyrimai, kurie tyrinėjo studentų požiūrį į informaciją, pateiktą ant maisto produktų etikečių bei jų požiūrį, parodė, kad sudantai, turintys daugiau žinių apie sveikatai palankią mitybą, dažniau skaito etikečių informaciją taip pat jų požiūris dėl šios informacijos yra palankesnis [28].

2007 metais Jungtinės Amerikos Valstijos Teksaso universitete atliktas tyrimas, kurio tikslas buvo įvertinti maisto produktų ženklavimo informacijos vartojimo dažnį tarp studentų, jų mitybos ir etikečių supratimo žinias, požiūrį į jas bei nustatyti veiksnius, kurie lemia maisto produktų etikečių informacijos naudojimą. Tyrimas parodė, kad 15,2 proc.

respondentų, pirkdami maisto produktus, visada perskaito informaciją, esančią ant etikečių ir į ją atsižvelgia. 27,2 proc. teigė, jog šia informacija naudojasi dažnai, 43 proc. pažymėjo, jog kartais, o 14,6 proc. respondentų niekada nesinaudoja šia informacija. Šiuo tyrimu buvo nustatyta, kad studentai, kurie pirkdami maisto produktus skaito ant etikečių pateiktą informaciją, turėjo palankias nuostatas šiai informacijai. Taip pat turėjo daugiau žinių apie mitybą, dietas, ligas, atsirandančias dėl mitybos, nei tie studentai, kurie informacijos ant etikečių neskaitydavo. Nustatyta, kad moterys dažniau skaito maisto produktų etikečių informaciją ir turi daugiau žinių apie palankią mitybą nei vyrai. Tyrime atliktos dvinarės logistinės regresijos rezultai atskleidė, kad etikečių informacijos naudojimo prognostinis dažnumas priklausė nuo respondentų sveikatos priežasčių, taip pat dalis respondentų ieško informacijos apie specifines maistingąsias medžiagas, kita dalis informaciją skaito dėl svorio kontrolės bei turimų žinių. Nustatyta, kad respondentai, kurie teigė, jog retai skaito pateiktą informaciją, maisto produktus perka neatsižvelgdami į jų maistingumą, taip pat tai lemia ir laiko stoka, likusiems respondentams tai nerūpėjo [29].

Asmenys, kurie dažnai skaito maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją, yra linkę sveikiau maitintis ir užsiimti sveikos mitybos praktika nei asmenys, kurie skaito etiketes retai. Tačiau skirtumas tarp etiketėse pateiktos informacijos naudojimo ir požiūrio į sveiką mitybą ir atitinkamą maisto kokybę lieka neaiškus, ypač tarp jaunų suaugusiųjų. 2010 metais, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Minesotos Valstijoje, Mineapolio mieste, buvo atliktas tyrimas, kuriuo nagrinėta, ar maisto produktų etiketės informacijos naudojimas yra susijęs su mitybos nuostatomis ir mitybos įpročiais tarp universiteto studentų. Tyrimo rezultatai parodė, kad studentai, kurie teigė, jog dažnai skaito maisto etiketėse pateiktą informaciją, buvo labiau linkę į sveikatai palankius mitybos įpročius (pvz, mažiau vartojo greito maisto ir cukraus; daugiau vartojo ląstelienos, vaisių bei daržovių), palyginti su tais, kurie etiketės pateiktą informaciją skaito kartais arba retai. Be to, dažnas etiketėse pateiktos informacijos naudojimas buvo reikšmingai susijęs su sveikos mitybos požiūriu (t.y. jausmu, kad svarbu pagaminti sveiką maistą) ir kad etiketės naudojimas gali būti vienas iš būdų, kuris vartotojams padeda pasirinkti sveikesnius maisto produktus. Taip pat tyrimu nustatyta, kad net tarp tų respondentų, kurie netiki, kad laikytis sveikos mitybos įpročių yra svarbu, tačiau mano, jog dažnas etiketės informacijos naudojimas padeda pasirinkti sveikesnius maisto produktus ir yra reikšmingai susijęs su sveikesnio maisto suvartojamu. Tai rodo, kad

etikečių naudojimas gali veikti nepriklausomai ar vartotojas propoguoja sveiką mitybą ar ne [30].

2012 metais Irane buvo atliktas tyrimas, kuriuo taip pat norėta įvertinti studentų žinias, požiūrį ir naudojimąsi maisto produktų ženklavimo informacija. Buvo apklausiami skirtingų studijų programų studentai. Rezultatai parodė, kad 47,6 proc. studentų naudojami etikečių pateiktą informacija. Daugiausia studentų, kurie pažymėjo, jog naudojami šia informacija visada arba dažnai, buvo studijuojantys administravimo paslaugas. Inžinerijos studentų, kurie pažymėjo, jog skaito etikečių informacija visada arba dažnai buvo mažiausia. Nustatyta, kad 82,2 proc. studentų manė, kad maisto produktų etiketės informacija lemia mitybos sąmoningumą. 77,4 proc. studentai teigia, jog ši informacija yra naudinga [31].

Tiek senesni, tiek naujesni tyrimai, kuriais norėta nutatyti vartotojų požiūrį į maisto produktų ženklavimo informaciją, rodo, kad vartotojų, kurie pirkdami maisto produktus skaito etikečių informaciją, požiūris į šią informaciją yra palankesnis. Taip pat tyrimai rodo, kad vartotojai, kurie skaito etikečių informaciją, labiau domisi sveikatai palankia mitybą ir stengiasi vartoti sveikesnius maisto produktus. Vartotojų įvardijamos priežastys, dėl kurių maisto produktų etikečių informacijos neskaito, yra informacijos nepatikimumas, sudėtingumas bei laiko stoka.

1.3. Vartotojų naudojama maisto produktų ženklavimo informacija ir jos įtaka maisto pasirinkimui

Europos Parlamento ir Tarybos reglamente 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams pabrėžiama, kad teikiant informaciją apie maistą siekiama užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos ir interesų apsaugą sudarant sąlygas galutiniams vartotojams rinktis turint pakankamai informacijos ir saugiai vartoti maistą, visų pirma atsižvelgiant į sveikatos, ekonominius, aplinkos, socialinius ir etinius aspektus. Nagrinėjant, ar reikia teikti privalomą informaciją apie maistą ir siekiant, kad vartotojai galėtų rinktis turėdami pakankamai informacijos, reikia atsižvelgti į plačiai paplitusį didžiosios vartotojų daugumos poreikį gauti tam tikros jiems labai vertingos informacijos, arba į visuotinai pripažintą naudą vartotojui. Reglamente nustatyta, kokia informacija apie maistą yra privaloma Europos Sąjungoje. Pateikiant maisto produktą į rinką ant fasuotų maisto produktų privalo būti maisto

produkto pavadinimas, sudedamųjų dalių sąrašas, visas Reglamento II priede išvardytas sudedamąsias dalis ar pagalbines perdirbimo medžiagas, tam tikrų sudedamųjų dalių ar jų kategorijų kiekį, maisto produkto grynąjį kiekį, minimalų tinkamumo vartoti terminą arba nuorodą „Tinka vartoti iki ... (data)“, visas specialias laikymo ir (arba) vartojimo sąlygas, maisto verslo operatoriaus pavadinimą ar įmonės pavadinimą ir adresą, kilmės šalį ar kilmės vietą, vartojimo instrukciją, jei be jos būtų sudėtinga teisingai vartoti šį maisto produktą, daugiau kaip 1,2 % tūrio koncentracijos alkoholio turinčių gėrimų faktinę alkoholio koncentraciją, išreikštą tūrio procentais, maistingumo deklaraciją [15].

Europos Parlamento ir Tarybos reglamente 1169/2011 nustatyta, kad viena tarp visos privalomos informacijos yra maistingumo deklaracija. Lietuvoje ši informacija savanoriškai pateikiama nuo 2014 m. gruodžio 13 d., tačiau nuo 2016 m. gruodžio 13 d. fasuotiems maisto produktams maistingumo deklaracija yra privaloma. Maistingumo deklaracijoje turi būti pateikiama informacija apie energinę vertę, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekiai. Kai tinkama, šalia maistingumo deklaracijos gali būti pateiktas teiginys, kad produkte esantį druskos kiekį nulemia tik natūraliai jame esantis natris. Nurodytos privalomos maistingumo deklaracijos turinys gali būti papildytas nurodant vienos arba kelių šių medžiagų kiekius: mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų riebalų rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų, vitaminų ar mineralinių medžiagų, išvardytų reglamento (ES) Nr. 1169/2011 XIII priedo A dalies 1 punkte, kurių kiekiai yra dideli [16].

Maisto produktų etiketėse pateikta ženklinimo informacija padeda įvertinti ir išsirinkti tinkamą maisto produktą. Atliekant įvairius tyrimus bandoma išsiaiškinti, kuri informacija, pateikta ant maisto produktų etikečių, yra svarbiausia vartotojui, ar vartotojui pakanka informacijos, kuri yra pateikiama ir kokios informacijos apie maisto produktą vartotojai pasigenda [22, 32, 33].

2003 metais, JAV atlikto tyrimo metu, norėta nustatyti ar vartotojai naudojami maisto etiketėse pateikta informacija prieš nuspręsdami, kurį maisto produktą pirkti ar valgyti. Aštuoni iš dešimties vartotojų (83 proc.) nurodė, kad bent kartais pasižiūri į ingredientus ar maistingumą. 11 proc. respondentų nurodė, kad visada žiūri, 32 proc. nurodė, kad žiūri beveik

visada ir 40 proc. - kartais. Tik 4 proc. nurodė, kad niekada nežiūri į maisto produktų etikečių informaciją. Taip pat vartotojai, nurodė, kad jie daugiausiai supranta apie kalorijas (89 proc.), riebalus (81 proc.), druską (75 proc.), cukrų (73 proc.), angliavandenius (72 proc.), sočiuosius riebalus (71 proc.), cholesterolį (66 proc.). Prieš pirkdami ar rinkdamiesi maistą, vartotojai dažniausiai domėjosi kalorijomis (58 proc.) ir riebalais (56 proc.), toliau sekė druska ir sotieji riebalai (45 proc.), cukrus (42 proc.), cholesterolis (39 proc) ir angliavandeniai (34 proc.) [32].

2005 metais, Brazilijoje atlikto tyrimo metu, buvo vertinamas maisto ir gėrimų etikečių naudojimas Brazilijos parduotuvių pirkėjų. Iš viso buvo apklausta 250 respondentų, iš kurių 74,8 proc. nurodė, kad jie dažniausiai skaito maisto ir gėrimų etiketes. Tačiau tik 25,7 proc. pirkėjų, kurie skaito etiketes, tai daro visiems produktams ir gėrimams. Iš vartotojų, kurie nurodė, jog skaito etiketes, didžioji dalis 59,9 proc. nurodė, jog tai daro tik specialioms produktams, įskaitant pieną, pieno produktus, skardinėse esančius produktus, dešreles ir dietinius produktus. Dažniausiai vartotojai ant produktų esančiose etiketėse ieškojo informacijos apie kalorijų skaičių, riebalus ir druską [33].

2007 metais Lietuvos Respublikinis mitybos centras (nuo 2008 m. spalio 1 d. – Valstybinis aplinkos sveikatos centras) vykdė Lietuvos suaugusiųjų gyventojų faktinės mitybos, mitybos ir gyvenamosios aplinkos, informuotumo apie maisto produktų ženklumą ir ženklumo informacijos poreikius bei jų sąsajas su mityba tyrimą. Šiuo tyrimu nustatyta, kad respondentai, kaip labiausiai maisto produktų pasirinkimą veikiančią ženklumo informaciją, nurodė maisto produktų tinkamumo vartoti terminą. Respondentų pateiktų atsakymų struktūroje šis ženklumo informacijos rodmuo sudarė didžiausią dalį – 32,8 proc., o maisto produktų kaina ir kilmės šalis – atitinkamai 21,9 proc. ir 15,5 proc. Lyginant gautų atsakymų struktūrą pagal respondentų lytį nustatyta, kad moterys statistiškai reikšmingai dažniau nei vyrai kaip maisto produktų pasirinkimą veikiančią informaciją nurodė maisto produktų sudedamųjų dalių sąrašą, kainą, energinę vertę, riebalų kiekį, o vyrai statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys nurodė, kad jų maisto produktų pasirinkimą veikia informacija apie alkoholio kiekį produkte [6].

Jau minėtame Airijoje, 2009 metais, atliktame tyrimo, kurio tikslas buvo įvertinti vartotojų požiūrį apie maisto ženklumą, nustatyta, kad vartotojai šio tyrimo metu į

klausimą – kodėl jie skaito maisto etiketes – dažniausiai nurodė, kad tai daro ieškodami informacijos apie maistingumą (37 proc.), kaloringumą (35 proc.) ar specifinius ingredientus (34 proc.) [22].

2009 metais, Pietų Afrikoje, buvo atliekamas tyrimas, kurio tikslas buvo ištirti suaugusiųjų vartotojų supratimą apie maisto etiketes ir nustatyti ar jie naudojami informacija, pateikta ant pakuočių, prieš pasirinkdami maisto produktą. Respondentai nurodė, kad galiojimo laikas ir ingredientų sąrašas buvo dažniausiai naudojamas. Taip pat didelis dėmesys buvo atkreipiamas į mitybos informaciją apie riebalų ir cholesterolio kiekį produkte. Tačiau didelis susidomėjimas riebalais, cholesterolio kiekiu ir turint palyginus mažai žinių apie maistinę vertę, susidūrus su tokiais užrašais, kaip „mažai riebalų“, „mažai cukraus“, „daug skaidulinių medžiagų“, vartotojas tokiu atveju gali reaguoti neadekvačiai kas parašyta ant maisto etikečių arba tai gali lemti produktų pasirinkimą [34].

2010 metais, šešiose Europos šalyse: Jungtinėje karalystėje, Švedijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje ir Vengrijoje buvo atliktas tyrimas, kurio tikslas buvo ištirti maistinę informaciją ant maisto pakuočių ir suprasti dienos normų kiekius, kurie buvo nurodyti ant priekinės pakuotės dalies. 16,8 proc. pirkėjų nurodė, kad ieškoti maistinės vertės jiems reikėdavo ant pakuočių esančiose lentelėse. Pagrindė pirkėjai ant pakuočių esančioje informacijoje ieškojo dienos maistinės vertės, riebalų ir cukraus. Daugiausia apie dienos maistinę vertę ieškojusių pirkėjų buvo iš Jungtinės karalystės, Švedijos ir Vokietijos, o kitose šalyse pirkėjų besidominčių šia informacija buvo žymiai mažiau. Taip pat informacijos, pateiktos ant produkto pakuotės, ieškojimą lėmė ir sveikos mitybos propagavimas, žinios apie maistingumą [3].

2010 metais, Jungtinėje Karalystėje, paskelbto tyrimo metu, kurio tikslas buvo suprasti, kaip informacija, esanti ant maisto etikečių, veikia vartotojus. 27 proc. respondentų nurodė, kad prieš įsidėdami maisto produktą į krepšelį jie pažiūri į maistingumo lentelę. Pirkėjų domėjimasis ir žiūrėjimas į maistingumo lenteles skyrėsi pagal produktų kategorijas. Dažniausiai žiūrėjo į jogurtų (38 proc.) ir sausų pusryčių (34 proc.) etiketes. Toliau sekė paruošta mėsa (28 proc.), gazuoti gėrimai (23 proc.), sūrūs užkandžiai (22 proc.), konditerijos gaminiai (16 proc.). Lyginant šešias produktų kategorijas, kurios buvo analizuojamos tyrimo metu, vartotojai nurodė, kad jų pasirinkimą labiausiai lėmė skonis (31 proc.), toliau šeimos

norai (20 proc.), sveikata ir maistingumas (18 proc.), kaina / specialūs pasiūlymai (14 proc.). Paklausus respondentų, kokios informacijos jie dažniausiai ieškojo etiketėse, nurodė, kad tai riebalai (49 proc. visų, kurie ieškojo informacijos), mažiau nurodė, kad tai cukrus (35 proc.), kalorijos (33 proc.), druska (20 proc.), sočiosios riebalų rūgštys (11 proc.) ir priedai (10 proc.) [35].

2012 metais, JAV paskelbto tyrimo metu – Vartotojo požiūris apie maisto saugumą, maistingumą ir sveikatą, amerikos piliečiai nurodė, kad lengviau yra išsiaiškinti pajamų mokesčius nei išsiaiškinti ką jie turėtų ir neturėtų valgyti, kad būtų sveikesni. Todėl nurodė, kad nors ir sunku išsiaiškinti kuo tikėti, o kuo ne, jie vistiek stengiasi pagerinti savo valgymo įpročius, pirkdami produktus atsižvelgia į juose esančius komponentus: kalorijas, cukrų, riebalus, druską. 66 proc. apklaustųjų nurodė, kad dažniausiai žiūri į maistinės vertės lentelę. Prieš perkant maisto produktą, bent 6 iš 10-ties amerikiečių pasižiūri į kalorijas (71 proc.), skaidulas (62 proc.), cukrų (60 proc.), druską (60 proc.) ir riebalus arba aliejus (60 proc.). Taip pat šio tyrimo metu buvo nustatyta, kad skonio (87 proc.) ir kainos (73 proc.) įtaka maisto pasirinkimui yra svarbesnė nei maisto produkto sveikumas [36].

Jau minėtame, 2012 metų Irano tyrime, kuriuo norėta įvertinti studentų žinias, požiūrį ir naudojimąsi maisto produktų ženklinimo informacija, nustatyta, kad studentus maisto produkto etiketės informacijoje labiausiai domina produkto galiojimo laikas (84 proc.). 80,4 proc. respondentų rūpėjo maisto produkto laikymo sąlygos. 58,4 proc. respondentų labiausiai domina maisto produkto gamintojų pavadinimas. 49,5 proc. studentų labiausiai dominanti informacija buvo kaina, 47,6 proc. respondentų ieško informacijos apie produkto maistinių medžiagų kiekius ir 37,3 proc. respondentų domina maisto produkto standartinė emblema [31].

2014 metais, Indijoje, buvo atliktas tyrimas, kurio tikslas buvo išsiaiškinti Indų vartotojų baimę ir naudojimąsi ant produktų esančiomis etiketėmis bei ko vartotojai tikisi iš maisto etikečių. Iš viso buvo apklausta 250 respondentų. Tyrimo metu buvo nustatyta, kad indijos vartotojai, kaip ir kitų šalių vartotojai skaito maistingumo etiketes ir, kad tai lemia jų pirkimo sprendimus. Taip pat tyrimas parodė, kad kokybė ir maistingumas yra pagrindinės savybės, kurių vartotojai siekia iš maisto produktų. Dažniausiai vartotojai ieškojo informacijos apie riebalus, energiją ir cholesterolio, esančio maisto produktuose. Pajamų

lygis, išsilavinimas ir lytis turėjo daugiausia įtakos maistingumo etikečių naudojimusi. Taip pat vartotojai siekia, kad maisto etiketės būtų suvienodintos ir standartizuotos [37].

2014 metų Kinijos tyrime, kurio tikslas buvo iširti vartotojų supratimą, požiūrį ir maistingumo ženklavimo naudojimą, nustatyta, kad daugiausia respondentų ieško informacijos maisto produktų etiketėse apie baltymus (51,5 proc.). Daliai respondentų (49,8 proc.) rūpėjo informacija apie vitaminus, 29,4 proc. pažymėjo kad labiausia domina informacija kiek maisto produkte yra riebalų. Be to 30,1 proc. respondentų mrodė, jog jiems rūpi informacija ir kitų maistinių medžiagų, pavyzdžiui kiek produkte yra geležies, cinko ir kt. [26].

Daugelis tyrimų rodo, kad dažnas vartotojas maisto produktų etiketėse ieško konkrečios, jam svarbios informacijos. Dažniausiai vartotojams svarbu etiketėse pateikta informacija apie kalorijas, taip pat riebalus. Tyrimai parodė kad svarbi informacija yra ir apie maisto produkto tinkamumą vartoti. Keliose tyrimuose buvo nustatyta, kad vartotojai ieško informacijos apie specifinius ingredientus. Plačiąją visuomenę domina mitybos ir sveikatos ryšio bei individualius poreikius atitinkančių maisto produktų pasirinkimo klausimai. Ženklavimas nurodant informaciją tokią kaip maisto produkto maistingumas – tai vienas iš svarbių būdų siekiant informuoti vartotojus apie maisto produktų sudėtį ir padėti jiems rinktis turint pakankamai informacijos.

1.4. Priežastys, trukdančios vartotojams suprasti maisto produktų ženklavimo informaciją

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, pabrėžiama, kad siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos apsaugą ir garantuoti jų teisę gauti informaciją, turėtų būti užtikrinta, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami apie jų vartojamus maisto produktus. Maisto produkto etiketės turėtų būti aiškios ir suprantamos, kad padėtų vartotojams, kurie nori rinktis maisto produktus ir mitybą turėdami daugiau informacijos. Atlikus tyrimus nustatyta, kad geras įskaitomumas turi didelę reikšmę, siekiant padidinti galimybę, kad ženklavimo informacija darytų poveikį ją skaitantiems asmenims ir kad neįskaitoma informacija apie produktą yra viena iš pagrindinių vartotojų nepasitenkinimo maisto produktų etiketėmis priežasčių. Todėl turėtų būti nustatytas visapusiškas požiūris siekiant

atsižvelgti į visus su įskaitomumu susijusius aspektus, įskaitant šriftą, spalvą ir kontrastą [15].

Maisto produktų ženklėjimas yra labai svarbus informacijos šaltinis vartotojams. Europos vartotojų organizacijos tyrimas parodė, kad 44 proc vartotojams maisto produkto etiketės informacija yra vienas iš pagrindinių informacijos šaltinių susijusių su mityba. Vartotojai gali naudotis šia informacija ne tik prikdami maisto produktą prekybos centre, tačiau ir grįžę namo prieš naudojant maisto produktą, svarbu, kad ši informacija būtų kuo aiškesnė ir suprantama. Kai maisto produktų etiketėse esančia informacija pirkėjai nesinaudoja, tai nereiškia, kad ji yra nereikalinga. Gali būti, jog šia informacija pirkėjams yra sunku pasinaudoti, ji yra sunkiai sunprantama. Dėl to yra svarbu žinoti, kodėl tam tikra informacija vartotojai nesinaudoja, kad būtų galima ją patobulinti. Europos vartotojų organizacijos tyrimas parodė, kad vienas iš pagrindinių vartotojų skundų yra susijęs su etikečių įskaitomumu. Vartotojams yra svarbus etikečių šrifto dydis, tarpai tarp žodžių ir kontrastas. Taip pat svarbu, jog etiketės informacija būtų pateikta tos šalies kalba, kurioje produktas yra parduodamas [38].

Kalbant apie maistingumo deklaracijos pateikimo formą svarbu pabrėžti, jog egzistuoja tam tikros įvairios maistingumo ženklėjimo pateikimo galimybės, pavyzdžiui, emblema, sudėtinis ženklėjimas šviesoforo principu, maistingumo lentelės. Mokslininkai tiria vartotojų įpročius ir veiksnis, kurie padėtų atkreipti vartotojo dėmesį į sveikesnius maisto produktus. Tyrimų metu nustatyta, jog taip vadinamu šviesoforo formato principu pateiktas produkto maistingumas, kai maisto produkto etiketėje naudojami raudonos, geltonos ir žalios spalvos simboliai, nurodantys druskos, riebalų ir kitų maistinių medžiagų lygius, labiausiai padėjo vartotojams greitai atpažinti ir pasirinkti sveikesnį maisto produktą. Toks maistingumo ženklėjimas ir dabar naudojamas Jungtinėje Karalystėje [14].

Jungtinėje Karalystėje atliktos apklausos parodė, kad maistingumo ženklėjimas naudojant šviesoforo spalvas gali paskatinti vartotojus pasirinkti sveikesnius maisto produktus. Toks ženklėjimas skatina pirkėjus pakeisti maisto produkto tipą, o ne nustoti pirkti produktus. Jungtinės Karalystės Vyriausybė mano, jog tai geras būdas stumtelėti maisto pramonę „performuluoti“ savo produktus (t.y. sumažinti druskos, cukraus, sočiųjų riebalų

kiekius). Svarbu tai, kad tyrimai parodė, kad šviesaforo schema yra labiau prieinama ir lengviau interpretuojama visiems vartotojams, ypač iš žemesnių socialinių ir ekonominių grupių. Tai svarbu, nes antsvorio ir nutukimo problema labiau būdinga šioms vartotojų grupėms [39].

2007 metais Lietuvoje buvo atliktas jau minėtas „Lietuvos suaugusiųjų gyventojų nuomonės apie maisto produktų ženklinių tyrimas“. Tyrimu buvo nustatyta, kad tik kas ketvirtas respondentas (25,7 proc.) nurodė, kad visada aiškiai perskaito maisto produktų etiketėse pateikiamą informaciją. Šitai atsakiusių moterų (28,4 proc.) buvo daugiau nei vyrų (22,0 proc.). Aukštą išsilavinimą įgijusių respondentų (31,9 proc.), kurie nurodė, kad visada aiškiai perskaito ženklinių informaciją, buvo daugiau nei vidurinio išsilavinimo respondentų (24,2 proc.). Dauguma (75,3 proc.) respondentų pageidautų, kad maisto produktų etikečių įskaitomumas būtų geresnis. 56,6 proc. respondentų mano, kad to būtų galima pasiekti nustačius minimalų šrifto dydį, o ketvirtadalis (24,9 proc.) – nustačius šrifto ir fono spalvų kontrastą. 16,8 proc. tirtų asmenų mano, kad reklaminė produktų informacija turėtų būti pateikta atskirai ar kitoje pakuotės vietoje [6].

2008 metais Meksikos tyrėjai atliko tyrimą, kuriuo siekė nustatyti Meksikos vartotojų naudojimą ir supratimą maisto produktų pakuotės etiketėse, esančia informacija. Tyrimas vyko šešiose Meksikos miestuose, buvo apklausiami 731 respondantai. 70 proc. respondentų turėjo aukštesnį išsilavinimo lygį. Tyrimu nustatyta, kad pagrindinės kliutys respondentams, nesinaudojantiems informacijos apie maistingumą, yra interesų stoka, laiko apribojimai bei menkas supratimas apie mitybos informaciją. 43 proc. apklaustųjų, kurie teigė, kad nesupranta informacijos pateiktos ant maisto produkto etiketės, mano jog naudojami per sudėtingi techniniai terminai, taip pat respondentams trūksta pasitikėjimo dėl informacijos teisingumo. Šio tyrimo tyrėjai pateikė vartotojams tam tikras užduotis, įvertinti vartotojų supratimą, kaip naudotis pateikta informacija. 33,7 proc. respondentam maistingumo informacija buvo pateikta per mažo šrifto ir jie užduočių negalėjo atlikti, kol nebuvo pateikta informacija apie maistingumą didesniu šriftu. Atliktų užduočių rezultatai parodė, kad kuo daugiau laiko turėjo vartotojai užduotims tuo daugiau balų gavo, taip pat respondantai, turėję aukštesnį išsilavinimo lygį, turėjo didesnę tikymybę surinkti daugiau taškų. Vyresni

vartotojai ir vartotojai, turintys vyresnius vaikus nei 18 metų, turėjo mažesnę tikimybę gauti gerenį rezultatą [40].

Jau minėtas 2009 metų Airijos tyrimas, parodė, jog vartotojai per daug nesureikšmina, kur informacija ant maisto produkto yra pateikta. Vis dėl to, didesnė dalis (35 proc.) respondentų, mano, kad tokia informacija turėtų būti pateikta ant pakuotės priekinės dalies. Vartotojams, pateikus keletą maistingumo ženklavimo formų, nustatyta, kad didžioji dalis pasirinko maistingumo ženklavimą šviesaforo shema ir mano, jog toks ženklavimas yra informatyvesnis. Tyrimu nustatyta, kad 55 proc. vartotojų mano, kad maisto produktų informacija turėtų būti lengviau suprantama. 53 proc. vartotojų mano, kad maisto produktų etiketės informacija turėtų būti pateikta didesniu šriftu. 44 proc. vartotojų pažymėjo, kad etiketės turėtų labiau išsiskirti. 40 proc. respondentų teigia, jog informacija ant etikečių turėtų būti standartizuota ir 39 proc. mano, kad etikėčių kontrastas tarp teksto ir fono turėtų būti ryškesnis [22].

2010 metais Pietų Afrikos Šiaurės vakarų provincijoje buvo atliktas tyrimas, kuriuo norėta išsiaiškinti ar vartotojai naudoja maisto produktų etiketėse pateikta informacija, kokius sunkumus jie patiria skaitant šią informaciją bei priežastis dėl kurių informacijos neskaito. Tyrimu buvo nustatyta, kad 24,7 proc. respondentų teigė, kad visada perskaito informaciją, pateiktą ant produktų etikečių, 42 proc. respondentų pažymėjo, jog informaciją perskaito tik kartais, o 33 proc. respondentų niekada neskaito informacijos. Nustatyta, kad tie respondentai, kurie visada skaito etiketėse esančią informaciją, turi aukštesnį išsilavinimo lygį nei tie respondentai, kurie neskaito informacijos. Respondentai, kurie teigė, kad visada skaito maisto produktų etiketes, buvo apklausiami su kokiais sunkumais susiduria, skaitant šią informaciją. Nustatyta, kad daliai respondentų (33,3 proc.) yra sunku suprasti etiketėse pateiktą informaciją apie produkto maistingumą. Didžiajai daliai respondentų (42,1 proc.) maisto produktų ingredientų terminai, pateikti etiketėse, yra per daug sudėtingi ir sunku juos suprasti. Didžioji dauguma (46,5 proc.) mano, kad etiketės šriftas yra per mažas skaitymui. Tyrimas taip pat parodė, kad 65,8 respondentams yra lengva surasti ant maisto produkto pakuotės etiketėse, esančią informaciją, tačiau tyrėjams sukėlė susirūpinimą, tai kad net 70 proc. respondentų mano, jog etiketėse nėra informacijos, dėl produktuose esančių ingredientų susijusių su jų sveikatos problemomis [34].

2012 metai Italijoje atliktas tyrimas, kurio tikslas buvo ištirti vartotojų maisto produktų etikečių informacijos suvokimą, kad būtų galima įvertinti jų veiksmingumą pasirenkant sveikesnius maisto produktus. Nustatyta, kad vartotojai retai naudojami etikečių informacija dėl to, jog sunku jas suprasti. 62 proc. respondentai mano, jog jiems sunku suprasti informaciją, esančią etiketėse. 86 proc. respondentų skundėsi, kad maistingumo informacija yra per smulki ir sunkiai pastebima. 73 proc. apklaustųjų teigė, kad jie nesupranta tikrųjų mitybinių verčių, susijusių su viena porcija. Taip pat svarbu atsižvelgti į tai, kad net 52 proc. respondentų mano, jog teiginiai apie maistingumą nėra labai patikimi. Tyrimu nustatyta, kad respondentų gebėjimas suprasti ženklinimo informaciją buvo vidutinis, tik apie 40 proc. apklaustųjų sugebėjo teisingai atsakyti į užduotus klausimus apie maistingumo vertes [41].

Atlikti tyrimai parodė, kad vartotojai dažnai nurodo, kad ženklinimo informaciją sunku aiškiai perskaityti. Vartotojams trukdo naudotis maisto produktų ženklinimo informacija per mažas etikečių šrifto dydis. Daliai vartotojų ši informacija yra nesuprantama, per sudėtinga, vartojami per sudėtingi terminai. Keli tyrimai parodė, jog vartotojams naudotis ženklinimo informaciją palengvina įvairios maistingumo ženklinimo galimybės, viena iš jų ženklinimas šviesaforo spalvomis. Tyrimais nustatyta, kad toks būdas gali palengvinti vartotojams ieškoti ir pasirinkti maisto produktus, kurie yra sveikesnis tačiau gali ir klaidinti. Dėl to yra svarbu toliau tobulinti maisto produktų etikečių ženklinimą, didinti vartotojų informuotumą apie šią informaciją, kuri galėtų palengvinti pasirinkti sveikesnius maisto produktus, leistų rinktis sveikatai palankią mitybą ir rūpintis savo sveikata.

2. Tyrimo metodika

Studentų požiūrio į maisto produktų ženklavimo informaciją ir jos daromą poveikį maisto pasirinkimui vertinimo tyrimas buvo atliktas 2016 metų gegužės – 2017 metų sausio mėnesiais. Tyrimo metu buvo apklausti Vilniaus universiteto studentai. Tyrimo tikslui pasiekti duomenys buvo renkami vykdant anoniminę anketinę apklausą. Tyrimo metu anoniminė anketa buvo patalpinta internete, naudojant “Google” formas. Surinkta 776 anketos. Vykdant anketinę apklausą, studentai buvo supažindinami su tyrimo tikslu, jiems buvo pateikiamos anketų pildymo instrukcijos bei užtikrinamas konfidencialumas. Anketa sudarė dvi dalys: pirmoji dalis buvo skirta studentų požiūrio į maisto produktų ženklavimo informaciją ir jos daromą poveikį maisto pasirinkimui vertinimui, antroji dalis – studentų charakteristikai įvertinti. Anoniminę anketą sudaro 25 klausimai, iš kurių 25 klausimai uždaro tipo. Studentų požiūrio į maisto produktų ženklavimo informaciją ir jos daromą poveikį maisto pasirinkimui vertinimui buvo naudojamas SPSS Statistics programos 20.0 versijos programinis paketas, Microsoft Exel programa. Statistinis reikšmingumas vertintas skaičiuojant Pirsono chi – kvadratą (chi – square) , o jei tikėtinų dažnių skaičius mažesnis nei 5 – Fišerio tikslusis testas. Ryšys laikytas statistiškai reikšmingu, kai $p < 0,05$.

3. Tyrimo rezultatai

3.1. Demografinė ir socialinė respondentų charakteristika

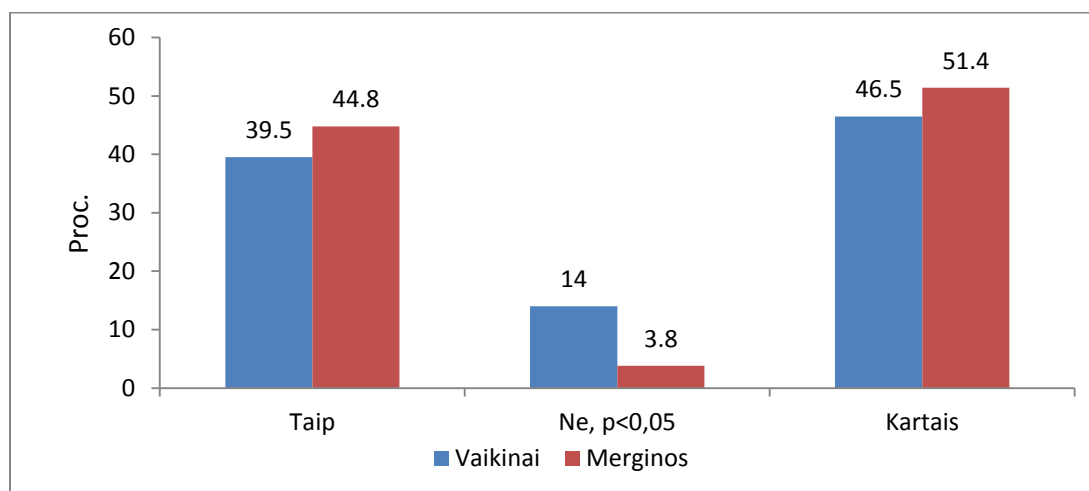
Studentų požiūrio į maisto produktų ženklavimo informaciją ir jos daromą poveikį maisto pasirinkimui vertinimo tyrime dalyvavo 776 respondentų. Vaikinų, tyrime dalyvavo 243 (31,3 proc.) o, merginų – 533 (68,7 proc.). Tyrime dalyvavo studentai, studijuojantys Vilniaus universiteto Chemijos ir geomokslų (8,2 proc.), Ekonomikos (13,8 proc.), Filologijos (5,9 proc.), Filosofijos (3,4 proc.), Fizikos (8 proc.), Gamtos mokslų (16,5 proc.), Istorijos (5,8 proc.), Kauno (2,7 proc.), Komunikacijos (6,2 proc.), Matematikos ir informatikos (11,9 proc.), Medicinos (12,9 proc.), Teisės (4,8 proc.) fakultetuose. Daugiausia tyrime dalyvavo Bakalauro studijų pirmo kurso studentų (24,6 proc.). Apklausus studentus apie jų gyvenamąją vietą, nustatyta, kad tyrime dalyvavo studentai, kurie gyvena savo ar nuomuojamame bute (46 proc.). Daugiausia tyrime dalyvavo studentų, kurių mėneso pajamas yra 150-300 Eur (50,8 proc.). Respondentų demografinė ir socialinė charakteristika pateikta 1 lentelėje.

1. lentelė. Demografinė ir socialinė respondentų charakteristika

Požymis	Vaikiniai		Merginos		Iš viso	
	Abs. sk.	Proc.	Abs. sk.	Proc.	Abs. sk.	Proc.
Iš viso	243	31,3	533	68,7	776	100
Fakultetai						
VU Chemijos ir geomokslų fakultetas	12	1,5	52	6,7	64	8,2
VU Ekonomikos fakultetas	23	3	84	10,8	107	13,8
VU Filologijos fakultetas	4	0,5	42	5,4	46	5,9
VU Filosofijos fakultetas	8	1	18	2,3	26	3,4
VU Fizikos fakultetas	41	5,3	21	2,7	62	8
VU Gamtos mokslų fakultetas	42	5,4	86	11,1	128	16,5
VU Istorijos fakultetas	22	2,8	23	3	45	5,8
VU Kauno fakultetas	11	1,4	10	1,3	21	2,7
VU Komunikacijos fakultetas	16	2,1	32	4,1	48	6,2
VU Matematikos ir informatikos fakultetas	35	4,5	57	7,3	92	11,9
VU Medicinos fakultetas	17	2,2	83	10,7	100	12,9
VU Teisės fakultetas	12	1,5	25	3,2	37	4,8
Studijuojami kursai						
Bakalauro:						
I	64	8,2	127	16,4	191	24,6
II	52	6,7	81	10,4	133	17,1
III	42	5,4	142	18,3	184	23,7
IV	46	5,9	137	17,7	183	23,6
Magistro						
I	27	3,5	21	2,7	48	6,2
II	12	1,5	25	3,2	37	4,8
Gyvenamoji vieta						
Su artimaisiais	84	10,8	105	13,5	189	24,4
Bendrabutyje	55	7,1	175	22,6	230	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	104	13,4	253	32,6	357	46
Gaunamos pajamos per mėnesį						
Iki 150 Eur	32	4,1	80	10,3	112	14,4
150-300 Eur	89	11,5	305	39,3	394	50,8
301-600 Eur	71	9,1	116	14,9	187	24,1
Virš 600 Eur	51	6,6	32	4,1	83	10,7

3.2. Vilniaus universiteto studentų požiūris į maisto produktų ženklinimo informaciją

Tyrimo rezultatai parodė, kad 43,2 proc. respondentų domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija. 49,9 proc. respondentų maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija domisi kartais, o 7 proc. respondentų maistingumo informacija nesidomi. Pagal lytį nustatyta, kad daugiau merginų (44,8 proc.) nei vaikinų (39,5 proc.) domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, etiketėse esančia informacija, taip pat daugiau merginų (51,4 proc.) nei vaikinų (46,5 proc.) maistingumo ir kita su sveikata susijusia, etiketėse esančia informacija, domisi kartais. Vaikinų (14 proc.) buvo daugiau nei merginų (3,8 proc.), kurie šia informacija nesidomi. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinų ir merginų, kurie nesidomi maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija, esančia etiketėse ($\chi^2=22,74$, $df=1$, $p<0,05$) (1 pav.).

1 pav. Studentų pasiskirstymas pagal domėjimąsi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija priklausomai tarp lyties.

Analizuojant studentų pasiskirstymą pagal domėjimąsi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija priklausomai tarp skirtingų fakultetų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie domisi šia informacija yra studijuojančių medicinos fakultete (62 proc.). Daugiausia studentų, kurie domisi kartais maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija, esančia etiketėse, yra Matematikos ir informatikos fakultete (62 proc.), o studentų, kurie šia informacija visai nesidomi, buvo daugiausia studijuojančių

Istorijos fakultete (17,8 proc.). Analizuojant studentų pasiskirstymą pagal domėjimasi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, etiketėse esančia, informacija priklausomai tarp skirtingų fakultetų, statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (2 lentelė).

2 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal domėjimasi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija priklausomai nuo skirtingų fakultetų.

Fakultetai	Dažnis	Domėjimasis maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija			Iš viso
		Taip	Ne	Kartais	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	36	2	26	64
	Proc.	56,2	3,1	40,6	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	39	5	63	107
	Proc.	36,4	4,7	58,9	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	25	3	18	46
	Proc.	54,3	6,5	39,1	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	14	3	9	26
	Proc.	53,8	11,5	34,6	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	20	4	38	62
	Proc.	32,3	6,5	61,3	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	47	5	76	128
	Proc.	36,7	3,9	59,4	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	21	8	16	45
	Proc.	46,7	17,8	35,6	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	9	2	10	21
	Proc.	42,9	9,5	47,6	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	19	4	25	48
	Proc.	39,6	8,3	52,1	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	25	10	57	92
	Proc.	27,2	10,9	62	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	62	5	33	100
	Proc.	62	5	33	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	18	3	16	37
	Proc.	48,6	8,1	43,2	4,8
Iš viso	Abs.sk	335	54	387	776
	Proc.	43,2	7	49,9	100

Vertinant studentų pasiskirstymą pagal domėjimasi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija priklausomai tarp skirtingų studijuojamų kursų nustatyta, kad daugiausia magistro studijų pirmo kurso studentų, kurie atsakė į klausimą, kad domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, etiketėse esančia,

informacija (70,8 proc.). Daugiausia studentų, kurie šia informacija domisi kartais, buvo bakalauro studijų ketvirtame kurse (57,9 proc.). Studentų, kurie teigė, jog maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija nesidomi, buvo taip pat bakalauro studijų antrame kurse (10,5 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp bakalauro studijų pirmo ir trečio kursu studentų, kurie nesidomi maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija, esančia maisto produktų etiketėse ($\chi^2 = 4,78$, $df = 1$, $p = 0,028$) (3 lentelė).

3 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal domėjimasi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, etiketėse esančia, informacija priklausomai tarp skirtingų studijuojamų kursų.

Studijuojami kursai	Dažnis	Domėjimasis maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija			Iš viso
		Taip	Ne	Kartais	
Bakalauro					
I	Abs.sk	86	19	86	191
	Proc.	45	9,9	45	24,6
II	Abs.sk	48	14	71	133
	Proc.	36,1	10,5	53,4	17,1
III	Abs.sk	75	7	102	184
	Proc.	40,8	3,8	55,4	23,7
IV	Abs.sk	68	9	106	183
	Proc.	37,2	4,9	57,9	23,6
Magistro					
I	Abs.sk	34	3	11	48
	Proc.	70,8	6,2	22,9	6,2
II	Abs.sk	24	2	11	37
	Proc.	64,9	5,4	29,7	4,8
Iš viso	Abs.sk	335	54	387	776
	Proc.	43,2	7	49,9	100

Analizuojant studentų pasiskirstymą pagal domėjimasi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad studentų, gyvenančių savo ar nuomuojamame bute, buvo daugiausia, kurie domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija (49,9 proc.). Studentų, kurie šia informacija nesidomi buvo daugiausia, kurie gyveną bendrabutyje (10,4 proc.) taip pat studentų, gyvenančių bendrabutyje, buvo daugiausia, kurie maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija, esančia ant maisto produktų etikečių, domisi tik kartais (61,7 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių su

artimaisiais ir gyvenančių bendrabučiuose, kurie domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, etiketėse esančia informacija ($\chi^2 = 9,12$, $df = 1$, $p < 0,05$) (4 lentelė).

4 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal domėjimąsi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija priklausomai nuo gyvenamosios vietos.

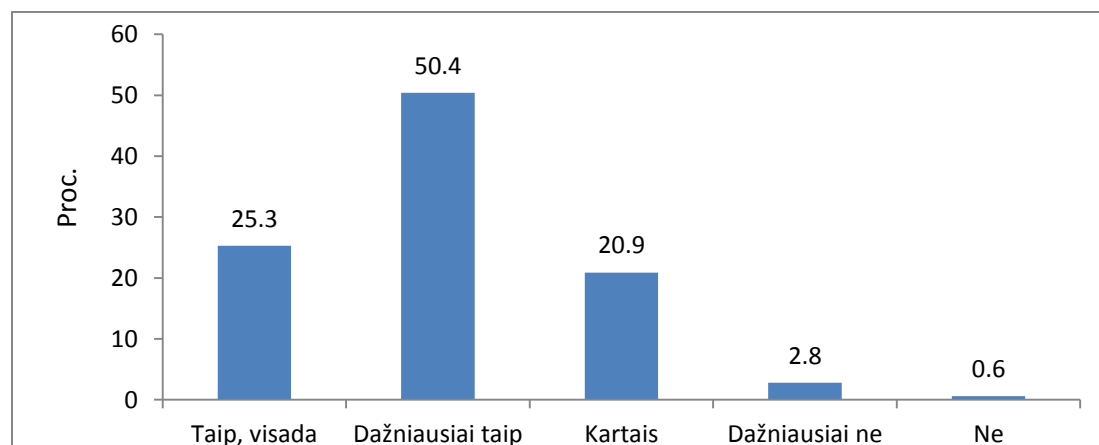
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Domėjimasis maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija			Iš viso
		Taip	Ne	Kartais	
Su artimaisiais	Abs.sk	93	16	80	189
	Proc.	49,2	8,5	42,3	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	64	24	142	230
	Proc.	27,8	10,4	61,7	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	178	14	165	357
	Proc.	49,9	3,9	46,2	46
Iš viso	Abs.sk	335	54	387	776
	Proc.	43,2	7	49,9	100

Analizuojant studentų pasiskirstymą pagal domėjimąsi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausia, kurie domisi šia informacija, buvo tarp studentų, kurių pajamos per mėnesį yra virš 600 Eur (63,9 proc.). Respondentų, kurie kartais domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia infomacija, esančia ant maisto produktų pakuotės etikečių, buvo daugiausia tarp studentų, kurių per mėnesį pajamos yra 150-300 Eur (56,6 proc.). Respondentų, kurie šia informacija nesidomi, buvo daugiausiai tarp studentų gaunančių per mėnesį iki 150 Eur (11,6 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta. Rezultatai pateikti 5 lentelėje.

5 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal domėjimasi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, etiketėse esančia, informacija priklausomai nuo gaunamų pajamų.

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Domėjimasis maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija			Iš viso
		Taip	Ne	Kartais	
Iki 150 Eur	Abs.sk	47	13	52	112
	Proc.	42	11,6	46,4	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	142	29	223	394
	Proc.	36	7,4	56,6	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	93	8	86	187
	Proc.	49,7	4,3	46	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	53	4	26	83
	Proc.	63,9	4,8	31,3	10,7
Iš viso	Abs.sk	335	54	387	776
	Proc.	43,2	7	49,9	100

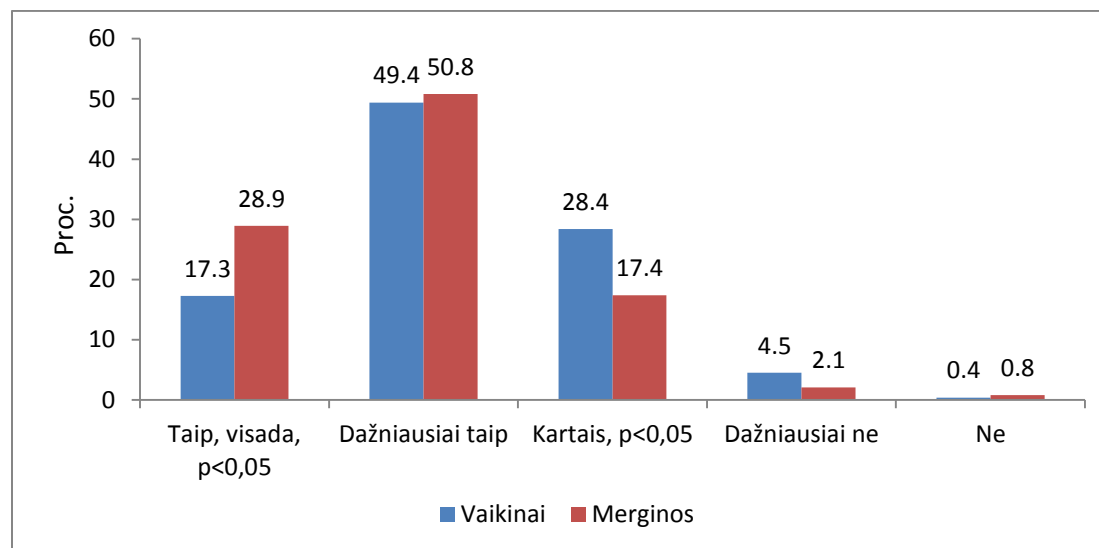
Analizuojant respondentų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausia reponedntų (50,4 proc.) mano, jog informacija, esanti ant maisto produktų etikečių, yra dažniausiai naudinga perkant maisto produktus. Mažiausiai studentų, kurie mano jog informacija, esanti ant maisto produktų etikečių, perkant produktus yra nenaudinga (0,6 proc.) (2 pav.).

2 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus.

Nagrinėjant studentų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus lyginant pagal lytį, nustatyta, kad daugiau merginų (28,9 proc.) nei vaikinų (17,3 proc.), mano jog ši informacija yra visada naudinga, perkant maisto

produktus . Vaikinų (28,4 proc.) buvo daugiau nei merginų (17,4 proc.), kurie mano, kad ši informacija yra naudinga tik kartais. Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie mano, jog informacija, esanti ant maisto produktų pakuočių, yra visada naudinga ($\chi^2 = 6,81$, $df=1$, $p < 0,05$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie mano jog ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga kartais ($\chi^2 = 7,68$, $df = 1$, $p < 0,05$) (3 pav.).

3 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus priklausomai tarp lyties

Analizuojant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra naudinga, perkant maisto produktus, priklausomai tarp skirtingų fakultetų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus, buvo daugiausia studijuojančių Chemijos fakultete (39,1 proc.). Studentų, manančių, kad ši informacija yra dažniausiai naudinga, buvo daugiausia studijuojančių Istorijos fakultete (64,4 proc.). Atsakiusių, kad informacija naudinga tik kartais, daugiausia buvo studijuojančių Filologijos mokslų fakultete (37 proc.). Studentų, kurių nuomonė, kad maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai nenaudinga perkant maisto produktus, buvo studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete (8,7 proc.). Vertinant studentų nuomonę dėl maisto produktų etikečių naudingumo perkant maisto produktus priklausomai tarp skirtingų fakultetų statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (6 lentelė).

6 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus priklausomai tarp skirtingų fakultetų.

Fakultetai	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	25	26	10	3	0	64
	Proc.	39,1	40,6	15,6	4,7	0	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	31	48	24	4	0	107
	Proc.	29	44,9	22,4	3,7	0	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	6	23	17	0	0	46
	Proc.	13	50	37	0	0	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	4	15	7	0	0	26
	Proc.	15,4	57,7	26,9	0	0	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	15	32	13	2	0	62
	Proc.	24,2	51,6	21	3,2	0	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	24	69	32	2	1	128
	Proc.	18,8	53,9	25	1,6		16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	7	29	8	1	0	45
	Proc.	15,6	64,4	17,8	2,2	0	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	7	11	3	0	0	21
	Proc.	33,3	52,4	14,3	0	0	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	12	27	9	0	0	48
	Proc.	25	56,2	18,8	0	0	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	22	40	20	8	2	92
	Proc.	23,9	43,5	21,7	8,7	2,2	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	34	54	10	2	0	100
	Proc.	34	54	10	2	0	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	9	17	9	0	2	37
	Proc.	24,3	45,9	24,3	0	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	196	391	162	22	5	776
	Proc.	25,3	50,4	20,9	2,8	0,6	100

Analizuojant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus, priklausomai tarp skirtingų studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų antrame kurse (54,1 proc.). Studentų, manančių, kad informacija yra dažniausiai naudinga, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (64,6 proc.). Manančių, kad informacija naudinga tik kartais, daugiausia buvo studijuojančių bakalauro studijų antrame

kurse (30,1 proc.). Daugiausia studentų, kurių nuomonė, kad maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai nenaudinga perkant maisto produktus, buvo studijuojančių bakalauro studijų antrame kurse (4,5 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp bakalauro studijų pirmo kurso ir antro kurso studentų, kurie mano, kad ant maisto produktų esanti informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus ($\chi^2 = 6,38$, $df = 1$, $p = 0,011$) (7 lentelė).

7 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus priklausomai tarp skirtingų studijuojamų kursų.

Studijuojami kursai	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Bakalauro							
I	Abs.sk	56	94	37	3	1	191
	Proc.	29,3	49,2	17,4	1,6	0,5	24,6
II	Abs.sk	19	68	40	6	0	133
	Proc.	14,3	51,1	30,1	4,5	0	17,1
III	Abs.sk	37	96	45	6	0	184
	Proc.	20,1	52,2	24,5	3,3	0	23,7
IV	Abs.sk	51	90	35	5	2	183
	Proc.	27,9	49,2	19,1	2,7	1,1	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	13	31	2	2	0	48
	Proc.	27,1	64,6	4,2	4,2	0	6,2
II	Abs.sk	20	12	3	0	2	37
	Proc.	54,1	32,4	8,1	0	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	196	391	162	22	5	776
	Proc.	25,3	50,4	20,9	2,8	0,6	100

Vertinant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus, priklausomai tarp skirtingos gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus, gyvena savo ar nuomuojamame bute (29,1 proc.). Taip pat studentų, kurie mano jog ši informacija yra dažniausiai naudinga (52,4 proc.) ir tik kartais naudinga (24,9 proc.), buvo daugiausia gyvenančių su artimaisiais. Studentai, kurie mano jog maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai nenaudinga (7,4 proc.) ir visai nenaudinga (1,3 proc.), perkant maisto produktus, buvo daugiausia gyvenančių bendrabutyje.

Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių bendrabutyje ir studentų, gyvenančių savo ar nuomuojamame bute, kurie mano, jog ant maisto produktų etikečių esanti informacija dažniausiai nenaudinga perkant maisto produktus ($\chi^2 = 14,67$, $df = 1$, $p < 0,05$) (8 lentelė).

8 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus priklausomai nuo gyvenamosios aplinkos.

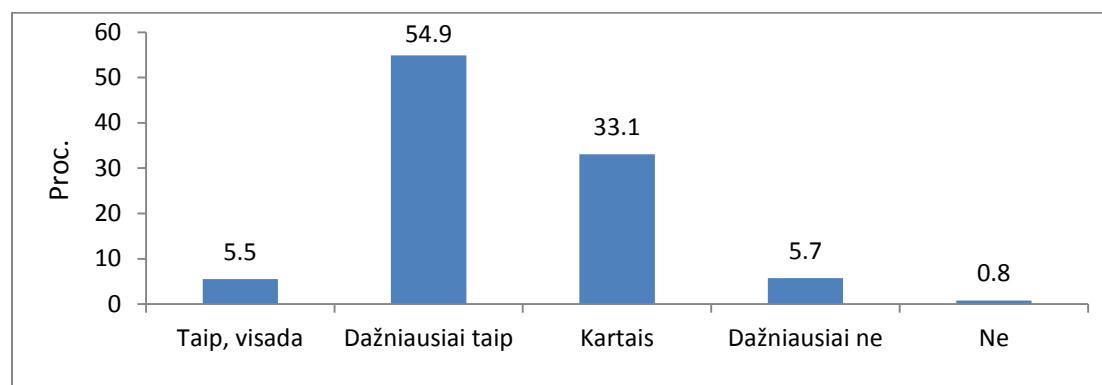
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	42	99	47	1	0	189
	Proc.	22,2	52,4	24,9	0,5	0	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	50	109	51	17	3	230
	Proc.	21,7	47,4	22,2	7,4	1,3	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	104	183	64	4	2	357
	Proc.	29,1	51,3	17,9	1,1	0,6	46
Iš viso	Abs.sk	196	391	162	22	5	776
	Proc.	25,3	50,4	20,9	2,8	0,6	100

Vertinant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausia studentų, gaunančių per mėnesį virš 600 Eur mano, jog ši informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus (37,3 proc.). Daugiausia studentų, kurie mano, jog ši informacija dažniausiai naudinga perkant maisto produktus, buvo tarp tų repondentų, kurių mėnesio pajamos yra iki 150 Eur (53,6 proc.). Taip pat, studentų, kurie mano jog ši informacija yra tik kartais naudinga buvo daugiausia tarp respondentų, kurių pajamos per mėnesį yra 301-600 Eur (29,4 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, gaunančių iki 150 Eur per mėnesį ir studentų, gaunančių virš 600 Eur per mėnesį, manančių, kad ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus ($\chi^2 = 4,26$, $df = 1$, $p = 0,03$) (9 lentelė).

9 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį.

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra naudinga perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	22	60	24	6	0	112
	Proc.	19,6	53,6	21,4	5,4	0	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	96	205	76	14	3	394
	Proc.	24,4	52	19,3	3,6	0,8	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	47	84	55	1	0	187
	Proc.	25,1	44,9	29,4	0,5	0	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	31	42	7	1	2	83
	Proc.	37,3	50,6	8,4	1,2	2,4	10,7
Iš viso	Abs.sk	196	396	162	22	5	776
	Proc.	25,3	50,4	20,9	2,8	0,6	100

Analizuojant respondentų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli, nustatyta, kad daugiausia respondentų (54,9 proc.) mano, jog informacija, esanti ant maisto produktų etikečių, yra dažniausiai tiksli. Mažiausiai studentų, kurie mano, jog informacija, esanti ant maisto produktų etikečių, yra netiksli (0,8 proc.) (4 pav.).

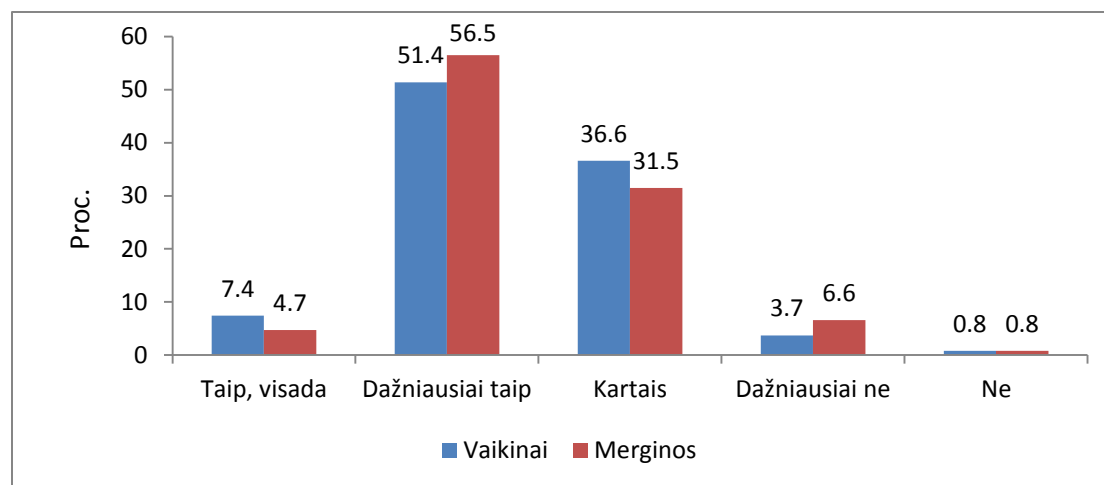

4 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli

Nagrinėjant studentų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli lyginant pagal lytį, nustatyta, kad daugiau merginų (56,5 proc.) nei vaikinių (51,4 proc.) mano, jog ant maisto produktų esanti informacija yra dažniausiai tiksli. Vaikinių (7,4 proc.) buvo daugiau nei merginų (4,7 proc.), kurie mano, jog ši informacija yra visada tiksli, taip pat nustatyta, kad vaikinių (36,6 proc.) buvo daugiau nei merginų (31,5 proc.), kurie mano,

kad ši informacija yra tiksli tik kartais. Statistiškai reikšmingo skirtumo tarp lyties nenustatyta (5 pav.).

5 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli priklausomai nuo lyties

Analizuojant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra tiksli priklausomai tarp skirtingų fakultetų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra visada tiksli, buvo daugiausia studijuojančių Istorijos fakultete (13,3 proc.). Studentų, manančių, kad ši informacija yra dažniausiai tiksli, buvo daugiausia studijuojančių Teisės fakultete (64,9 proc.). Atsakiusių, kad informacija tiksli tik kartais, daugiausia buvo studijuojančių Filologijos fakultete (41,3 proc.). Studentų, kurių nuomonė, kad maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai netiksli, buvo studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete (10,9 proc.), studentų manančių, kad ši informacija visai netiksli buvo daugiausia studijuojančių Teisės fakultete (5,4 proc.). Vertinant studentų nuomonę dėl maisto produktų etikečių tikslumo priklausomai tarp skirtingų fakultetų statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (10 lentelė).

10 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli priklausomai tarp skirtingų fakultetų.

Fakultetai	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	8	35	20	1	0	64
	Proc.	12,5	54,7	31,2	1,6	0	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	4	56	36	9	2	107
	Proc.	3,7	52,3	33,6	8,4	1,9	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	0	27	19	0	0	46
	Proc.	0	58,7	41,3	0	0	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	0	14	10	1	1	26
	Proc.	0	53,8	38,5	3,8	3,8	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	2	36	23	1	0	62
	Proc.	3,2	58,1	37,1	1,6	0	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	5	71	39	12	1	128
	Proc.	3,9	55,5	30,5	9,4	0,8	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	6	23	14	2	0	45
	Proc.	13,3	51,1	31,1	4,4	0	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	4	9	8	0	0	21
	Proc.	19	42,9	38,1	0	0	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	4	28	16	0	0	48
	Proc.	8,3	58,3	33,3	0	0	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	5	44	33	10	0	92
	Proc.	5,4	47,8	35,9	10,9	0	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	4	59	29	8	0	100
	Proc.	4	59	29	8	0	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	1	24	10	0	2	37
	Proc.	2,7	64,9	27	0	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	43	426	257	44	6	776
	Proc.	5,5	54,9	33,1	5,7	0,8	100

Analizuojant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra tiksli priklausomai tarp skirtingų studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra visada tiksli, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (12,5 proc.). Studentų, manančių, kad informacija yra dažniausiai tiksli, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų antrame kurse (67,6 proc.). Manančių, kad informacija tiksli tik kartais, daugiausia buvo studijuojančių bakalauro studijų antrame kurse (39,1 proc.). Daugiausia studentų, kurių

nuomonė, kad maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai netiksli, buvo studijuojančių bakalauro studijų trečiame kurse (9,2 proc.), o studentų, kurie mano, jog ši informacija yra visai netiksli buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų antrame kurse (8,1 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (11 lentelė).

11 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli priklausomai tarp skirtingų studijuojamų kursų.

Studijuojami kursai	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Bakalauro							
I	Abs.sk	15	105	62	8	1	191
	Proc.	7,9	55	32,5	4,2	0,5	24,6
II	Abs.sk	4	70	52	7	0	133
	Proc.	3	52,6	39,1	5,3	0	17,1
III	Abs.sk	8	97	60	17	2	184
	Proc.	4,3	52,7	32,6	9,2	1,1	23,7
IV	Abs.sk	7	99	69	8	0	183
	Proc.	3,8	54,1	37,7	4,4	0	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	6	30	8	4	0	48
	Proc.	12,5	62,5	16,7	8,3	0	6,2
II	Abs.sk	3	25	6	0	3	37
	Proc.	8,1	67,6	16,2	0	8,1	4,8
Iš viso	Abs.sk	43	426	257	44	6	776
	Proc.	5,5	54,9	33,1	5,7	0,8	100

Vertinant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra tiksli priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra visada tiksli gyvena savo ar nuomuojamame bute (7 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia studentų, kurie mano jog ši informacija yra dažniausiai tiksli (56,9 proc.). Studentų, kurie mano, jog ši informacija tiksli tik kartais, buvo daugiausia gyvenančių su artimaisiais (34,4 proc.). Studentai, kurie mano jog maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai netiksli (11,7 proc.) ir visai netiksli (0,9 proc.), buvo daugiausia gyvenančių bendrabutyje. Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių su artimaisiais ir bendrabutyje, kurie mano, jog ant maisto

produktų etikečių esanti informacija dažniausiai yra netiksli ($\chi^2=9,04$, $df = 1$, $p < 0,05$) ir tarp studentų, gyvenančių bendrabutyje ir savo ar nuomuojamame bute, kurie mano, jog ant maisto produktų etikečių esanti informacija dažniausiai yra netiksli ($\chi^2=14,97$, $df = 1$, $p < 0,05$) (12 lentelė).

12 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli priklausomai nuo gyvenamosios aplinkos.

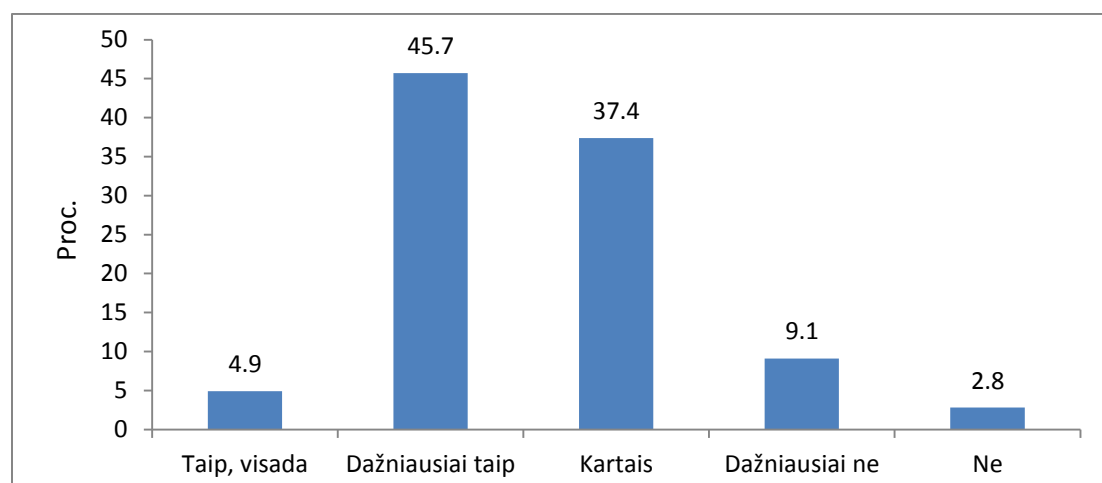
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	12	105	65	6	1	189
	Proc.	6,3	55,6	34,4	3,1	0,5	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	6	118	77	27	2	230
	Proc.	2,6	51,3	33,5	11,7	0,9	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	25	203	115	11	3	357
	Proc.	7	56,9	32,2	3,1	0,8	46
Iš viso	Abs.sk	43	426	257	44	6	776
	Proc.	5,5	54,9	33,1	5,7	0,8	100

Vertinant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra tiksli priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausia studentų, gaunančių per mėnesį virš 600 Eur mano, jog ši informacija yra visada tiksli (14,5 proc.) taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai, kurie mano, jog ši informacija yra dažniausiai tiksli (60,2 proc.). Studentų, kurie mano jog ši informacija yra tik kartais tiksli, buvo daugiausia tarp respondentų, kurių pajamos per mėnesį yra 301-600 Eur (36,9 proc.). Studentai, kurie mano jog maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai netiksli, buvo daugiausia, kurių mėnesio pajamos yra 150-300 Eur (8,4 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, gaunančių 301-600 Eur per mėnesį ir studentų, gaunančių virš 600 Eur per mėnesį, manančių, kad ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra visada tiksli ($\chi^2 = 8,45$, $df = 1$, $p < 0,05$) (13 lentelė).

13 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį.

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra tiksli					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	6	63	35	7	1	112
	Proc.	5,4	56,2	31,2	6,2	0,9	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	18	206	135	33	2	394
	Proc.	4,6	52,3	34,3	8,4	0,5	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	7	107	69	4	0	187
	Proc.	3,7	57,2	36,9	2,1	0	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	12	50	18	0	3	83
	Proc.	14,5	60,2	21,7	0	3,6	10,7
Iš viso	Abs.sk	43	426	257	44	6	776
	Proc.	5,5	54,9	33,1	5,7	0,8	100

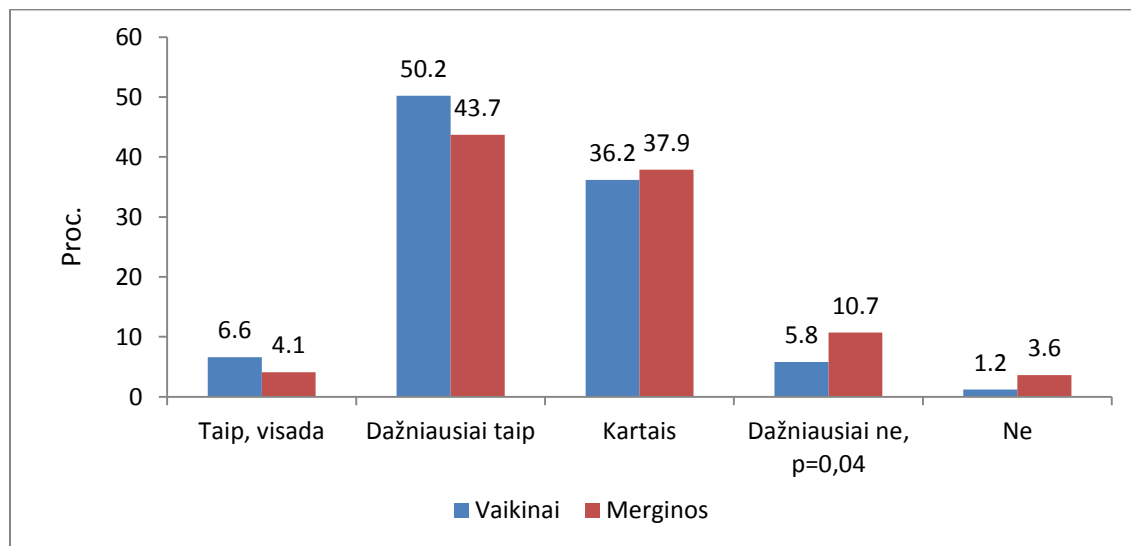
Analizuojant studentų nuomonę, ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės, nustatyta, kad daugiausia studentų mano, jog šios informacijos dažniausiai užtenka (45,7 proc.). Mažiausia studentų, mano, jog šios informacijos nepakanka (2,8 proc.) (6 pav.).

6 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą

Analizuojant studentų nuomonę, ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau vaikinių (50,2 proc.) nei merginų (43,7 proc.) mano, jog šios informacijos dažniausiai užtenka. Merginų (10,7

proc.) buvo daugiau nei vaikinių (5,8 proc.), kurios mano, kad maistingumo informacijos ant maisto produkto etiketės dažniausiai nepakanka. Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie mano, jog šios informacijos dažniausiai neužtenka ($\chi^2=4,14$, $df=1$, $p=0,04$) (7 pav.).

7 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą priklausomai tarp lyties

Analizuojant studentų nuomonę, ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produktų etikečių visada pakanka, buvo studijuojančių Komunikacijos fakultete (12,5 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia studentų kurie mano, jog pakanka tik kartais (43,8 proc.). Studentų, kurie mano, jog šios informacijos dažniausiai pakanka, buvo daugiausia studijuojančių Teisės fakultete (64,9 proc.), o kurie mano, jog dažniausiai nepakanka buvo daugiausia studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete (15,2 proc.). Studentų, kurie mano, jog maistingumo informacijos visai nepakanka, buvo daugiausia studijuojančių Ekonomikos fakultete (6,5 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (14 lentelė).

14 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą priklausomai nuo fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	2	28	26	7	1	64
	Proc.	3,1	43,8	40,6	10,9	1,6	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	3	39	43	15	7	107
	Proc.	2,8	36,4	40,2	14	6,5	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	1	26	16	1	2	46
	Proc.	2,2	56,5	34,8	2,2	4,3	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	2	11	10	2	1	26
	Proc.	7,7	42,3	38,5	7,7	3,8	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	1	35	24	2	0	62
	Proc.	1,6	56,5	38,7	3,2	0	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	3	60	47	16	2	128
	Proc.	2,3	46,9	36,7	12,5	1,6	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	3	26	12	4	0	45
	Proc.	6,7	57,8	26,7	8,9	0	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	0	11	9	0	1	21
	Proc.	0	52,4	42,9	0	4,8	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	6	19	21	2	0	48
	Proc.	12,5	39,6	43,8	4,2	0	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	6	35	33	14	4	92
	Proc.	6,5	38	35,9	15,2	4,3	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	8	41	41	8	2	100
	Proc.	8	41	41	8	2	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	3	24	8	0	2	37
	Proc.	8,1	64,9	21,6	0	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	38	355	290	71	22	776
	Proc.	4,9	45,7	37,4	9,1	2,8	100

Vertinant studentų nuomonę, ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produktų etikečių visada pakanka, buvo studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (14,6 proc.). Studentų, kurie mano, jog šios informacijos dažniausiai pakanka, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų antrame kurse (62,2 proc.), o kurie mano, jog pakanka tik kartais, buvo daugiausiai

studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (40,3 proc.). Studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės dažniausiai nepakanka, buvo daugiausia studijuojančių bakalauro studijų antrame kurse (11,3 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp bakalauro studijų pirmo ir antro kurso studentų, kurie mano, jog maistingumo informacijos ant maisto produkto etiketės visada pakanka ($\chi^2=4,2$, $df=1$, $p=0,04$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp bakalauro studijų pirmo ir trečio kurso studentų, kurie mano, jog šios informacijos dažniausiai nepakanka ($\chi^2=4,57$, $df=1$, $p=0,03$) (15 lentelė).

15 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą priklausomai nuo studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Bakalauro							
I	Abs.sk	13	84	77	10	7	191
	Proc.	6,8	44	40,3	5,2	3,7	24,6
II	Abs.sk	6	63	48	15	1	133
	Proc.	4,5	47,4	36,1	11,3	0,8	17,1
III	Abs.sk	8	74	73	22	7	184
	Proc.	4,3	40,2	39,7	12	3,8	23,7
IV	Abs.sk	4	88	68	18	5	183
	Proc.	2,2	48,1	37,2	9,8	2,7	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	7	23	13	5	0	48
	Proc.	14,6	47,9	27,1	10,4	0	6,2
II	Abs.sk	0	23	11	1	2	37
	Proc.	0	62,2	29,7	2,7	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	38	355	290	71	22	776
	Proc.	4,9	45,7	37,4	9,1	2,8	100

Vertinant studentų nuomonę ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produktų etikečių visada pakanka, buvo gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (5,6 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie teigia, jog šios informacijos dažniausiai pakanka (49,9

proc.). Studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės pakanka tik kartais, buvo daugiausiai gyvenančių su artimaisiais (46,6 proc.). Studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės dažniausiai nepakanka, buvo daugiausia gyvenančių bendrabutyje (17,8 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia, kurie mano jog šios informacijos nepakanka (4,8 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp respondent, kurie gyvena su artimaisiais ir respondentų, kurie gyvena bendrabutyje ir kurie mano, kad informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės pakanka tik kartais ($\chi^2=5,48$, $df=1$, $p=0,02$). Taip pat nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių bendrabutyje ir savo ar nuomuojamame bute, kurie mano, jog šios informacijos dažniausiai nepakanka ($\chi^2=17,84$, $df=1$, $p<0,05$), bei tarp tų pačių respondentų grupių, kurie mano, kad šios informacijos visai nepakanka ($\chi^2=4,49$, $df=1$, $p=0,03$) (16 lentelė).

16 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą priklausomai nuo gyvenamosios vietos

Gyvenamoji vieta	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	9	77	88	10	5	189
	Proc.	4,8	40,7	46,6	5,3	2,6	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	9	100	69	41	11	230
	Proc.	3,9	43,5	30	17,8	4,8	29,6
Savo ar nuomuojamame	Abs.sk	20	178	133	20	6	357
	Proc.	5,6	49,9	37,3	5,6	1,7	46
Iš viso	Abs.sk	38	355	290	71	22	776
	Proc.	4,9	45,7	37,4	9,1	2,8	100

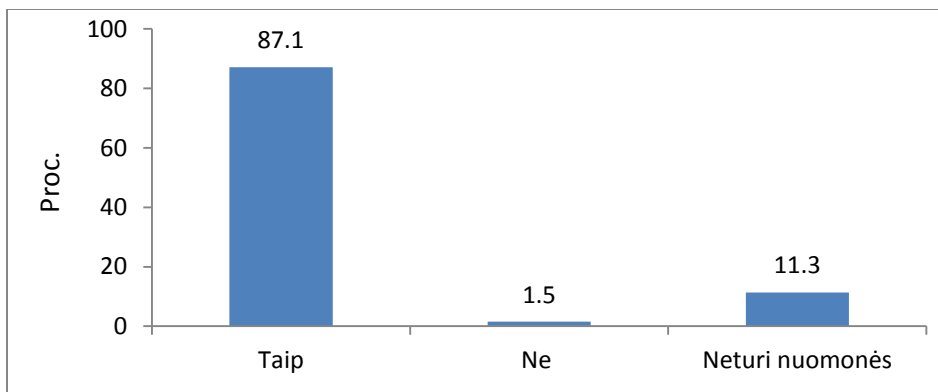
Vertinant studentų nuomonę, ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produktų etikečių visada pakanka, buvo gaunančių per mėnesį virš 600 Eur (7,2 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie teigia, jog šios informacijos dažniausiai pakanka (56,6 proc.). Studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės pakanka tik kartais buvo daugiausiai gaunančių 301-600 Eur per mėnesį (47,6 proc.).

Studentų, kurie mano jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės dažniausiai nepakanka, buvo daugiausia respondentų grupėje, kurie per mėnesį gauna 150-300 Eur (14 proc.). Studentu, kurie mano jog šios informacijos nepakanka, buvo daugiausia respondentų grupėje, kurių mėnesio pajamos yra iki 150 Eur (5,4 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (17 lentelė).

17 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

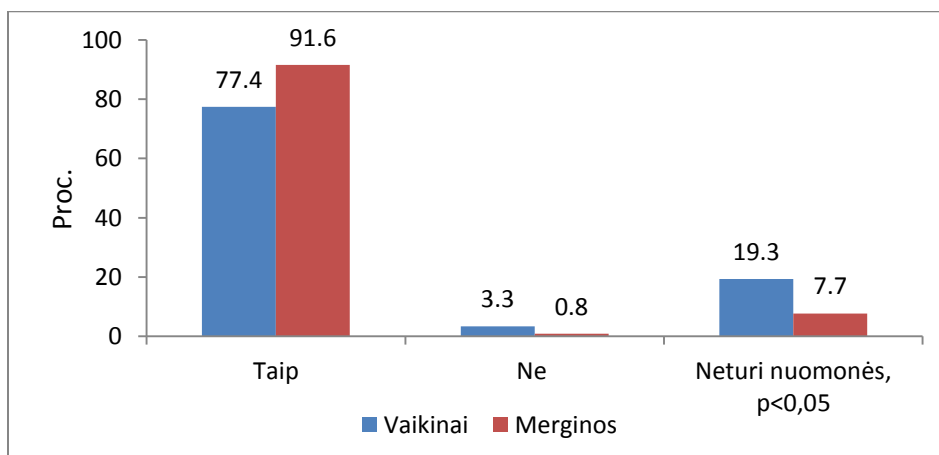
Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Studentų nuomonė ar ant maisto produktų etikečių pakanka informacijos apie maistingumą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	6	52	40	8	6	112
	Proc.	5,4	46,4	35,7	7,1	5,4	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	15	177	136	55	11	394
	Proc.	3,8	44,9	34,5	14	2,8	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	11	79	89	6	2	187
	Proc.	5,9	42,2	47,6	3,2	1,1	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	6	47	25	2	3	83
	Proc.	7,2	56,6	30,1	2,4	3,6	10,7
Iš viso	Abs.sk	38	355	290	71	22	776
	Proc.	4,9	45,7	37,4	9,1	2,8	100

Studentų buvo klausama jų nuomonė ar etiketėje turi būti informacija apie maisto produkto energinę vertę, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekius, nustatyta, kad 87,1 proc. respondentų mano, jog ši informacija turi būti pateikta etiketėse ir tik 1,5 proc. respondentų mano, kad neturi (8 pav.).

8 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar etiketėje turi būti informacija apie maisto produkto energinę vertę, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekius

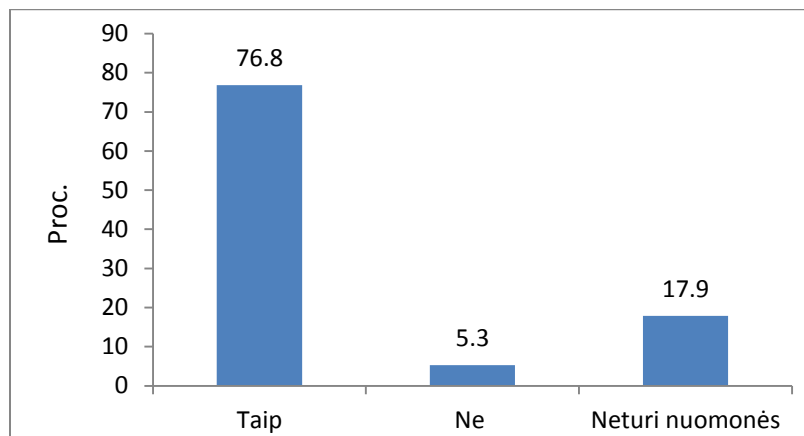
Vertinant studentų nuomonę ar etiketėje turi būti visa informacija apie maisto produkto energinę vertę, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekius priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau merginų (91,6 proc.) nei vaikinių (77,4 proc) mano jog ši informacija turi būti pateikta etiketėje. Vaikinių buvo daugiau (3,3 proc.) nei merginų (0,8 proc.), kurie mano, jog ši informacija neturi būti pateikta etiketėse. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie šiuo klausimu neturi nuomonės ($\chi^2=17,3$, $df=1$, $p<0,05$) (9 pav.).

9 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar etiketėje turi būti informacija apie maisto produkto energinę vertę, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekius priklausomai tarp lyties

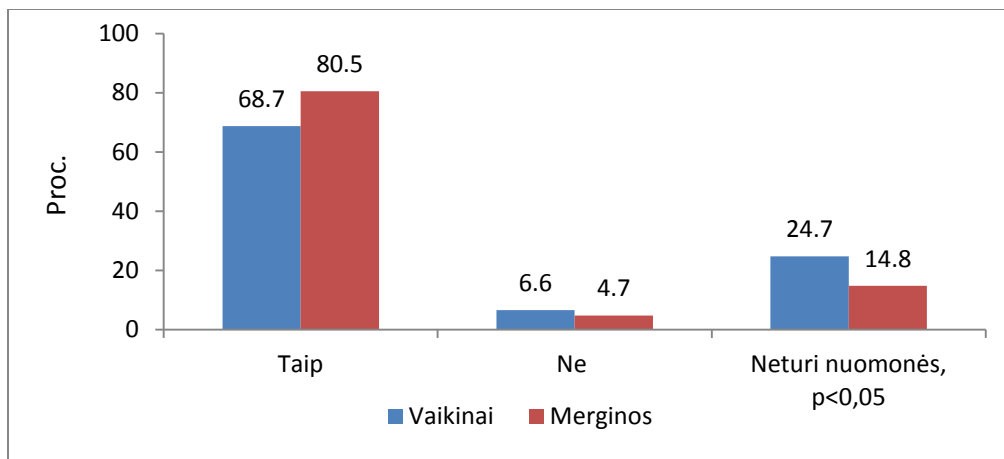
Taip pat studentų buvo klausama jų nuomonė ar etiketėje turi būti pateikta informacija apie maisto produkto esančių mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų

rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų ir vitaminų bei mineralinių medžiagų kiekius, nustatyta, kad 76,8 proc. respondentų mano, jog ši informacija turi būti pateikta etiketėse ir 5,3 proc. respondentų mano, kad neturi (10 pav.).

10 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar etiketėje turi būti pateikta informacija apie maisto produkto esančių mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų ir vitaminų bei mineralinių medžiagų kiekius

Analizuojant studentų nuomonę ar etiketėje turi būti pateikta informacija apie maisto produkto esančių mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų ir vitaminų bei mineralinių medžiagų kiekius, priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (80,5 proc.) nei vaikinų (68,7 proc.), mano, jog ši informacija turi būti pateikta maisto produktų etiketėse. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinų ir merginų, kurie šiuo klausimu neturi nuomonės ($\chi^2=7,48$, $df=1$, $p<0,05$) (11 pav.).

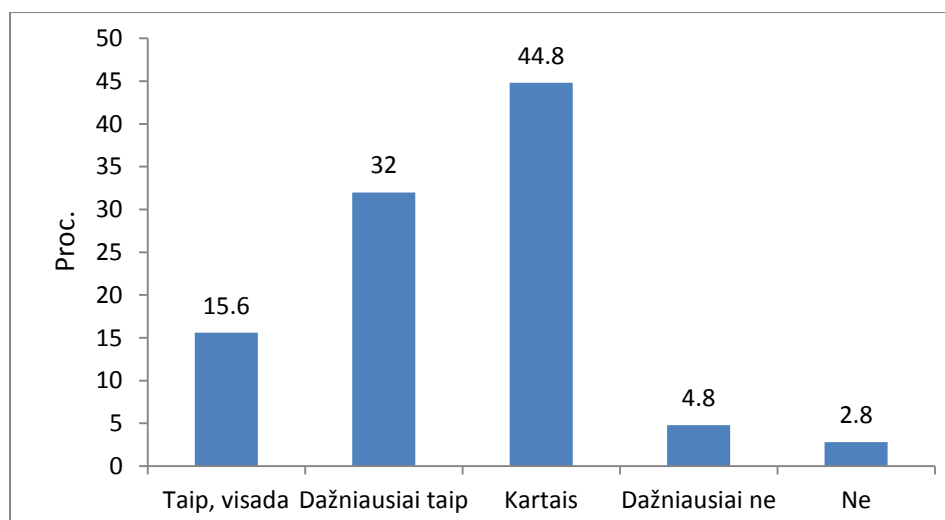

11 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar etiketėje turi būti pateikta informacija apie maisto produkto esančių mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų ir vitaminų bei mineralinių medžiagų kiekius priklausomai tarp lyties

Apibendrinus gautus rezultatus, matome, kad apie pusė tyrime dalyvavusių respondentų maistingumo ir kita, su sveikata susijusia informacija, domisi tik kartais (49,9 proc.), o šiek tiek mažiau nei pusė (43,2 proc.) domisi. Pusė, tyrime dalyvavusių studentų mano, kad informacija, esanti ant maisto produktų etikečių, yra dažniausiai naudinga perkant maisto produktus. Šiek tiek daugiau nei pusė respondentų, mano, jog maisto produktų etiketėse esanti informacija yra dažniausiai tiksli (54,9 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausia studentų mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etikečių dažniausiai pakanka. Tyrimo rezultatai parodė, kad dauguma studentų (87,1 proc.) mano, kad informacija apie maisto produkto energinę vertę, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekius turi būti pateikta maisto produktų etiketėse. Taip pat daugiau nei pusė tyrime dalyvavusių studentų mano, kad informacija apie maisto produkto esančių mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų ir vitaminų bei mineralinių medžiagų kiekius turi būti pateikta etiketėse.

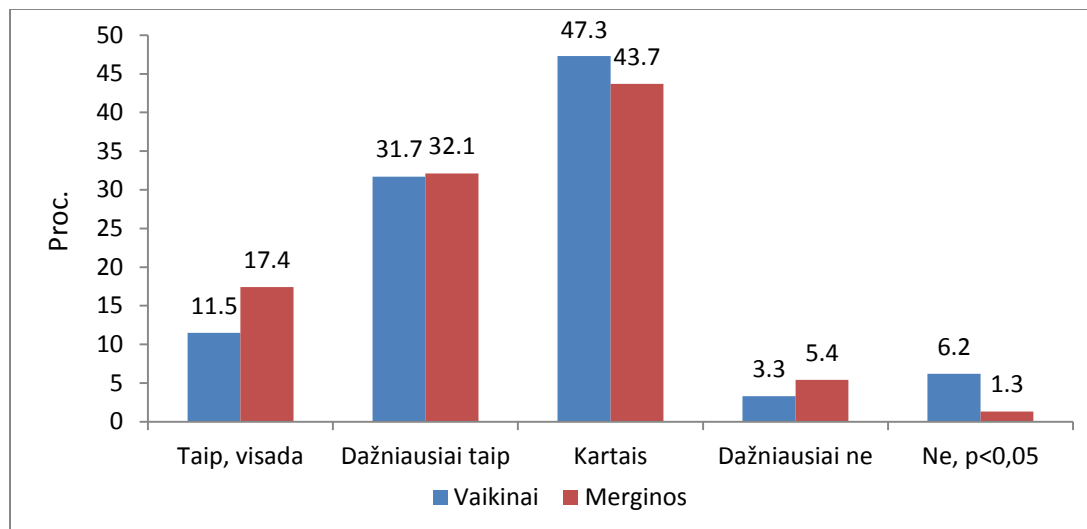
3.3. Vilniaus universiteto studentų nuomonė apie maisto produktų ženklavimo informacijos įtaką maisto produktų pasirinkimui.

Analizuojant ar studentai pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą, nustatyta, kad daugiausia respondentų šią informaciją skaito tik kartais – 44,8 proc. 32 proc. respondentų teigė, jog pirkdami maisto produktus, dažniausiai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją. 15,6 proc. respondentų visada skaito ant maisto produktų pateiktą informaciją, o 4,8 proc. respondentų dažniausiai neskaito ir 2,8 proc. respondentų šios informacijos niekada neskaito (12 pav.).

12 pav. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių, skaitomumą

Nagrinėjant ar studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie maisto produktą lyginant pagal lytį, nustatyta, kad daugiau merginų (17,4 proc.) nei vaikinių (11,5 proc.) šią informaciją visada skaito. Vaikinių (47,3 proc.) buvo daugiau nei merginų (43,7 proc.), kurie šią informaciją skaito tik kartais. Tyrimo rezultatai parodė, kad visai šios informacijos neskaito daugiau vaikinių (6,2) proc. nei merginų (1,3 proc.). Rastas statistškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie pirkdami maisto produktus, visai neskaito informacijos apie produktą, pateiktos ant maisto produktų pakuočių ($\chi^2 = 13,29$, $df = 1$, $p < 0,05$) (13 pav.).

13 pav. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių, skaitomumą priklausomai tarp lyties

Nagrinėjant ar studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie maisto produktą lyginant pagal fakultetus, nustatyta, kad studentų, kurie visada pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją, buvo daugiausia studijuojančių Medicinos fakultete (31 proc.). Studentai, kurie informaciją apie produktą pateiktą ant pakuočių pirkdami maisto produktus skaito dažniausiai, buvo daugiausia studijuojančių Filologijos fakultete (45,7 proc.). Studentų, kurie skaito tik kartais, daugiausia buvo Komunikacijos fakultete (54,2 proc.). Studentai, kurie šios informacijos dažniausiai neskaito buvo daugiausia studijuojančių Ekonomikos fakultete (9,3 proc.), o studentai, kurie šios informacijos visai neskaito, buvo daugiausia studijuojančių Fizikos fakultete (9,7 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų studijuojančių, Chemijos ir geomokslų ir Ekonomikos fakultetuose, kurie visada skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą perkant maisto produktus ($\chi^2=5,56$, $df=1$, $p=0,01$). Rezultatai pateikti 18 lentelėje.

18 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių, skaitomumą priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Ar pirkdami maisto produktus studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	14	29	18	1	2	64
	Proc.	21,9	45,3	28,1	1,6	3,1	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	8	33	53	10	3	107
	Proc.	7,5	30,8	49,5	9,3	2,8	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	3	21	22	0	0	46
	Proc.	6,5	45,7	47,8	0	0	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	6	8	11	1	0	26
	Proc.	23,1	30,8	42,3	3,8	0	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	9	13	31	3	6	62
	Proc.	14,5	21	50	4,8	9,7	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	14	45	59	8	2	128
	Proc.	10,9	35,2	46,1	6,2	1,6	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	7	13	23	2	0	45
	Proc.	15,6	28,9	51,1	4,4	0	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	3	9	8	0	1	21
	Proc.	14,3	42,9	38,1	0	4,8	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	7	14	26	1	0	48
	Proc.	14,6	29,2	54,2	2,1	0	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	9	24	48	7	4	92
	Proc.	9,8	26,1	52,2	7,6	4,3	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	31	29	36	2	2	100
	Proc.	31	29	36	2	2	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	10	10	13	2	2	37
	Proc.	27	27	35,1	5,4	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	121	248	348	37	22	776
	Proc.	15,6	32	44,8	4,8	2,8	100

Nagrinėjant ar studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie maisto produktą lyginant pagal kursus, nustatyta, kad studentų, kurie visada pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų antrame kurse (35,1 proc.), tačiau nustatyta, kad taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie niekada neskato šios informacijos (8,1 proc.). Studentai, kurie informaciją apie produktą pateiktą ant pakuočių pirkdami maisto produktus skaito

dažniausiai, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (45,8 proc.). Studentų, kurie skaito tik kartais, daugiausia buvo bakalauro studijų antrame kurse (48,9 proc.). Studentai, kurie šios informacijos dažniausiai neskaito buvo daugiausia studijuojančių bakalauro studijų ketvirtame kurse (6,6 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (19 lentelė).

19 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių, skaitomumą priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Ar pirkdami maisto produktus studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Bakalauro							
I	Abs.sk	24	69	87	5	6	191
	Proc.	12,6	36,1	45,5	2,6	3,1	24,6
II	Abs.sk	16	39	65	7	6	133
	Proc.	12	29,3	48,9	5,3	4,5	17,1
III	Abs.sk	30	55	85	11	3	184
	Proc.	16,3	29,9	46,2	6	1,6	23,7
IV	Abs.sk	25	54	88	12	4	183
	Proc.	13,7	29,5	48,1	6,6	2,5	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	13	22	11	2	0	48
	Proc.	27,1	45,8	22,9	4,2	0	6,2
II	Abs.sk	13	9	12	0	3	37
	Proc.	35,1	24,3	32,4	0	8,1	4,8
Iš viso	Abs.sk	121	248	348	37	22	776
	Proc.	15,6	32	44,8	4,8	2,8	100

Vertinant ar studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie maisto produktą lyginant pagal gyvenamąją vietą, nustatyta, kad studentų, kurie visada pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją, buvo daugiausia gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (20,2 proc.). Studentai, kurie informaciją apie produktą pateiktą ant pakuočių pirkdami maisto produktus skaito dažniausiai, buvo daugiausia gyvenančių su artimaisiais (35,4 proc.). Studentų, kurie šią informaciją skaito tik kartais, daugiausia buvo gyvenančių bendrabutyje (48,7 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia, kurie šios informacijos dažniausiai neskaito (10 proc.) bei visai neskaito (6,1 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių savo ar nuomuojamame bute ir

gyvenančių bendabutyje, kurie visada skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą perkant maisto produktus ($\chi^2=9,5$, $df=1$, $p<0,05$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių savo ar nuomuojamame bute ir gyvenančių bendabutyje, kurie šios informacijos dažniausiai neskaito ($\chi^2 =12,04$, $df=1$, $p<0,05$) (20 lentelė).

20 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių, skaitomumą priklausomai nuo gyvenamosios vietos

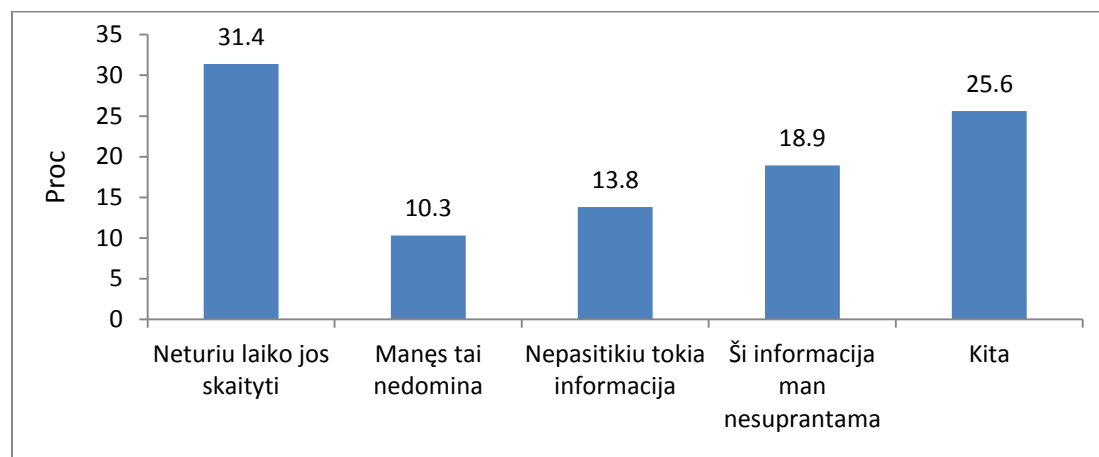
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Ar pirkdami maisto produktus studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	28	67	88	4	2	189
	Proc.	14,8	35,4	46,6	2,1	1,1	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	21	60	112	23	14	230
	Proc.	9,1	26,1	48,7	10	6,1	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	72	121	148	10	6	357
	Proc.	20,2	33,9	41,5	2,8	1,7	46
Iš viso	Abs.sk	121	248	348	37	22	776
	Proc.	15,6	32	44,8	4,8	2,8	100

Nagrinėjant ar studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją perkant maisto produktą lyginant pagal jų gaunamas pajamas per mėnesį, nustatyta, kad studentų, kurie visada pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją, buvo daugiausia gaunančių per mėnesį virš 600 Eur (27,7 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie dažniausiai skaito informaciją apie produktą jį perkant (41 proc.). Studentų, kurie skaito šią informaciją tik kartais, ar dažniausiai neskaito bei visai neskaito buvo daugiausia respondentų grupėje, kurie gauną iki 150 Eur per mėnesį. Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, kurių pajamos per mėnesį yra iki 150 Eur ir studentų, kurių pajamos per mėnesį yra 301-600 Eur, kurie visada skaito informaciją, pateiktą ant maisto produktų pakuočių, perkant maisto produktus ($\chi^2=3,97$, $df=1$, $p=0,04$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, kurių pajamos per mėnesį yra iki 150 Eur ir studentų, kurių pajamos yra virš 600 Eur per mėnesį, kurie perkant maisto produktą informaciją apie jį skaito tik kartais ($\chi^2=5,15$, $df=1$, $p=0,02$) (21 lentelė).

21 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių, skaitomumą priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Ar pirkdami maisto produktus studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	10	30	59	8	5	112
	Proc.	8,9	26,8	52,7	7,1	4,5	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	53	121	186	23	11	394
	Proc.	13,5	30,7	47,2	5,8	2,8	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	35	63	80	6	3	187
	Proc.	18,7	33,7	42,8	3,2	1,6	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	23	34	23	0	3	83
	Proc.	27,7	41	27,7	0	3,6	10,7
Iš viso	Abs.sk	121	248	348	37	22	776
	Proc.	15,6	32	44,8	4,8	2,8	100

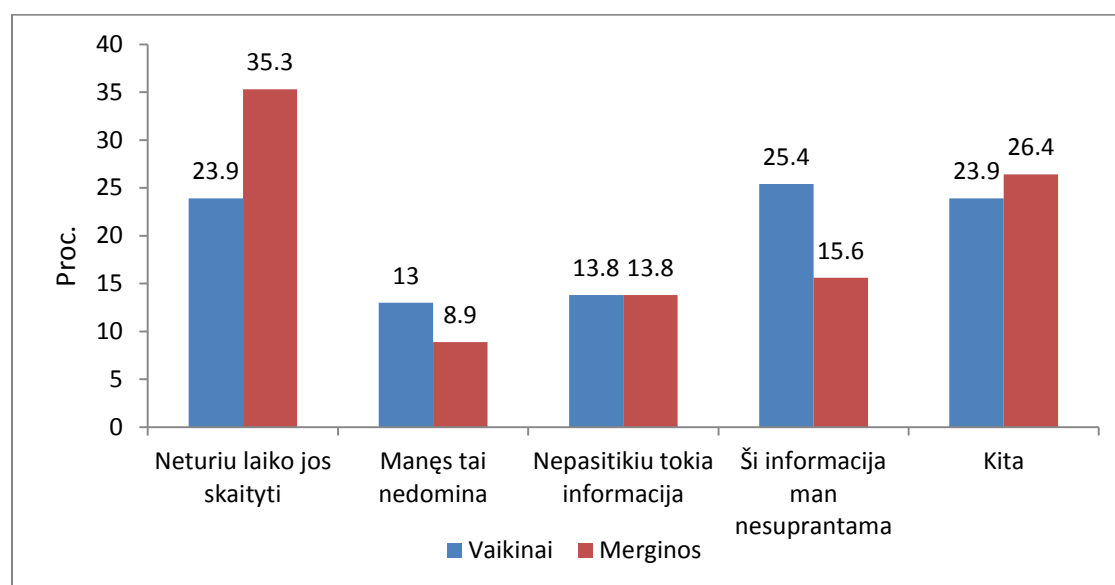
Studentai, kurie teigė, jog pirkdami maisto produktus ant pakuočių pateiktą informaciją skaito tik kartais, dažniausiai neskaityto ar visai neskaityto, buvo prašomi atsakyti kodėl šios informacijos neskaityto. Nustatyta, kad daugiausia studentų, teigė, jog neturi laiko jos skaityti (31,4 proc.). Mažiausia studentų teigė, jog ši informacija jų nedomina (10,3 proc.) (14 pav.).

14 pav. Priežastys dėl kurių studentai neskaityto ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus

Analizuojant priežastis dėl kurių studentai neskaityto ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad

daugiausia merginų (35,3 proc.), neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus, kadangi neturi laiko. Daugiausia vaikinių teigė, jog jiems ši informacija yra nesuprantama (25,4 proc.). Mažiausiai tiek vaikinių (13 proc.) tiek merginų (8,9 proc.) tegė, jog jų ši informacija nedomina. Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (15 pav.).

15 pav. Priežastys dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai tarp lyties

Analizuojant priežastis dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai tarp skirtingų studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie neturi laiko jos skaityti buvo, studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (34,7 proc.), studentų, kurių ši informacija nedomina taip pat daugiausia buvo studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (16,3 proc.). Studentų, kurie nepasitiki šia informacija, buvo daugiausia studijuojančių bakalauro studijų, trečiame kurse (19,2 proc.). Studentų, kurie neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus, kadangi šios informacijos nesupranta, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (46,2 proc.), o kurie neskaito dėl kitų priežasčių buvo daugiausia, studijuojančių bakalauro studijų, ketvirtame kurse (37,5 proc.). Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų studijuojančių bakalauro studijų pirmo ir ketvirto kursų, kurių ši informacija nedomina ($\chi^2 = 4,65$, $df = 1$, $p = 0,03$). Taip pat

rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų studijuojančių bakalauro studijų pirmame ir trečiame kurse, kurie šios informacijos neskaito dėl kitų priežasčių ($\chi^2=5,02$ $df=1$, $p=0,03$) (22 lentelė).

22 lentelė. Priežastys dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Priežastys dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus					Iš viso
		Neturi laiko	Nedomina	Nepasitiki šia informacija	Ši informacija nesuprantama	Kita	
Bakalauro							
I	Abs.sk	34	16	14	23	11	98
	Proc.	34,7	16,3	14,3	23,5	11,2	24,1
II	Abs.sk	22	9	10	17	20	78
	Proc.	28,2	11,5	12,8	21,8	25,6	19,2
III	Abs.sk	33	10	19	11	26	99
	Proc.	33,3	10,1	19,2	11,1	26,3	24,3
IV	Abs.sk	32	6	11	16	39	104
	Proc.	30,8	5,8	10,6	15,4	37,5	25,6
Magistro							
I	Abs.sk	2	1	0	6	4	13
	Proc.	15,4	7,7	0	46,2	30,8	3,2
II	Abs.sk	5	0	2	4	4	15
	Proc.	33,3	0	13,3	26,7	26,7	3,7
Iš viso	Abs.sk	128	42	56	77	104	407
	Proc.	31,4	10,3	13,8	18,9	25,6	100

Analizuojant priežastis dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai tarp skirtingos gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie neturi laiko šios informacijos skaityti, buvo gyvenančių bendrabutyje (36,2 proc.). Daugiausia studentų, kurių ši informacija nedomina, buvo gyvenančių su artimaisiais (11,7 proc.), kurie šia informacija nepasitiki buvo daugiausia gyvenančių taip pat bendrabutyje (16,8 proc.). Daugiausia studentų, kuriems ši informacija yra nesuprantama gyvena su artimaisiais (22,3 proc.) ir kurie neskaito dėl kitų priežasčių, gyvena savo ar nuomuojamame bute (27,4 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta. Rezultatai pateikti 23 lentelėje.

23 lentelė. Priežastys dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai tarp gyvenamosios vietos

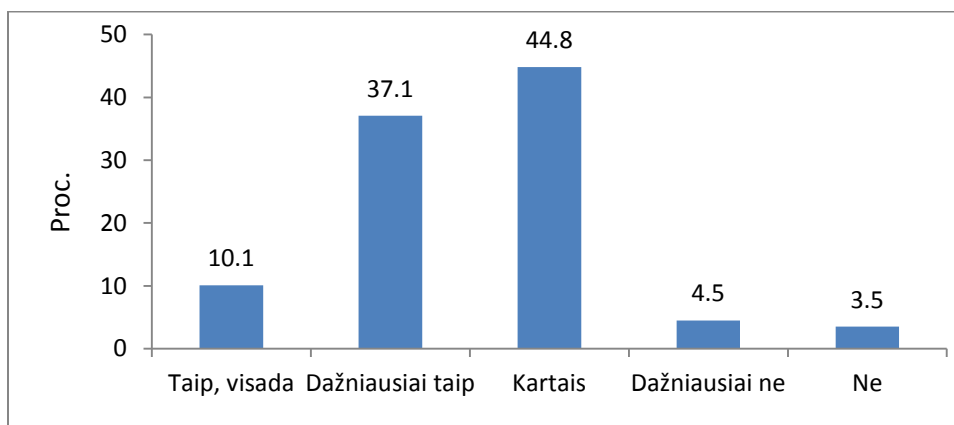
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Priežastys dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus					Iš viso
		Neturi laiko	Nedomina	Nepasitiki šia informacija	Ši informacija nesuprantama	Kita	
Su artimaisiais	Abs.sk	25	11	12	21	25	94
	Proc.	26,6	11,7	12,8	22,3	26,6	23,1
Bendrabutyje	Abs.sk	54	15	25	21	34	149
	Proc.	36,2	10,1	16,8	14,1	22,8	36,6
Savo ar nuomuojamame	Abs.sk	49	16	19	35	45	164
	Proc.	29,9	9,8	11,6	21,3	27,4	40,3
Iš viso	Abs.sk	128	42	56	77	104	407
	Proc.	31,4	10,3	13,8	18,9	25,6	100

Vertinant priežastis dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad studentų, kurie per mėnesį gauna 150-300 Eur, buvo daugiausia, kurie neturi laiko šios informacijos skaityti perkant maisto produktus (36,4 proc.). Daugiausia studentų, kurių ši informacija nedomina, buvo tarp tu respondentų, kurių per mėnesį gaunamos pajamos yra virš 600 Eur (15,4 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kuriems informacija, pateikta ant maisto produktų pakuočių yra nesuprantama (38,5 proc.). Daugiausia studentų, kurie nepasitiki šia informacija, buvo tarp tų respondentų, kurių mėnesio pajamos yra iki 150 Eur (20,8 proc.). Studentų, kurie neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus, dėl kitų priežasčių, buvo daugiausia, kurie gauna per mėnesį 301-600 Eur (42,7 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (24 lentelė).

24 lentelė. Priežastys dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus priklausomai tarp gaunamų pajamų per mėnesį

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Priežastys dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus					Iš viso
		Neturi laiko	Nedomina	Nepasitiki šia informacija	Ši informacija nesuprantama	Kita	
Iki 150 Eur	Abs.sk	20	9	15	19	9	72
	Proc.	27,8	12,5	20,8	26,4	12,5	17,7
150-300 Eur	Abs.sk	80	25	30	34	51	220
	Proc.	36,4	11,4	13,6	15,5	23,2	54,1
301-600 Eur	Abs.sk	23	4	10	14	38	89
	Proc.	25,8	4,5	11,2	15,7	42,7	21,9
Virš 600 Eur	Abs.sk	5	4	1	10	6	26
	Proc.	19,2	15,4	3,8	38,5	23,1	6,4
Iš viso	Abs.sk	128	42	56	77	104	407
	Proc.	31,4	10,3	13,8	18,9	25,6	100

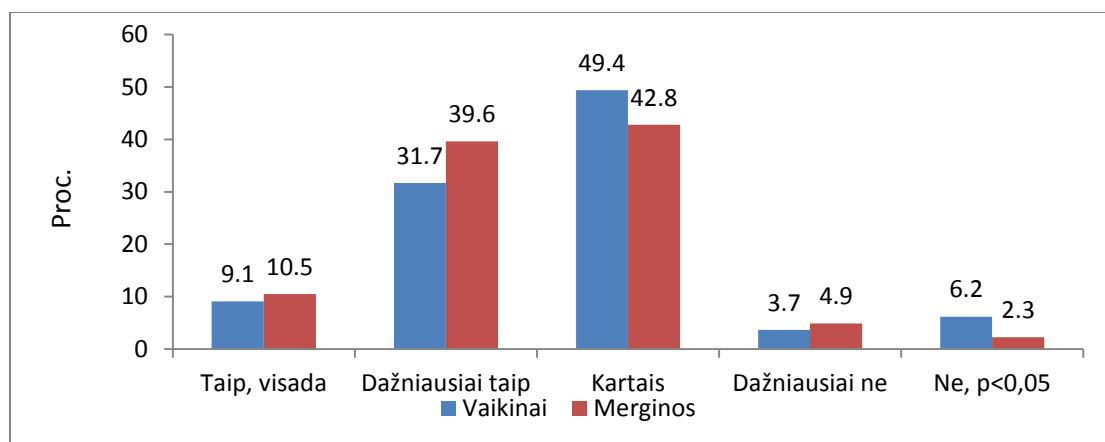
Analizuojant ar studentams renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausiai studentų (44, 8 proc.) ši informacija lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, tik kartais. Taip pat nemažai studentų (37,1 proc.) teigė, jog informacija apie maisto produktą, dažniausiai lemia jų pasirinkimą. Mažiausia buvo studentų, kurie teigė, jog ši informacija jų pasirinkimo nelemia (3,5 proc.) (16 pav.).

16 pav. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, perkant maisto produktus

Analizuojant ar studentams renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp lyties

nustatyta, kad daugiau vaikinių (49,4 proc.) nei merginų (42,8 proc.) teigė, jog ši informacija lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, tik kartais. Taip pat daugiau vaikinių (6,2 proc.) nei merginų (2,3 proc.) teigė, jog ši informacija nelemia jų pasirinkimo. Daugiau merginų (39,6 proc.) nei vaikinių (31,7 proc.) teigė, jog informacija apie maisto produktą, dažniausiai lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktą. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie teigė, kad informacija apie maisto produktą nelemia jų pasirinkimo ($\chi^2=7,03$, $df=1$, $p<0,05$) (17 pav.).

17 pav. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaką jų pasirinkimui, perkant maisto produktus priklausomai tarp lyties

Analizuojant ar studentams renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad Chemijos ir geomokslų fakulteto studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (18,8 proc.). Filologijos fakulteto studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (54,3 proc.). Studentų, kuriems informacija apie maisto produktą, pateikta ant pakuočių etikečių, lemia jų pasirinkimą tik kartais, buvo daugiausiai studijuojančių Fizikos fakultete (54,8 proc.). Matematikos ir informatikos fakulteto studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija dažniausiai nelemia jų pasirinkimo, perkant maisto produktus (10,9 proc.), o Teisės fakulteto studentų buvo daugiausiai, kurie teigė, kad ši informacija visai nelemia jų pasirinkimo (10,8 proc.) Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp Chemijos ir geomokslų fakulteto ir Ekonomikos fakulteto studentų, kurie teigė, kad informacija apie maisto produktą visada lemia jų pasirinkimą ($\chi^2=7,06$, $df=1$,

$p < 0,05$), taip pat tarp Chemijos ir geomokslų fakulteto ir Gamtos mokslų fakulteto studentų, kurie teigė, kad informacija apie maisto produktą visada lemia jų pasirinkimą ($\chi^2=3,88$, $df=1$, $p < 0,05$) bei tarp Filologijos fakulteto ir Fizikos fakulteto studentų, kurie teigė, kad informacija apie maisto produktą dažniausiai lemia jų pasirinkimą ($\chi^2=5,31$, $df=1$, $p=0,02$) (25 lentelė).

25 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, perkant maisto produktus priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui, perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	12	30	18	2	2	64
	Proc.	18,8	46,9	28,1	3,1	3,1	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	5	37	52	8	5	107
	Proc.	4,7	34,6	48,6	7,5	4,7	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	1	25	19	1	0	46
	Proc.	2,2	54,3	41,3	2,2	0	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	2	10	14	0	0	26
	Proc.	7,7	38,5	53,8	0	0	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	7	14	34	5	2	62
	Proc.	11,3	22,6	54,8	8,1	3,2	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	10	47	65	3	3	128
	Proc.	7,8	36,7	50,8	2,3	2,3	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	2	17	23	1	2	45
	Proc.	4,4	37,8	51,1	2,2	4,4	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	3	7	11	0	0	21
	Proc.	14,3	33,3	52,4	0	0	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	6	16	26	0	0	48
	Proc.	12,5	33,3	54,2	0	0	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	7	28	40	10	7	92
	Proc.	7,6	30,4	43,5	10,9	7,6	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	17	47	30	4	2	100
	Proc.	17	47	30	4	2	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	6	10	16	1	4	37
	Proc.	16,2	27	43,2	2,7	10,8	4,8
Iš viso	Abs.sk	78	288	348	35	27	776
	Proc.	10,1	37,1	44,8	4,5	3,5	100

Analizuojant ar studentams renkant maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp skirtingų kursų, nustatyta, kad Magistro studijų antro kurso studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (29,7 proc.).

Magistro studijų pirmo kurso studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (56,2 proc.). Studentų, kuriems informacija apie maisto produktą, pateikta ant pakuočių etikečių, lemia jų pasirinkimą tik kartais, buvo daugiausiai studijuojančių Bakalauro studijų ketvirtame kurse (48,1 proc.). Bakalauro studijų antro kursų studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija dažniausiai nelemia jų pasirinkimo, perkant maisto produktus (6,8 proc.), o Bakalauro studijų pirmo kurso studentų buvo daugiausiai, kurie teigė, kad ši informacija visai nelemia jų pasirinkimo (4,7proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (26 lentelė).

26 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, perkant maisto produktus priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui, perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Bakalauro							
I	Abs.sk	23	63	90	6	9	191
	Proc.	12	33	47,1	3,1	4,7	24,6
II	Abs.sk	8	48	62	9	6	133
	Proc.	6	36,1	46,6	6,8	4,5	17,1
III	Abs.sk	16	66	87	12	3	184
	Proc.	8,7	35,9	47,3	6,5	1,6	23,7
IV	Abs.sk	12	70	88	6	7	183
	Proc.	6,6	38,3	48,1	3,3	3,8	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	8	27	11	2	0	48
	Proc.	16,7	56,2	22,9	4,2	0	6,2
II	Abs.sk	11	14	10	0	2	37
	Proc.	29,7	37,8	27	0	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	78	288	348	35	27	776
	Proc.	10,1	37,1	44,8	4,5	3,5	100

Analizuojant ar studentams renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp gyvenamosios vietos, nustatyta, kad studentų, gyvenančių savo ar nuomuojamame bute, buvo daugiausiai, kuriems ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (12,9 proc.) taip pat šioje respondentų grupėje, buvo daugiausia student, kuriems ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (42,6 proc.).

Studentų, kuriems informacija apie maisto produktą, pateikta ant pakuočių etikečių, lemia jų pasirinkimą tik kartais, buvo daugiausiai gyvenančių bendrabutyje (49,6 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje, buvo daugiausia studentų, kuriems ši informacija dažniausiai nelemia jų pasirinkimo, perkant maisto produktus (8,7 proc.) bei visai nelemia jų pasirinkimo (7,8 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, gyvenančių bendrabutyje ir savo ar nuomuojamame bute, kurie teigė kad informacija apie maisto produktą dažniausiai nelemia jų pasirinkimo ($\chi^2 = 10,17$, $df=1$, $p<0,05$) (27 lentelė).

27 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, perkant maisto produktus priklausomai nuo gyvenamosios vietos

Gyvenamoji vieta	Dažnis	Informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui, perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	18	72	92	6	1	189
	Proc.	9,5	38,1	48,7	3,2	0,5	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	14	64	114	20	18	230
	Proc.	6,1	27,8	49,6	8,7	7,8	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	46	152	142	9	8	357
	Proc.	12,9	42,6	39,8	2,5	2,2	46
Iš viso	Abs.sk	78	288	348	35	27	776
	Proc.	10,1	37,1	44,8	4,5	3,5	100

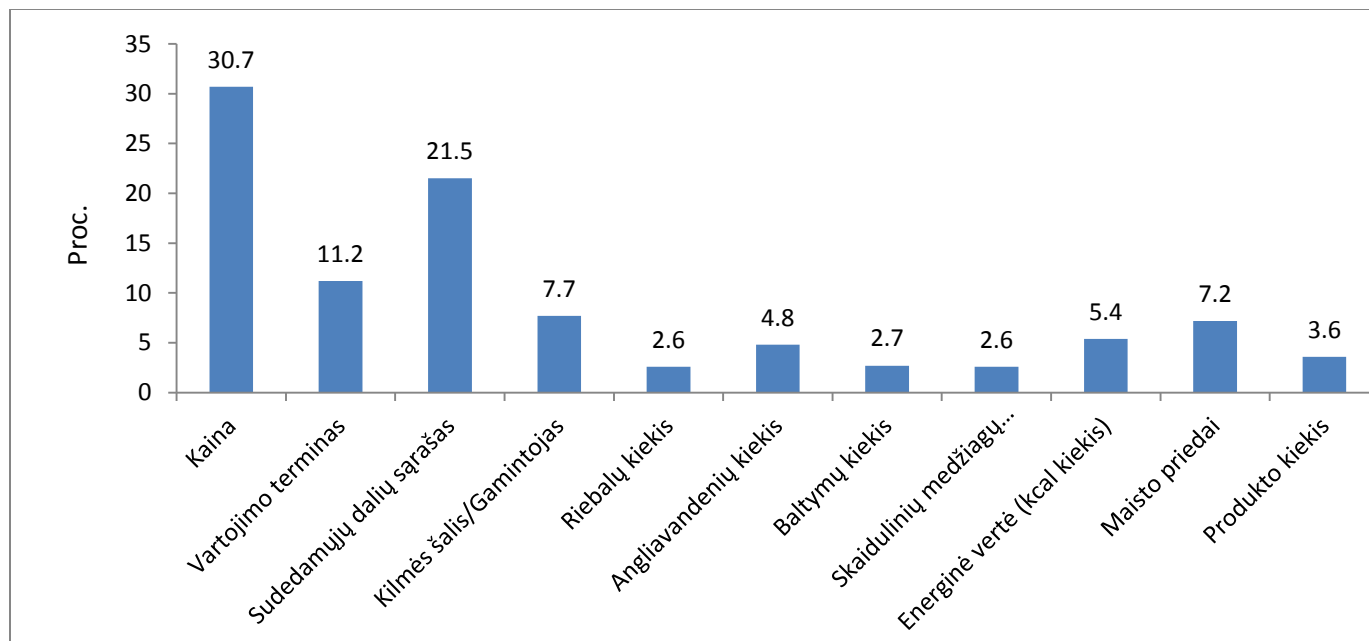
Analizuojant ar studentams renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad studentų, gaunančių per mėnesį virš 600 Eur buvo daugiausiai, kuriems ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (18,1 proc.) taip pat šioje respondentų grupėje, buvo daugiausia studentų kuriems ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (50,6 proc.). Studentų, kuriems informacija apie maisto produktą, pateikta ant pakuočių etikečių, lemia jų pasirinkimą tik kartais, buvo daugiausiai gaunančių per mėnesį iki 150 Eur (48,2 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje, buvo daugiausia studentų, kuriems ši informacija nelemia jų pasirinkimo, perkant maisto produktus (6,2 proc.). Studentų, kuriems informacija apie maisto produktą, pateikta ant pakuočių etikečių, dažniausiai nelemia jų pasirinkimo, buvo daugiausiai gaunančių per mėnesį iki 150-300 Eur (13,5 proc.). Nustatytas statistiškai

reikšmingas skirtumas tarp studentų gaunančių per mėnesį iki 150 Eur ir studentų per mėnesį gaunančių virš 600 Eur, kurie teigė, kad informacija apie maisto produktą dažniausiai lemia jų pasirinkimą ($\chi^2=4,78$, $df=1$, $p=0,03$) (28 lentelė).

28 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaką jų pasirinkimui, perkant maisto produktus priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

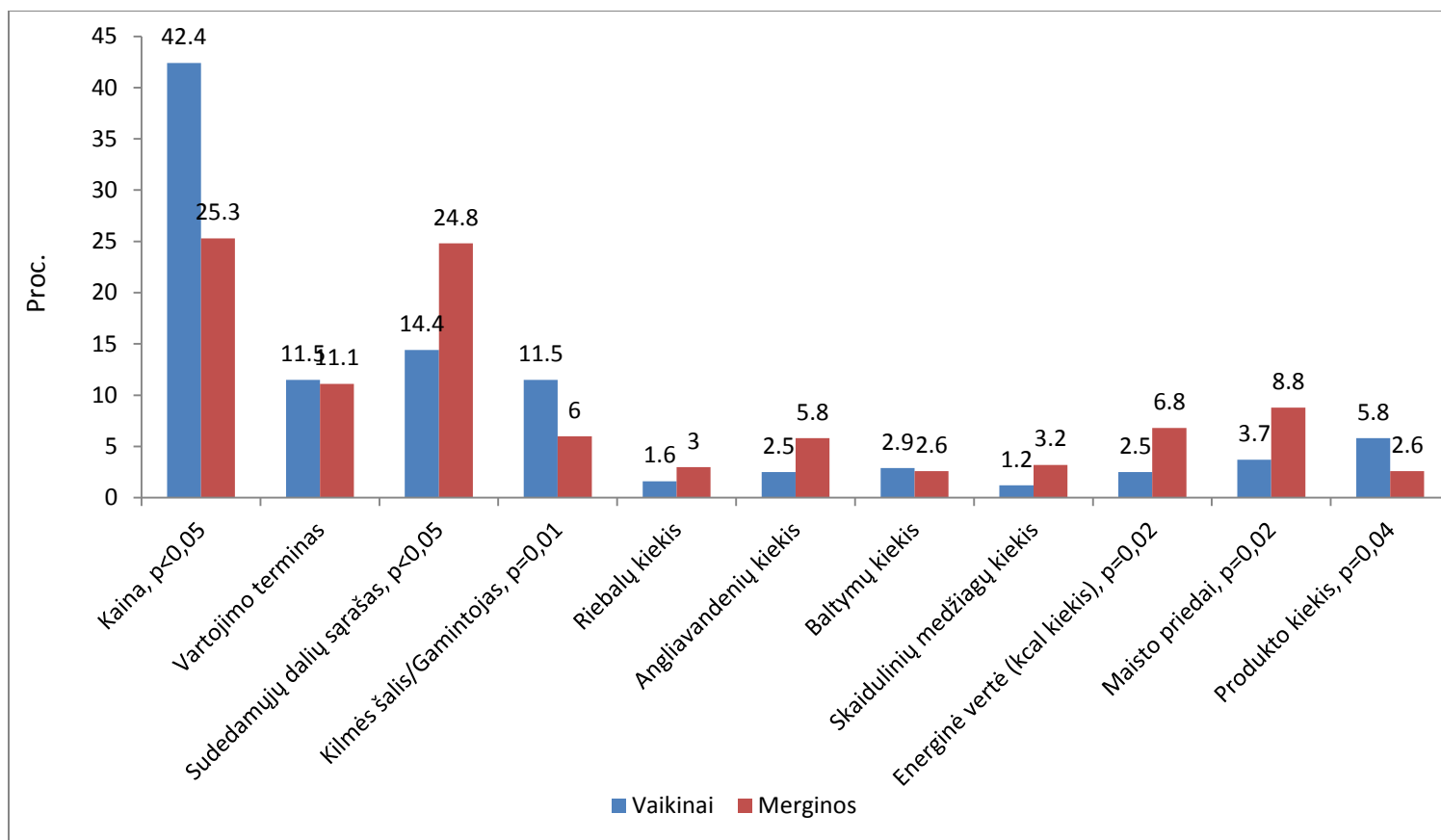
Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Informacijos, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui, perkant maisto produktus					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	13	31	54	7	7	112
	Proc.	11,6	27,7	48,2	6,2	6,2	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	26	149	184	21	14	394
	Proc.	6,6	37,8	46,7	5,3	3,6	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	24	66	87	6	4	187
	Proc.	12,8	35,3	46,5	3,2	2,1	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	15	42	23	1	2	83
	Proc.	18,1	50,6	27,7	1,2	2,4	10,7
Iš viso	Abs.sk	78	288	348	35	27	776
	Proc.	10,1	37,1	44,8	4,5	3,5	100

Paklausus studentų, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą lemia produkto kaina (30,7 proc.), taip pat nemažai studentų teigė, kad lemia ir produkto sudedamųjų dalių sąrašas (21,5 proc.). Mažiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą lemia informacija pateikta apie maisto produkte esančių riebalų kiekį (2,6 proc.) ir skaidulinių medžiagų kiekį (2,6 proc.) (18 pav.).

18 pav. Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus

Analizuojant, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus, priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau vaikinams (42,4 proc.) nei merginoms (25,3 proc.) jų pasirinkimui daro įtaka kaina. Merginoms (24,8 proc.) didesnę įtaką daro nei vaikinams (14,4 proc.) maisto produkto etiketėje esantis sudedamųjų dalių sąrašas. Daugiau veikinių nei merginų teigė, kad jų pasirinkimui daro įtaka informacija apie maisto produkto kilmės šalį/ gamintoją. Merginoms (8,8 proc.) didesnę įtaką daro nei vaikinams (3,7 proc.) maisto produkto etiketėje esanti informacija apie produkte esančius maisto priedus. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinų ir merginų, kurie teigė, kad jų pasirinkimą lemia informacija apie maisto produkto kainą ($\chi^2=11,6$, $df=1$, $p<0,05$), taip pat tarp vaikinų ir merginų, kurių pasirinkimą lemia sudedamųjų dalių sąrašas ($\chi^2=7,09$, $df=1$, $p<0,05$), tarp vaikinų ir merginų, kurių pasirinkimą lemia informacija apie kilmės šalį/gamintoją ($\chi^2=5,99$, $df=1$, $p=0,01$), tarp vaikinų ir merginų, kurių pasirinkimą lemia informacija apie maisto produkto energinę vertę (kcal kiekį) ($\chi^2=5,46$, $df=1$, $p=0,02$), tarp vaikinų ir merginų, kurių pasirinkimą lemia informacija apie maisto priedus ($\chi^2=5,75$, $df=1$, $p=0,02$) bei tarp vaikinų ir merginų, kurių pasirinkimą lemia informacija apie produkto kiekį ($\chi^2=4,34$, $df=1$, $p=0,03$) (19 pav.).

19pav. Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus priklausomai tarp lyties

Analizuojant, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus, priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, jog jų pasirinkimui daro įtaką informacija apie maisto produkto kainą, buvo studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (40,8 proc.). Sudedamųjų dalių sąrašas didžiausią įtaką darė magistro studijų pirmo kurso studentams (37,5 proc.). Informacija apie produkto energinę vertę (kcal kiekį) didžiausią įtaką darė magistro studijų antro kurso studentams (21,6 proc.), o informacija apie produkto maisto priedus didžiausią įtaką darė magistro studijų pirmo kurso studentams (14,6 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp bakalauro studijų pirmo ir trečio kursų studentų, kurie teigė, kad jų pasirinkimą lemia informacija apie maisto produkto kainą ($\chi^2=6,27$, $df=1$, $p=0,01$), taip pat tarp bakalauro studijų pirmo ir ketvirto kuso studentų, kurių pasirinkimą lemia kainą ($\chi^2=8,18$, $df=1$, $p<0,05$). Taip pat nustatytas statiškai reikšmingas skirtumas tarp magistro studijų pirmo kurso studentų ir bakalauro studijų antro kurso

studentų, kurių pasirinkimą lemia sudedamųjų dalių sąrašas ($\chi^2=5,34$, $df=1$, $p=0,02$) (29 lentelė).

29 lentelė. Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus											Iš viso
		Kaina	Vartojimo terminas	Sudedamųjų dalių sąrašas	Kilmės šalis/Gamintojas	Riebalų kiekis	Angliavandenių kiekis	Baltymų kiekis	Skaidulinių medžiagų kiekis	Energinė vertė (kcal kiekis)	Maisto priedai	Produktų kiekis	
Bakalauro													
I	Abs.sk	78	24	44	7	2	7	8	1	9	5	6	191
	Proc.	40,8	12,6	23	3,7	1	3,7	4,2	0,5	4,7	2,6	3,1	24,6
II	Abs.sk	53	21	22	12	1	6	2	1	5	6	4	133
	Proc.	39,8	15,8	16,5	9	0,8	4,5	1,5	0,8	3,8	4,5	3	17,1
III	Abs.sk	44	15	42	19	5	11	3	7	8	21	9	184
	Proc.	23,9	8,2	22,8	10,3	2,7	6	1,6	3,8	4,3	11,4	4,9	23,7
IV	Abs.sk	40	23	31	13	10	13	7	10	12	17	7	183
	Proc.	21,9	12,6	16,9	7,1	5,5	7,1	3,8	5,5	6,6	9,3	3,8	23,6
Magistro													
I	Abs.sk	12	2	18	6	2	0	1	0	0	7	0	48
	Proc.	25	4,2	37,5	12,5	4,2	0	2,1	0	0	14,6	0	6,2
II	Abs.sk	11	2	10	3	0	0	0	1	8	0	2	37
	Proc.	29,7	5,4	27	8,1	0	0	0	2,7	21,6	0	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	238	87	167	60	20	37	21	20	42	56	28	776
	Proc.	30,7	11,2	21,5	7,7	2,6	4,8	2,6	2,6	5,4	7,2	3,6	100

Analizuojant, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus, priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, jog jų pasirinkimui daro įtaką informacija apie maisto produkto kainą, buvo gyvenančių su artimaisiais (39,2 proc.). Sudedamųjų dalių sąrašas didžiausią įtaką darė, gyvenantiems savo ar nuomuojamame bute, studentams (24,9 proc.). Informacija apie produkto maisto priedus didžiausią įtaką darė studentams gyvenantiems taip pat savo ar nuomuojamame bute (9,8 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, gyvenančių su artimaisiais ir studentų gyvenančių savo ar nuomuojamame bute, kurie teigė, kad jų pasirinkimą lemia informacija apie maisto produkto kainą ($\chi^2=6,85$, $df=1$, $p<0,05$) (30 lentelė).

30 lentelė. Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus priklausomai nuo gyvenamosios vietos

Gyvenamoji vieta	Dažnis	Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus											Iš viso
		Kaina	Vartojimo terminas	Sudedamųjų dalių sąrašas	Kilmės šalis/ Gamintojas	Riebalų kiekis	Angliavandenių kiekis	Baltymų kiekis	Skaidulinių medžiagų kiekis	Energinė vertė (kcal kiekis)	Maisto priedai	Produkto kiekis	
Su artimaisiais	Abs.sk	74	21	38	20	1	5	5	1	9	9	6	189
	Proc.	39,2	11,1	20,1	10,6	0,5	2,6	2,6	0,5	4,8	4,8	3,2	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	77	29	40	10	10	14	8	11	14	12	5	230
	Proc.	33,5	12,6	17,4	4,3	4,3	6,1	3,5	4,8	6,1	5,2	2,2	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	87	37	89	30	9	18	8	8	19	35	17	357
	Proc.	24,4	10,4	24,9	8,4	2,5	5	2,2	2,2	5,3	9,8	4,8	46
Iš viso	Abs.sk	238	87	167	60	20	37	21	20	42	56	28	776
	Proc.	30,7	11,2	21,5	7,7	2,6	4,8	2,7	2,6	5,4	7,2	3,6	100

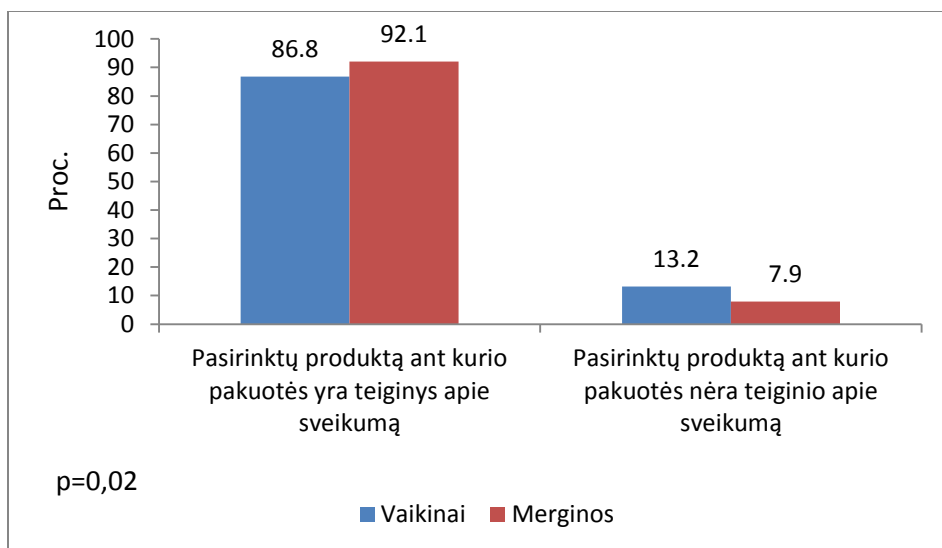
Analizuojant, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, jog jų pasirinkimui daro įtaka informacija apie maisto produkto kainą, buvo, kurių pajamos per mėnesį yra iki 150 Eur (47,3 proc.). Sudedamųjų dalių sąrašas didžiausią įtaką darė studentams, kurių pajamos yra virš 600 Eur per mėnesį (26,5 proc.). Informacija apie produkto kilmės šalį/gamintoją darė didžiausią įtaką studentams, gaunantiems per mėnesį virš 600 Eur, šioje respondentų grupėje buvo taip pat daugiausiai studentų, kuriems didžiausią įtaką daro informacija apie maisto produkto energinę vertę (kcal kiekį) (9,6 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, kurių pajamos per mėnesį yra iki 150 Eur ir studentų, kurių pajamos per mėnesį yra virš 600 Eur, kurie teigė, kad jų pasirinkimą lemia informacija apie maisto produkto kainą ($\chi^2=5,83$, $df=1$, $p=0,02$), taip pat statistiškai reikšmingas skirtumas tarp šių respondentų grupių, kurie teigė, kad jų pasirinkimą lemia informacija apie maisto produkto kilmės šalį/gamintoją ($\chi^2=9,97$, $df=1$, $p<0,05$), (31 lentelė).

31 lentelė. Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus priklausomai nuo gyvenamosios vietos

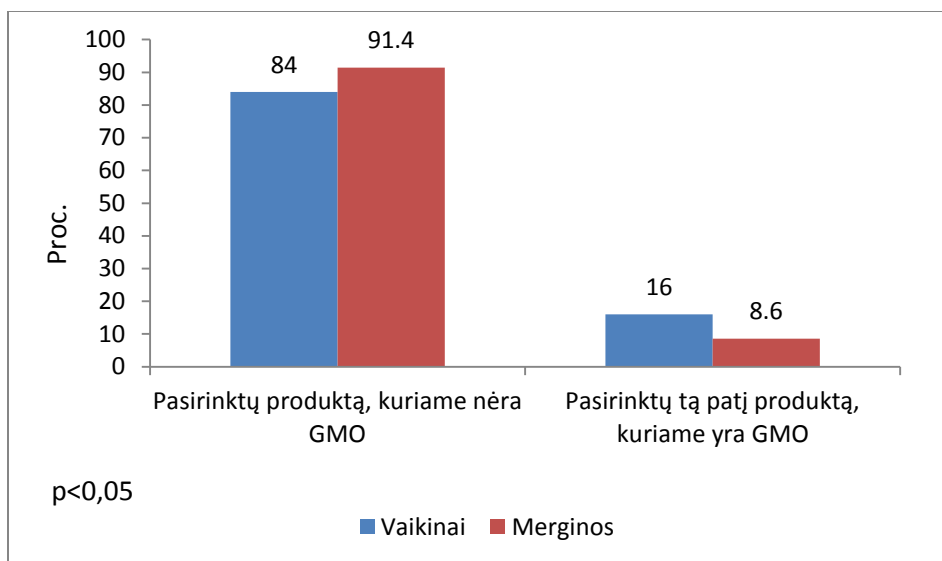
Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, kuri lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus											Iš viso
		Kaina	Vartojimo terminas	Sudedamųjų dalių sąrašas	Kilmės šalis/Gamintojas	Riebalų kiekis	Angliavandenių kiekis	Baltymų kiekis	Skaidulinių medžiagų kiekis	Energinė vertė (kcal kiekis)	Maisto priedai	Produkto kiekis	
Iki 150 Eur	Abs.sk	53	12	26	3	2	3	3	2	4	2	2	112
	Proc.	47,3	10,7	23,2	2,7	1,8	2,7	2,7	1,8	3,6	1,8	1,8	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	108	53	81	18	13	28	13	14	23	36	7	394
	Proc.	27,4	13,5	20,6	4,6	3,3	7,1	3,3	3,6	5,8	9,1	1,8	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	58	17	38	25	4	6	4	3	7	14	11	187
	Proc.	31	9,1	20,3	13,4	2,1	3,2	2,1	1,6	3,7	7,5	5,9	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	19	5	22	14	1	0	1	1	8	4	8	83
	Proc.	22,9	6	26,5	16,9	1,2	0	1,2	1,2	9,6	4,8	9,6	10,7
Iš viso	Abs.sk	238	87	167	60	20	37	21	20	42	56	28	776
	Proc.	30,7	11,2	21,5	7,7	2,6	4,8	2,7	2,6	5,4	7,2	3,6	100

Studentų buvo klausiama, kurį maisto produktą pasirinktų jei ant vieno produkto būtų teiginys apie sveikumą, o ant kito produkto nebūtų. Nustatyta, kad 90,5 proc. respondentų pasirinktų produktą ant, kurio būtų teiginys apie sveikumą ir tik 9,5 proc. respondentų pasirinktų produktą, ant, kurio pakuotės nebūtų teiginio apie sveikumą. Vertinant, kurį maisto produktą pasirinktų, jei ant vieno produkto būtų teiginys apie sveikumą, o ant kito produkto nebūtų, priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau merginų (92,1 proc.), nei vaikinių (86,8 proc.) pasirinktų produktą, ant kurio pakuotės būtų teiginys apie sveikumą. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=5,41$, $df=1$, $p=0,02$), (19 pav.).

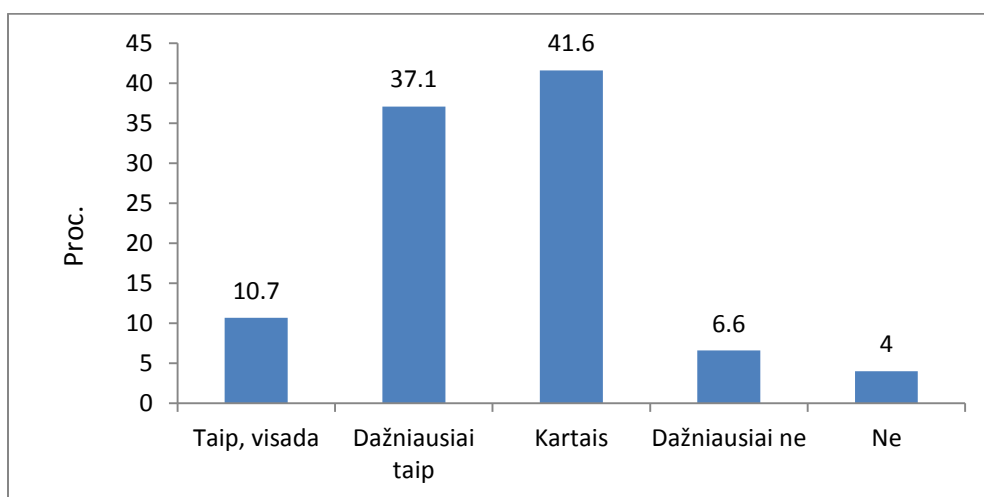
19 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų pasirinkimą dėl maisto produkto, priklausomai nuo lyties

Taip pat studentų buvo klausiama, kurį maisto produktą pasirinktų, jei ant vieno maisto produkto pakuotės būtų nurodyta, jog sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų, o ant kito maisto produkto pakuotės nebūtų. Nustatyta, kad 89 proc. respondentų pasirinktų produktą, kurio pakuotėje nebūtų nurodyta, jog sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų ir tik 11 proc. pasirinktų tą patį maisto produktą, kuriame yra genetiškai modifikuotų organizmų. Vertinant, kurį maisto produktą pasirinktų, jei ant vieno maisto produkto pakuotės būtų nurodyta, jog sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų, o ant kito maisto produkto pakuotės nebūtų, priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (91,4 proc.), nei vaikinų (84 proc.) pasirinktų kitą produktą, kuriame nėra genetiškai modifikuotų organizmų. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp lyties ($\chi^2=9,42$, $df=1$, $p<0,05$), (20 pav.).

20 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų pasirinkimą dėl maisto produkto, kurio sudėtyje yra GMO ar ne informacijos pateikimo ant produkto pakuotės, priklausomais tarp lyties

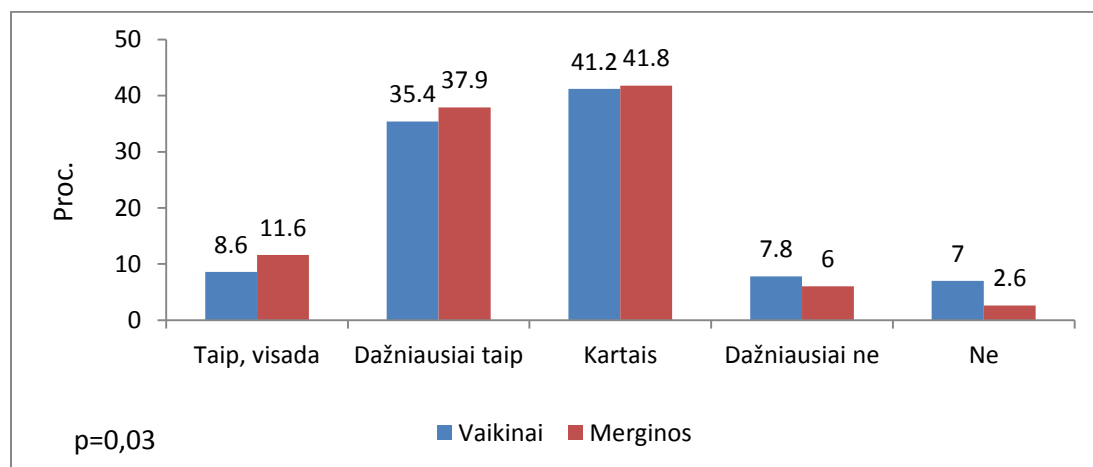
Paklausus studentų ar ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausia respondentų teigė, kad ši informaciją daro įtaką jų pasirinkimui tik kartais (41,6 proc.), mažiausiai studentų teigė, jog ši informacija visai nelemia jų pasirinkimo (4 proc.) (21 pav.).

21 pav. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui

Analizuojant, kaip studentų pasirinkimą lemia ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (11,6 proc.) nei vaikinių (8,6 proc.) teigė, kad šią informaciją visada

lemia jų pasirinkimą, taip pat daugiau merginų (37,9 proc.) nei vaikinų (35,4 proc.) teigė, kad ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą. Daugiau vaikinų (7,8 proc.) nei merginų (6 proc.), teigė, kad informacija apie ekologiškumą dažniausiai nedaro įtakos jų pasirinkimui ir daugiau vaikinų (7 proc.) nei merginų (2,6 proc.) teigė, kad ši informacija visai nedaro įtakos jų pasirinkimui. Nustatytas statistškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=10,51$, $df=4$, $p=0,03$), (22 pav.).

22 pav. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, priklausomai tarp lyties

Analizuojant, kaip studentų pasirinkimą lemia ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą perkant maisto produktus priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, buvo studijuojančių Filologijos fakultete (21,7 proc.). Studentų, kurie teigia, kad ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, buvo studijuojančių Medicinos fakultete (46 proc.). Studentų, kurie teigia, kad informacija apie maisto produkto ekologiškumą, jų pasirinkimą lemia tik kartais buvo daugiausiai studijuojančių Istorijos fakultete (55,6 proc.). Studentų, kurie teigia, kad, jų pasirinkimo ši informacija dažniausiai neliamia buvo daugiausiai studijuojančių Fizikos fakultete (14,5 proc.), studentų, kurių ši informacija visai nedaro įtakos jų pasirinkimui, buvo daugiausiai studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete (8,7 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingai skirtumas tarp studentų studijuojančių Filologijos fakultete ir studentų studijuojančių Gamtos mokslų fakultete, kuriems informacija pateiktą ant maisto produktų pakuočių apie jų ekologiškumą visada

lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktus ($\chi^2=4,11$, $df =1$, $p=0,04$). Rezultatai pateikti 32 lentelėje.

32 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	8	29	23	0	4	64
	Proc.	12,5	45,3	35,9	0	6,2	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	10	34	49	9	5	107
	Proc.	9,3	31,8	45,8	8,4	4,7	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	10	16	16	4	0	46
	Proc.	21,7	34,8	34,8	8,7	0	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	2	9	11	2	2	26
	Proc.	7,7	34,6	42,3	7,7	7,7	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	2	27	22	9	2	62
	Proc.	3,2	43,5	35,5	14,5	3,2	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	11	51	56	5	6	128
	Proc.	8,6	39,8	43,8	3,9	3,9	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	2	16	25	0	2	45
	Proc.	4,4	35,6	55,6	0	4,4	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	4	9	8	0	0	21
	Proc.	19	42,9	38,1	0	0	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	7	16	24	0	1	48
	Proc.	14,6	33,3	50	0	2,1	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	6	26	39	13	8	92
	Proc.	6,5	28,3	42,4	14,1	8,7	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	17	46	32	5	0	100
	Proc.	17	46	32	5	0	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	4	9	18	4	2	37
	Proc.	10,8	24,3	48,6	10,8	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	83	288	323	51	31	776
	Proc.	10,7	37,1	41,6	6,6	4	100

Analizuojant, kaip studentų pasirinkimą lemia ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą perkant maisto produktus priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, buvo studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (31,2 proc.). Studentų,

kurie teigia, kad ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, buvo studijuojančių bakalauro studijų antrame kurse (40,6 proc.). Studentų, kurie teigia, kad informacija apie maisto produkto ekologiškumą, jų pasirinkimą lemia tik kartais buvo daugiausiai studijuojančių bakalauro studijų ketvirtame kurse (44,8 proc.). Studentų, kurie teigia, kad, jų pasirinkimo ši informacija dažniausiai neliamia buvo daugiausiai studijuojančių magistro studijų antrame kurse (13,5 proc.), studentų, kurių ši informacija visai nedaro įtakos jų pasirinkimui, buvo daugiausiai studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (6,8 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingai skirtumas tarp studentų studijuojančių magistro studijų pirmame kurse ir studentų studijuojančių bakalauro studijų antrame kurse, kuriems informacija pateiktą ant maisto produktų pakuočių apie jų ekologiškumą visada lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktus ($\chi^2=10,51$, $df=1$, $p<0,05$). Rezultatai pateikti 33 lentelėje.

33 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, priklausomai tarp fakultetų

Studijuojami kursai	Dažnis	Informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Bakalauro							
I	Abs.sk	19	67	82	10	13	191
	Proc.	9,9	35,1	42,9	5,2	6,8	24,6
II	Abs.sk	14	54	51	9	5	133
	Proc.	10,5	40,6	38,3	6,8	3,8	17,1
III	Abs.sk	18	67	81	13	5	184
	Proc.	9,8	36,4	44	7,1	2,7	23,6
IV	Abs.sk	14	71	82	11	5	183
	Proc.	7,7	38,8	44,8	6	2,7	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	15	15	15	3	0	48
	Proc.	31,2	31,2	31,2	6,2	0	6,2
II	Abs.sk	3	14	12	5	3	37
	Proc.	8,1	37,8	32,4	13,5	8,1	4,8
Iš viso	Abs.sk	83	288	323	51	31	776
	Proc.	10,7	37,1	41,6	6,6	4	100

Analizuojant, kaip studentų pasirinkimą lemia ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą perkant maisto produktus priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, buvo gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (13,2 proc.), šioje respondentų

grupėje taip pat buvo daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą (39,8 proc.). Studentų, kurie teigia, kad informacija apie maisto produkto ekologiškumą, jų pasirinkimą lemia tik kartais buvo daugiausiai gyvenančių bendrabutyje (43 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie teigia, kad, jų pasirinkimo ši informacija dažniausiai neliamia (9,1 proc.), bei studentų, kurių ši informacija visai nedaro įtakos jų pasirinkimui (9,1 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingai skirtumas tarp studentų gyvenančių bendrabutyje ir studentų gyvenančių savo ar nuomuojamame bute, kuriems informacija pateiktą ant maisto produktų pakuočių apie jų ekologiškumą visai nelemia jų pasirinkimo perkant maisto produktus ($\chi^2 = 14,194$, $df = 1$, $p = 0,0001649$) (34 lentelė).

34 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, priklausomai nuo gyvenamosios vietos

Gyvenamoji vieta	Dažnis	Informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	19	74	80	13	3	189
	Proc.	10,1	39,2	42,3	6,9	1,6	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	17	72	99	21	21	230
	Proc.	7,4	31,3	43	9,1	9,1	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	47	142	144	17	7	357
	Proc.	13,2	39,8	40,3	4,8	2	46
Iš viso	Abs.sk	83	288	323	51	31	776
	Proc.	10,7	37,1	41,6	6,6	4	100

Analizuojant, kaip studentų pasirinkimą lemia ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą perkant maisto produktus priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, buvo gaunančių per mėnesį virš 600 Eur (16,9 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą (42,2 proc.). Studentų, kurie teigia, kad informacija apie maisto produkto ekologiškumą, jų pasirinkimą lemia tik kartais buvo daugiausiai gaunančių per mėnesį 301-600 Eur (45,5 proc.). Studentų, kurie teigia, kad, jų pasirinkimo ši informacija dažniausiai neliamia, buvo daugiausiai, kurie per mėnesį gauna 150-300 (8,4 proc.), o studentų, kurių ši

informacija visai nedaro įtakos jų pasirinkimui, buvo daugiausiai, kurie per mėnesį gauna iki 150 Eur (6,2 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (35 lentelė).

35 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka jų pasirinkimui, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Informacijos apie ekologiškumą, pateiktos ant maisto produkto pakuočių etikečių, įtaka studentų pasirinkimui					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	13	41	47	4	7	112
	Proc.	11,6	36,6	42	3,6	6,2	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	37	139	165	33	20	394
	Proc.	9,4	35,3	41,9	8,4	5,1	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	19	73	85	9	1	187
	Proc.	10,2	39	45,5	4,8	0,5	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	14	35	26	5	3	83
	Proc.	16,9	42,2	31,3	6	3,6	10,7
Iš viso	Abs.sk	83	288	323	51	31	776
	Proc.	10,7	37,1	41,6	6,6	4	100

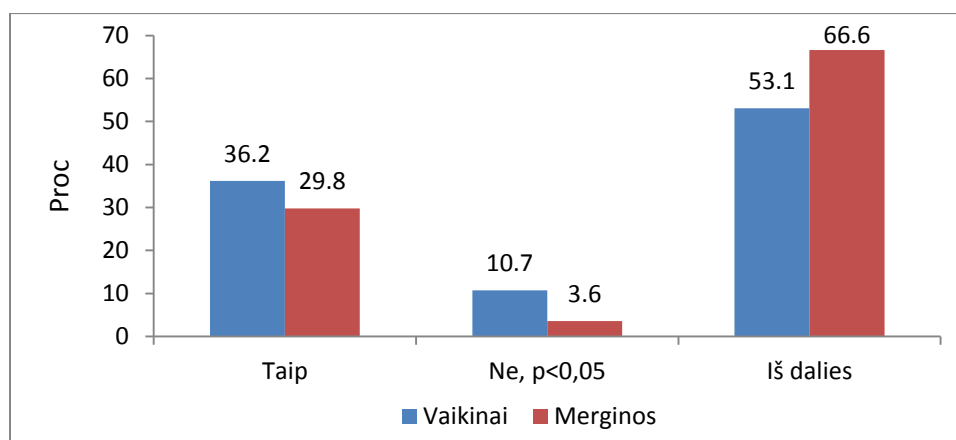
Analizuojant Vilniaus universiteto studentų nuomonę apie maisto produktų ženklavimo informacijos įtaką maisto produktų pasirinkimui, buvo nustatyta, kad daugiausiai respondentų pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą, tik kartais (44,8 proc.). Analizuojant priežastis kodėl studentai šią informaciją skaito tik kartais arba dažniausiai neskaito ar visai neskaito, nustatyta, kad daugiausia respondentų, teigia, jog neturi laiko jos skaityti (31,4 proc.). Taip pat nemažai studentų teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama (18,9 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentų renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą tik kartais (44,8 proc.). Paklausus studentų, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą lemia produkto kaina (30,7 proc.), taip pat nemažai studentų teigė, kad lemia ir produkto sudedamųjų dalių sąrašas (21,5 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad didžioji dauguma studentų (90,5 proc.) pasirinktą produktą ant, kurio pakuotės būtų teiginys apie sveikumą. Taip pat dauguma (89 proc.) studentų pasirinktą produktą, kurio pakuotėje nebūtų nurodyta, jog sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų. Paklausus studentų ar ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie

ekologiškumą lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausia respondentų teigė, kad ši informaciją daro įtaką jų pasirinkimui tik kartais (41,6 proc.).

3.4. Priežastys, trukdančios Vilniaus universiteto studentams suprasti ženklinimo informaciją

Analizuojant priežastis, kurios trukdo Vilniaus universiteto studentams suprasti ženklinimo informaciją, studentų buvo klausiama ar informacija apie maisto produktą, pateikiama etiketėse, jiems yra suprantama. Nustatyta, kad daugiausia studentų teigė, jog ši informacija jiems suprantama iš dalies (62,4 proc.). 31,8 proc. studentų teigė, kad informacija pateikta etiketėse jiems yra sprantama. Mažiausiai studentų teigė, jog ši informacija jiems yra nesuprantama (5,8 proc.). Analizuojant ar informacija pateikta etiketėse yra studentams suprantama priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (66,6 proc.) nei vaikinių (53,1 proc.) buvo, kurios teigė, jog ši informacija joms yra suprantama iš dalies. Daugiau vaikinių (36,2 proc.) nei merginų (29,8 proc.) teigė, kad ši informaciją jiems yra suprantama, taip pat vaikinių (10,7 proc.) buvo daugiau nei merginų (3,6 proc.), kurie teigė, kad informacija pateikta maisto produktų etiketėse yra nesuprantama. Nustatytas statistškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie teigė, jog ši informacija jiems yra nesuprantama ($\chi^2=13,521$, $df=1$, $p<0,05$) (23 pav.).

23 pav. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimą, priklausomai tarp lyties

Analizuojant ar informacija, pateikta etiketėse, yra studentams suprantama priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, kad ši

informacija jiems yra suprantama buvo studijuojančių Medicinos fakultete (54 proc.). Daugiausia studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama, buvo studijuojančių Fizikos fakultete (9,7 proc.), o studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama iš dalies buvo daugiausiai studijuojančių Komunikacijos fakultete (81,2 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, studijuojančių Medicinos fakultete ir studentų, studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete, kurie teigė, jog informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, jiems yra suprantama ($\chi^2=8,76$, $df=1$, $p<0,05$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas, tarp tų pačių respondentų grupių, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama iš dalies ($\chi^2=5,33$, $df=1$, $p=0,02$) (36 lentelė).

36 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimą, priklausomai nuo fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimas			Iš viso
		Taip	Ne	Iš dalies	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	23	2	39	64
	Proc.	35,9	3,1	60,9	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	22	10	75	107
	Proc.	20,6	9,3	70,1	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	15	3	28	46
	Proc.	32,6	6,5	60,9	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	9	2	15	26
	Proc.	34,6	7,7	57,7	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	15	6	41	62
	Proc.	24,2	9,7	66,1	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	50	3	75	128
	Proc.	39,1	2,3	58,6	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	14	2	29	45
	Proc.	31,1	4,4	64,4	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	3	2	16	21
	Proc.	14,3	9,5	76,2	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	6	3	39	48
	Proc.	12,5	6,2	81,2	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	21	6	65	92
	Proc.	22,8	6,5	70,7	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	54	6	40	100
	Proc.	54	6	40	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	15	0	22	37
	Proc.	40,5	0	59,5	4,8
Iš viso	Abs.sk	247	45	484	776
	Proc.	31,8	5,8	62,4	100

Analizuojant ar informacija, pateikta etiketėse, yra studentams suprantama priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama buvo daugiausiai studijuojančių magistro studijų antrame kurse (48,6 proc.). Daugiausia studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama, buvo studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (8,3 proc.), o studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama iš dalies buvo daugiausiai studijuojančių bakalauro studijų trečiame kurse (70,1 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (37 lentelė).

37 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimą, priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimas			Iš viso
		Taip	Ne	Iš dalies	
Bakalauro					
I	Abs.sk	72	11	108	191
	Proc.	37,7	5,8	56,5	24,6
II	Abs.sk	39	9	85	133
	Proc.	29,3	6,8	63,9	17,1
III	Abs.sk	45	10	129	184
	Proc.	24,5	5,4	70,1	23,6
IV	Abs.sk	52	10	121	183
	Proc.	28,4	5,5	66,1	23,6
Magistro					
I	Abs.sk	21	4	23	48
	Proc.	43,8	8,3	47,9	6,2
II	Abs.sk	18	1	18	37
	Proc.	48,6	2,7	48,6	4,8
Iš viso	Abs.sk	247	45	484	776
	Proc.	31,8	5,8	62,4	100

Analizuojant ar informacija, pateikta etiketėse, yra studentams suprantama priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama buvo gyvenančių su artimaisiais (36,5 proc.), tačiau šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama (7,9 proc.). Studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama iš dalies, buvo daugiausiai gyvenančių bendrabutyje (68,7 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (38 lentelė).

38 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimą, priklausomai nuo gyvenamosios vietos

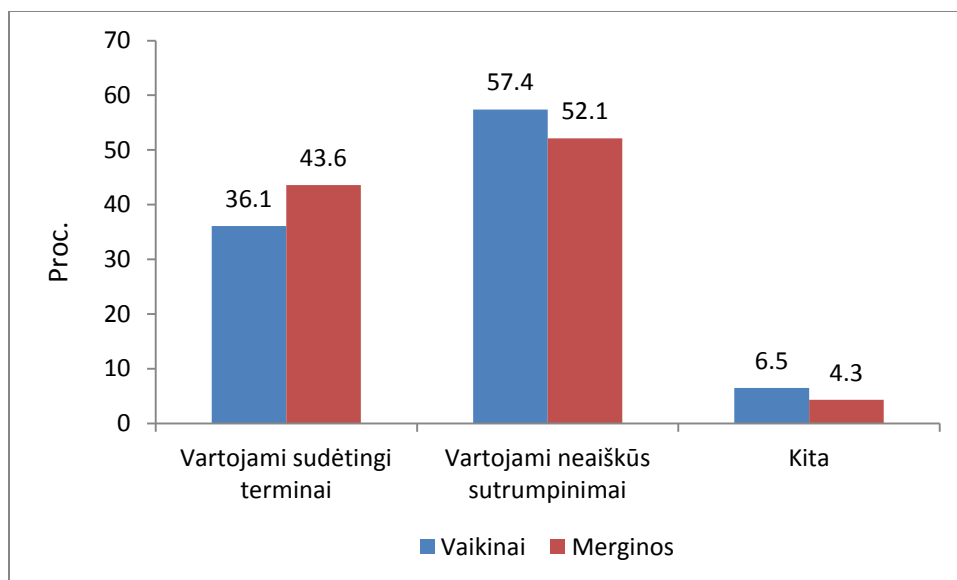
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimas			Iš viso
		Taip	Ne	Iš dalies	
Su artimaisiais	Abs.sk	69	15	105	189
	Proc.	36,5	7,9	55,6	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	58	14	158	230
	Proc.	25,2	6,1	68,7	29,6
Savo ar nuomuojamame	Abs.sk	120	16	221	357
	Proc.	33,6	4,5	61,9	46
Iš viso	Abs.sk	247	45	484	776
	Proc.	31,8	5,8	62,4	100

Analizuojant ar informacija, pateikta etiketėse, yra studentams suprantama priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama buvo gaunančių per mėnesį virš 600 Eur (44,6 proc.). Daugiausia respondentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama, buvo gaunančių per mėnesį iki 150 Eur (9,8 proc.). Studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama iš dalies, buvo daugiausiai gaunančių per mėnesį 150-300 Eur (68,3 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, kurių pajamos per mėnesį yra 150-300 Eur ir studentų gaunančių per mėnesį iki 150 Eur, kurie teigė, jog informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, jiems yra nesuprantama ($\chi^2 = 8,1375$, $df = 1$, $p=0,004336$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas, tarp studentų, kurių pajamos per mėnesį yra 150-300 Eur ir studentų gaunančių per mėnesį 301-600 Eur, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama ($\chi^2 = 6,3514$, $df = 1$, $p=0,01173$) (39 lentelė).

39 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimą, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Informacijos, pateiktos maisto produktų etiketėse, supratimas			Iš viso
		Taip	Ne	Iš dalies	
Iki 150 Eur	Abs.sk	38	11	63	112
	Proc.	33,9	9,8	56,2	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	113	12	269	394
	Proc.	28,7	3	68,3	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	59	15	113	187
	Proc.	31,6	8	60,4	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	39	7	39	83
	Proc.	44,6	8,4	47	10,7
Iš viso	Abs.sk	247	45	484	776
	Proc.	31,8	5,8	62,4	100

Studentų, kurie į klausimą „Ar informacija, pateikiama etiketėse, Jums yra suprantama?“ atsakė „ne“ arba „iš dalies“, buvo prašomi nurodyti, kodėl jiems sunku suprasti etiketėse pateikiamą informaciją. Rezultatai parodė, kad daugiausia respondentų nurodė priežastį, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai (53,7 proc.). 41,4 proc. respondentų įvardijo kaip priežastį, kad vartojami sudėtingi terminai. 4,9 proc. respondentų teigė, kad jiems sunku suprasti etiketėse pateikiamą informaciją dėl kitų priežasčių. Analizuojant priežastis dėl, kurių studentams sunku suprasti, maisto produktų pakuočių etiketėse pateiktą, informaciją priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (43,6 proc.) nei vaikinių (36,1 proc.) teigė, jog joms sunku suprasti informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai. Daugiau vaikinių (57,4 proc.) nei merginų (52,1 proc.) teigė, jog joms sunku suprasti informaciją, nes vartojami neaiškūs sutrumpinimai. Taip pat daugiau vaikinių (6,5 proc.) nei merginų (4,3 proc.) teigė, kad jiems sunku suprasti informaciją dėl kitų priežasčių. Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (24 pav.)

24 pav. Studentų pasiskirstymas pagal priežastis, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją, priklausomai tarp lyties

Analizuojant priežastis dėl, kurių studentams sunku suprasti, maisto produktų pakuočių etiketėse pateiktą, informaciją priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti šia informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai, studijavo Istorijos fakultete (54,8 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai, studijavo Matematikos ir informatikos fakultete (59,2 proc.) Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad sunku suprasti informaciją dėl kitų priežasčių buvo studijuojančių Medicinos fakultete (19,6 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (40 lentelė).

40 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal priežastis, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją, priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Priežastys, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją			Iš viso
		Vartojami sudėtingi terminai	Vartojami neaiškūs sutrumpinimai	Kita	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	14	24	3	41
	Proc.	34,1	58,5	7,3	7,8
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	37	43	5	85
	Proc.	43,5	50,6	5,9	16,1
Filologijos fakultetas	Abs.sk	13	18	0	31
	Proc.	41,9	58,1	0	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	8	9	0	17
	Proc.	47,1	52,9	0	3,2
Fizikos fakultetas	Abs.sk	20	26	1	47
	Proc.	42,6	55,3	2,1	8,9
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	27	48	3	78
	Proc.	34,6	61,5	3,8	14,7
Istorijos fakultetas	Abs.sk	17	14	0	31
	Proc.	54,8	45,2	0	5,9
Kauno fakultetas	Abs.sk	8	10	0	18
	Proc.	44,4	55,6	0	3,4
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	24	16	2	42
	Proc.	57,1	38,1	4,8	7,7
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	27	42	2	71
	Proc.	38	59,2	2,8	13,4
Medicinos fakultetas	Abs.sk	14	23	9	46
	Proc.	30,4	50	19,6	8,7
Teisės fakultetas	Abs.sk	10	11	1	22
	Proc.	45,5	50	4,5	4,2
Iš viso	Abs.sk	219	284	26	529
	Proc.	41,4	53,7	4,9	100

Analizuojant priežastis dėl, kurių studentams sunku suprasti, maisto produktų pakuočių etiketėse pateiktą, informaciją priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti šia informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai, studijavo bakalauro studijų pirmame kurse (45,4 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai, studijavo bakalauro studijų trečiame kurse (56,8 proc.) Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad sunku suprasti informaciją

dėl kitų priežasčių buvo studijuojančių magistro sudijų antrame kurse (15,8 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (41 lentelė).

41 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal priežastis, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją, priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Priežastys, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją			Iš viso
		Vartojami sudėtingi terminai	Vartojami neaiškūs sutrumpinimai	Kita	
Bakalauro					
I	Abs.sk	54	58	7	119
	Proc.	45,4	48,7	5,9	22,5
II	Abs.sk	38	49	7	94
	Proc.	40,4	52,1	7,4	17,8
III	Abs.sk	57	79	3	139
	Proc.	41	56,8	2,2	26,3
IV	Abs.sk	52	74	3	139
	Proc.	39,7	56,5	3,8	24,8
Magistro					
I	Abs.sk	11	15	1	27
	Proc.	40,7	55,6	3,7	5,1
II	Abs.sk	7	9	3	19
	Proc.	36,8	47,4	15,8	3,6
Iš viso	Abs.sk	219	284	26	529
	Proc.	41,4	53,7	4,9	100

Vertinant priežastis dėl, kurių studentams sunku suprasti, maisto produktų pakuočių etiketėse pateiktą, informaciją priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti šia informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai, gyvena su artimaisiais (45 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai, gyvena savo ar nuomuojamame bute (54,9 proc.) Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad sunku suprasti informaciją dėl kitų priežasčių buvo gyvenančių bendrabutyje (7 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (42 lentelė).

42 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal priežastis, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją, priklausomai nuo gyvenamosios vietos

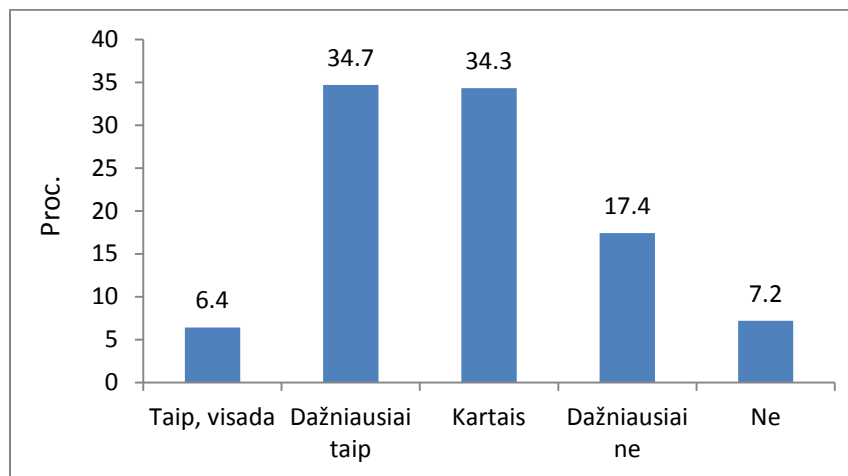
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Priežastys, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją			Iš viso
		Vartojami sudėtingi terminai	Vartojami neaiškūs sutrumpinimai	Kita	
Su artimaisiais	Abs.sk	54	61	5	120
	Proc.	45	50,8	4,2	22,7
Bendrabutyje	Abs.sk	67	93	12	172
	Proc.	39	54,1	7	33,5
Savo ar nuomojamame bute	Abs.sk	98	130	9	237
	Proc.	41,4	54,9	3,8	44,8
Iš viso	Abs.sk	219	284	26	529
	Proc.	41,4	53,7	4,9	100

Analizuojant priežastis dėl, kurių studentams sunku suprasti, maisto produktų pakuočių etiketėse pateiktą, informaciją priklausomai nuogaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti šia informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai, gauna per mėnesį iki 150 Eur (50 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai, per mėnesį gauna 301-600 Eur (58,6 proc.) Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad sunku suprasti informaciją dėl kitų priežasčių, buvo per mėnesį gaunančių iki 150 Eur (9,5 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (43 lentelė).

43 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal priežastis, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

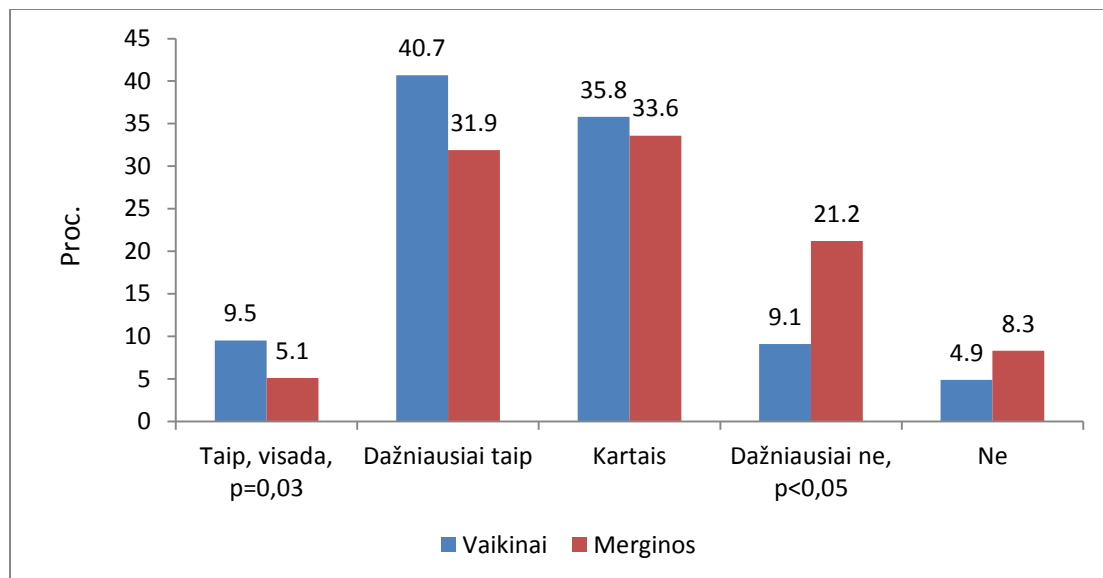
Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Priežastys, dėl kurių sunku suprasti maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją			Iš viso
		Vartojami sudėtingi terminai	Vartojami neaiškūs sutrumpinimai	Kita	
Iki 150 Eur	Abs.sk	37	30	7	74
	Proc.	50	40,5	9,5	14
150-300 Eur	Abs.sk	116	154	11	281
	Proc.	41,3	54,8	3,9	53,1
301-600 Eur	Abs.sk	47	75	6	128
	Proc.	36,7	58,6	4,7	24,2
Virš 600 Eur	Abs.sk	19	25	2	46
	Proc.	41,3	54,3	4,3	8,7
Iš viso	Abs.sk	219	284	26	539
	Proc.	41,4	53,7	4,9	100

Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, studentų buvo klausama ar jie aiškiai perskaito etiketėse pateikiamą informaciją, nustatyta, kad daugiausiai studentų teigė, kad dažniausiai perskaito aiškiai (34,7 proc.), taip pat nemažai studentų teigė, kad informaciją aiškiai perskaito tik kartais (34,3 proc.). Mažiausiai studentų buvo, kurie teigė, kad visada informaciją pateiktą maisto produktų etiketėse perskaito aiškiai (6,4 proc.) (25 pav.)

25 pav. Studentų pasiskirstymas pagal maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą

Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau vaikinių (40,7 proc.) nei merginų (31,9 proc.) teigia, jog informaciją dažniausiai perskaito aiškiai. Taip pat daugiau vaikinių (9,5 proc.) nei merginų (5,1 proc.) teigia, kad visada aiškiai perskaito šia informaciją. Merginų buvo daugiau (21,2 proc.) nei vaikinių (9,1 proc.), kurios teigė, kad informacijos pateiktos maisto produktų pakuočių etiketėse, dažniausiai aiškiai neperskaito. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinių ir merginų, kurie teigė, jog etikečių informaciją visada aiškiai perskaito ($\chi^2=4,64$, $df=1$, $p=0,03$) ir tarp vaikinių ir merginų, kurie teigė, jog šios informacijos dažniausiai aiškiai perskaityti nepavyksta ($\chi^2=12,57$, $df=1$, $p<0,05$) (26 pav.).

26 pav. Studentų pasiskirstymas pagal maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą priklausomai tarp lyties

Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie visada aiškiai perskaito etiketėse pateiktą informaciją, buvo studijuojančių Komunikacijos fakultete (12,5 proc.). Studentų, kurie šią informaciją perskaito dažniausiai aiškiai, buvo daugiausia studijuojančių Teisės fakultete (67,6 proc.). Studentų, kurie perskaito šią informaciją aiškiai tik kartais, buvo daugiausiai studijuojančių Filosofijos fakultete (53,8 proc.). Studentų, kuriems šios informacijos dažniausiai nepavyksta perskaityti aiškiai, buvo daugiausiai studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete (39,1 proc.), o studentų, kurie teigė, kad šios informacijos visai aiškiai neperskaito, buvo daugiausiai studijuojančių Ekonomikos fakultete (15,9 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų studijuojančių Medicinos fakultete ir studentų studijuojančių Gamtos mokslų fakultete, kurie teigė, kad informaciją pateiktą maisto produktų etiketėse visada aiškiai perskaito ($\chi^2=4,55$, $df=1$, $p=0,03$) (44 lentelė).

44 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Ar studentai aiškiai perskaito maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	5	18	21	14	6	64
	Proc.	7,8	28,1	32,8	21,9	9,4	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	1	37	25	27	17	107
	Proc.	0,9	34,6	23,4	25,2	15,9	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	3	20	19	4	0	46
	Proc.	6,5	43,5	41,3	8,7	0	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	2	10	14	0	0	26
	Proc.	7,7	38,5	53,8	0	0	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	6	19	22	9	6	62
	Proc.	9,7	30,6	35,5	14,5	9,7	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	5	38	53	25	7	128
	Proc.	3,9	29,7	41,4	19,5	5,5	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	4	17	16	7	1	45
	Proc.	8,9	37,8	35,6	15,6	2,2	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	2	12	7	0	0	21
	Proc.	9,5	57,1	33,3	0	0	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	6	22	19	1	0	48
	Proc.	12,5	45,8	39,6	2,1	0	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	3	21	19	36	13	92
	Proc.	3,3	22,8	20,7	39,1	14,1	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	12	30	43	11	4	100
	Proc.	12	30	43	11	4	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	1	25	8	1	2	37
	Proc.	2,7	67,6	21,6	2,7	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	50	269	266	135	56	776
	Proc.	6,4	34,7	34,3	17,4	7,2	100

Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie visada aiškiai perskaito etiketėse pateiktą informaciją, buvo studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (12,5 proc.) šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausiai studentų, kurie šią informaciją perskaito dažniausiai aiškiai (56,2 proc.). Studentų, kurie perskaito šią informaciją aiškiai tik kartais, buvo daugiausiai studijuojančių bakalauro studijų antrame

kurse (39,1 proc.). Studentų, kuriems šios informacijos dažniausiai nepavyksta perskaityti aiškiai, buvo daugiausiai studijuojančių bakalauro studijų ketvirtame kurse (29 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausiai studentų, kurie teigė, kad šios informacijos visai aiškiai neperskaito (12 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų studijuojančių bakalauro studijų pirmo ir antro kursų studentų, kurie teigė, kad informaciją pateiktą maisto produktų etiketėse visada aiškiai perskaito ($\chi^2=15,86$, $df=1$, $p<0,05$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp šių respondentų grupių, kurie teigė, kad šią informaciją perskaito dažniausiai aiškiai ($\chi^2=7,64$, $df=1$, $p<0,05$) ir kurie teigė, jog šios informacijos jiems dažniausiai aiškiai perskaityti nepavyksta ($\chi^2=21,5$, $df=1$, $p<0,05$) (45 lentelė).

45 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Ar studentai aiškiai perskaito maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Bakalauro							
I	Abs.sk	28	88	62	9	4	191
	Proc.	14,7	46,1	32,5	4,7	2,1	24,6
II	Abs.sk	6	43	52	24	8	133
	Proc.	4,5	32,3	39,1	18	6	17,1
III	Abs.sk	4	48	70	44	18	184
	Proc.	2,2	26,1	38	23,9	9,8	23,7
IV	Abs.sk	3	46	59	53	22	183
	Proc.	1,6	25,1	32,2	29	12	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	6	27	9	4	2	48
	Proc.	12,5	56,2	18,8	8,3	4,2	6,2
II	Abs.sk	3	17	14	1	2	37
	Proc.	8,1	45,9	37,8	2,7	5,4	4,8
Iš viso	Abs.sk	50	269	266	135	56	776
	Proc.	6,4	34,7	34,3	17,4	7,2	100

Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie visada aiškiai perskaito etiketėse pateiktą informaciją, gyvena su artimaisiais (11,1 proc.) šioje

respondentų grupėje taip pat buvo daugiausiai studentų, kurie šią informaciją perskaito dažniausiai aiškiai (44,4 proc.) bei kurie perskaito šią informaciją aiškiai tik kartais (38,6 proc.). Studentų, kuriems šios informacijos dažniausiai nepavyksta perskaityti aiškiai, buvo daugiausiai gyvenančių bendrabutyje (30,9 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausiai studentų, kurie teigė, kad šios informacijos visai aiškiai neperskaito (14,8 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių su artimaisiais ir studentų gyvenančių bendrabutyje, kurie teigė, kad informaciją pateiktą maisto produktų etiketėse visada aiškiai perskaito ($\chi^2=9,42$, $df=1$, $p<0,05$). Taip pat rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp šių respondentų grupių, kurie teigė, kad šią informaciją perskaito dažniausiai aiškiai ($\chi^2=16,72$, $df=1$, $p<0,05$). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gyvenančių bendrabutyje ir gyvenančių su savo artimaisiais, kurie teigė, jog šios informacijos jiems aiškiai perskaityti nepavyksta ($\chi^2=12,51$, $df=1$, $p<0,05$) (46 lentelė).

46 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą priklausomai nuo gyvenamosios vietos

Gyvenamoji vieta	Dažnis	Ar studentai aiškiai perskaito maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	21	84	73	8	3	189
	Proc.	11,1	44,4	38,6	4,2	1,6	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	7	55	63	71	34	230
	Proc.	3	23,9	27,4	30,9	14,8	29,6
Savo ar nuomuojamame	Abs.sk	22	130	130	56	19	357
	Proc.	6,2	36,4	36,4	15,7	5,3	46
Iš viso	Abs.sk	50	269	266	135	56	776
	Proc.	6,4	34,7	34,3	17,4	7,2	100

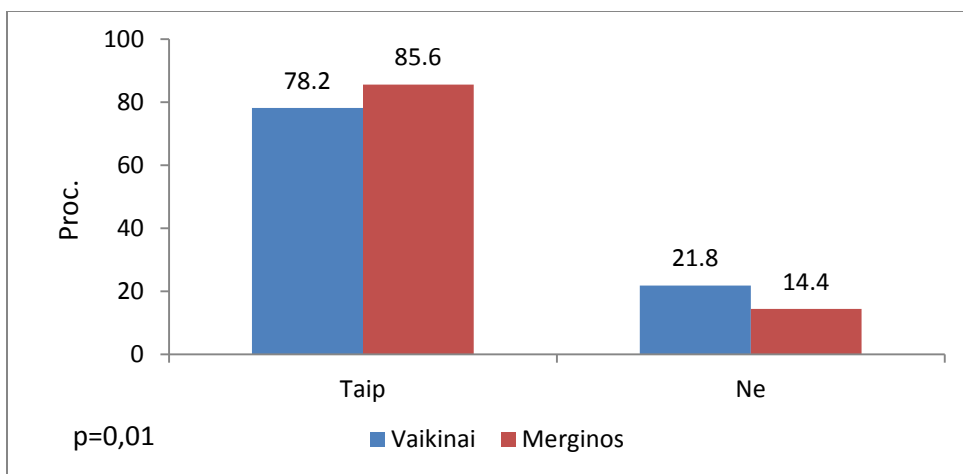
Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, priklausomai nuogaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie visada aiškiai perskaito etiketėse pateiktą informaciją, per mėnesį gauna virš 600 Eur (12 proc.) šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausiai studentų, kurie šią informaciją perskaito dažniausiai aiškiai (54,2 proc.). Daugiausia studentų, kurie perskaito šią informaciją aiškiai tik kartais, buvo gaunančių per mėnesį 301-600 Eur (48,1 proc.). Studentų, kuriems šios informacijos dažniausiai nepavyksta perskaityti aiškiai, buvo

daugiausiai, kurių pajamos per mėnesį yra 150-300 Eur (29,2 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausiai studentų, kurie teigė, kad šios informacijos visai aiškiai neperskaito (10,4 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gaunančių per mėnesį 301-600 Eur ir studentų, kurių pajamos per mėnesį yra virš 600 Eur, kurie teigė, kad informaciją pateiktą maisto produktų etiketėse visada aiškiai perskaito ($\chi^2=5,76$, $df=1$, $p=0,02$). Taip pat nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų, kurių pajamos per mėnesį yra 150-300 ir studentų, kurių pajamos per mėnesį yra 301-600, kurie teigė, jog šios informacijos jiems aiškiai perskaityti dažniausiai nepavyksta ($\chi^2=22,27$, $df=1$, $p<0,05$) (47 lentelė).

47 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Ar studentai aiškiai perskaito maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją					Iš viso
		Taip, visada	Dažniausiai taip	Kartais	Dažniausiai ne	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	13	58	31	3	7	112
	Proc.	11,6	51,8	27,7	2,7	6,2	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	20	97	121	115	41	394
	Proc.	5,1	24,6	30,7	29,2	10,4	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	7	69	90	15	6	187
	Proc.	3,7	36,9	45,1	8	3,2	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	10	45	24	2	2	83
	Proc.	12	54,2	28,9	2,4	2,4	10,7
Iš viso	Abs.sk	50	269	266	135	56	776
	Proc.	6,4	34,7	34,3	17,4	7,2	100

Paklausus studentų nuomonės ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, nustatyta, kad 83,2 proc. respondentų teigė, jog reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, o 16,8 proc. teigė, kad nereikia. Analizuojant respondentų nuomonę priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (85,6 proc.) nei vaikinų (78,2 proc.) mano, jog reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą. Vaikinų (21,8 proc.) buvo daugiau nei merginų (14,4 proc.), kurie teigė, kad nereikia. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=6,49$, $df=1$, $p=0,01$) (27 pav.)

27 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą priklausomai tarp lyties

Analizuojant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog įskaitomumą reikėtų pagerinti buvo studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete (93,5 proc.), o mažiausiai – Teisės fakultete, šių studentų buvo daugiausiai, kurie mano, jog įskaitomumo pagerinti nereikia (37,8 proc.). Analizuojant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai tarp fakultetų, nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2= 35,92$, $df =11$, $p<0,05$) (48 lentelė).

48 lentelė. Studentų pasiskirtymas pagal jų nuomonę ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Studentų nuomonė ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą		Iš viso
		Taip	Ne	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	59	5	64
	Proc.	92,2	7,8	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	97	10	107
	Proc.	90,7	9,3	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	36	10	46
	Proc.	78,3	21,7	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	22	4	26
	Proc.	84,6	15,4	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	45	17	62
	Proc.	72,6	27,4	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	103	25	128
	Proc.	13,3	3,2	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	37	8	45
	Proc.	82,2	17,8	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	18	3	21
	Proc.	85,7	14,3	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	42	6	48
	Proc.	87,5	12,5	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	86	6	92
	Proc.	93,5	6,5	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	78	22	100
	Proc.	78	22	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	23	14	37
	Proc.	62,2	37,8	4,8
Iš viso	Abs.sk	646	130	776
	Proc.	83,2	16,8	100

Vertinant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog įskaitomumą reikėtų pagerinti buvo studijuojančių bakalauro studijų ketvirtame kurse (85,2 proc.), o mažiausiai – magistro studijų antrame kurse, šių studentų buvo daugiausiai, kurie mano, jog įskaitomumo pagerinti nereikia (21,6 proc.). Analizuojant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai tarp studijuojamų kursų, statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (49 lentelė).

49 lentelė. Studentų pasiskirtymas pagal jų nuomonę ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Studentų nuomonė ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą		Iš viso
		Taip	Ne	
Bakalauro				
I	Abs.sk	155	23	191
	Proc.	81,2	18,8	24,6
II	Abs.sk	114	19	133
	Proc.	85,7	14,3	17,1
III	Abs.sk	156	28	184
	Proc.	84,8	15,2	23,7
IV	Abs.sk	156	27	183
	Proc.	85,2	14,8	23,6
Magistro				
I	Abs.sk	36	12	48
	Proc.	75	25	6,2
II	Abs.sk	29	8	37
	Proc.	78,4	21,6	4,8
Iš viso	Abs.sk	646	130	776
	Proc.	83,2	16,8	100

Vertinant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog įskaitomumą reikėtų pagerinti buvo gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (86 proc.), o mažiausiai – gyvenančių su artimaisiais, šių studentų buvo daugiausiai, kurie mano, jog įskaitomumo pagerinti nereikia (19,6 proc.). Analizuojant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai nuo gyvenamosios vietos, statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (50 lentelė).

50 lentelė. Studentų pasiskirtymas pagal jų nuomonę ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą priklausomai nuo gyvenamosios vietos

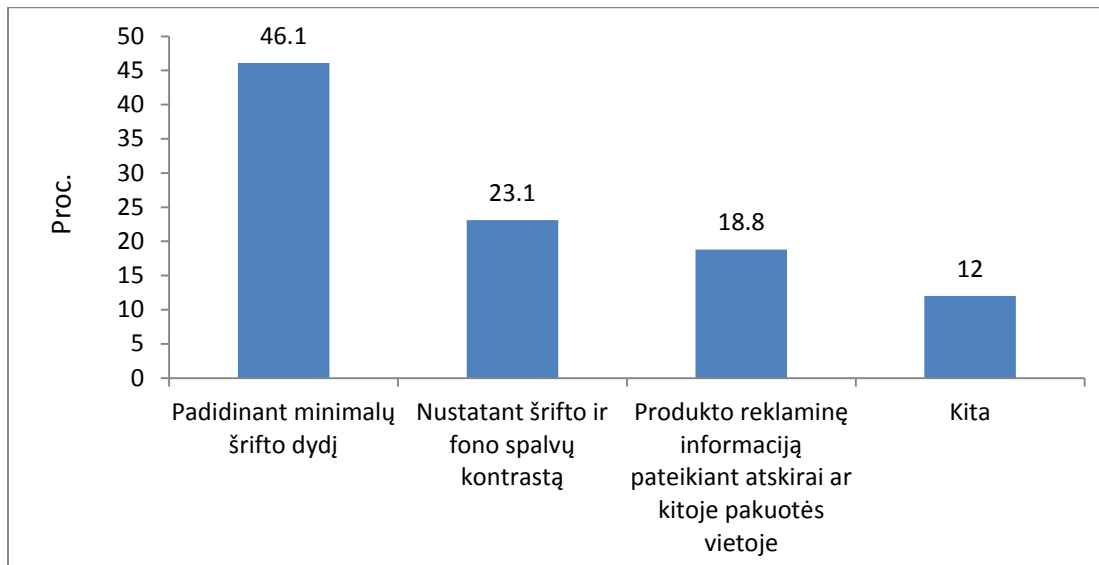
Gyvenamoji vieta	Dažnis	Studentų nuomonė ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą		Iš viso
		Taip	Ne	
Su artimaisiais	Abs.sk	152	37	189
	Proc.	80,4	19,6	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	187	43	230
	Proc.	81,3	18,7	29,6
Savo ar nuomuojamame	Abs.sk	307	50	357
	Proc.	86	14	357
Iš viso	Abs.sk	646	130	776
	Proc.	83,2	16,8	100

Analizuojant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog įskaitomumą reikėtų pagerinti buvo gaunančių 301-600 Eur per mėnesį (89,3 proc.). Studentų, kurie mano, jog įskaitomumo pagerinti nereikia buvo daugiausiai, kurių pajamos per mėnesį yra iki 150 Eur (26,8 proc.). Analizuojant studentų nuomonę ar reikėtų pagerinti produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=13,99$, $df=3$, $p<0,05$) (51 lentelė).

51 lentelė. Studentų pasiskirtymas pagal jų nuomonę ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

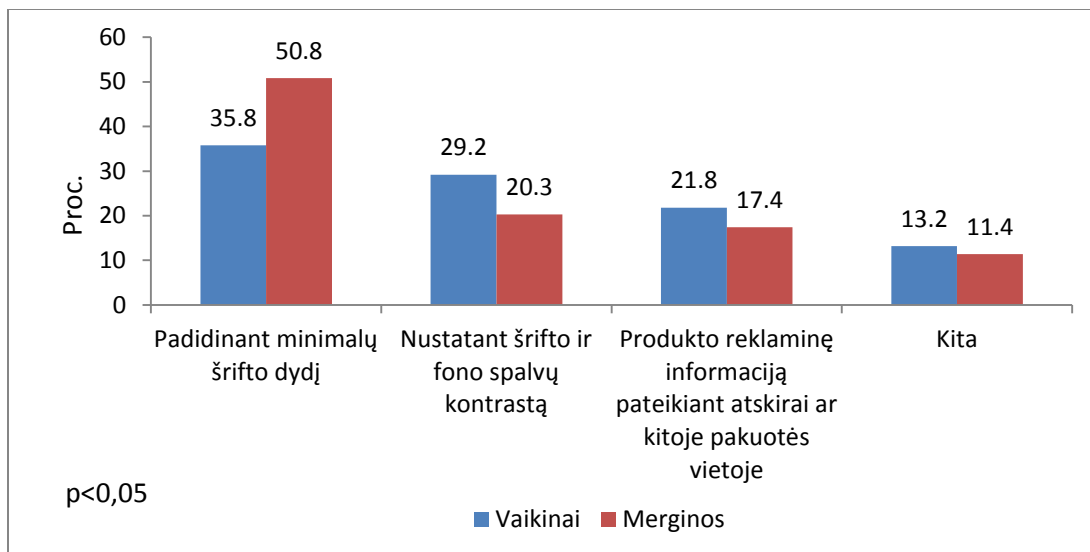
Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Studentų nuomonė ar reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą		Iš viso
		Taip	Ne	
Iki 150 Eur	Abs.sk	82	30	112
	Proc.	73,2	26,8	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	331	64	394
	Proc.	84	16	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	167	20	187
	Proc.	89,3	10,7	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	66	17	83
	Proc.	79,5	20,5	10,7
Iš viso	Abs.sk	646	130	776
	Proc.	83,2	16,8	100

Studentų buvo prašoma atsakyti, kaip jų nuomone turėtų būti pagerintas maisto produktų etikečių įskaitomumas, nustatyta, kad daugiausia studentų mano, kad reikėtų padidinti minimalų šrifto dydį (46,1 proc.) (28 pav.).

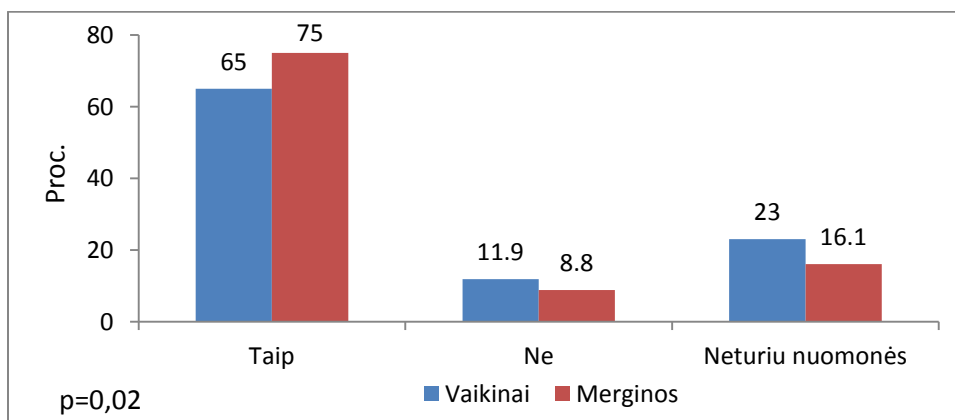
28 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę kaip reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą

Analizuojant studentų nuomonę, kaip reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (50,8 proc.) nei vaikinų (35,8 proc.) mano, kad reikėtų padidinti minimalų šrifto dydį. Daugiau vaikinų (29,2 proc.) buvo nei merginų (20,3 proc.), kurie mano, kad reikėtų nustatyti šrifto ir fono kontrastą, taip pat vaikinų (21,8 proc.) buvo daugiau nei merginų (17,4 proc.), kurie mano, kad reikėtų produkto reklaminę informaciją pateikti atskirai ar kitoje pakuotės pusėje. Nustatytas statistškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=16,09$, $df=3$, $p<0,05$) (29 pav.).

29 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę kaip reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą, priklausomai tarp lyties

Analizuojant studentų nuomonę ar jie pageidautų, kad maistingumo informacija būtų visada nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje, nustatyta, kad daugiausia studentų pageidautų, jog ši informacija būtų matomiausioje vietoje (71,9 proc.), o mažiausiai studentų, teigė, kad nepageidautų (9,8 proc.). 18,3 proc. respondentų šiuo klausimu neturėjo nuomonės. Analizuojant studentų nuomonę ar jie pageidautų, kad maistingumo informacija būtų visada nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje, priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (75 proc.) nei vaikinų (65 proc.) pageidautų, jog ši informacija būtų matomiausioje vietoje. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=8,34$, $df=2$, $p=0,02$) (30 pav.).

30 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar reikėtų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje priklausomai tarp lyties

Analizuojant studentų nuomonę ar jie pageidautų, kad maistingumo informacija būtų visada nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje, priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie pageidautų, jog ši informacija būtų matomiausioje vietoje buvo studijuojančių Chemijos ir geomokslų fakultete (85,9 proc.), o mažiausiai – Teisės fakultete (48,6 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (52 lentelė).

52 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar reikėtų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Studentų nuomonė ar reikėtų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje			Iš viso
		Taip	Ne	Neturi nuomonės	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	55	1	8	64
	Proc.	85,9	1,6	12,5	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	82	10	15	107
	Proc.	76,6	9,3	14	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	32	8	6	46
	Proc.	69,6	17,4	13	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	15	3	8	26
	Proc.	57,7	11,5	30,8	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	42	3	17	62
	Proc.	67,7	4,8	27,4	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	86	12	30	128
	Proc.	67,2	9,4	23,4	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	32	4	9	45
	Proc.	71,1	8,9	20	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	15	3	3	21
	Proc.	71,4	14,3	14,3	6,2
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	27	11	10	48
	Proc.	56,2	22,9	20,8	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	70	5	17	92
	Proc.	76,1	5,4	18,5	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	84	7	9	100
	Proc.	84	7	9	100
Teisės fakultetas	Abs.sk	18	9	10	37
	Proc.	48,6	24,3	27	4,8
Iš viso	Abs.sk	558	76	142	776
	Proc.	71,9	9,8	18,3	100

Analizuojant studentų nuomonę ar jie pageidautų, kad maistingumo informacija būtų visada nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje, priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie pageidautų, jog ši informacija būtų matomiausioje vietoje buvo studijuojančių magistro studijų antrame kurse (81,1 proc.), o mažiausiai – bakalauro studijų pirmame kurse (58,1 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai studentų, kurie nepageidauja, kad ši informacija būtų pakuotės matomiausioje vietoje (17,8 proc.) bei, kurie neturi nuomonės šiuo klausimu (24,1 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=37,2$, $df=10$, $p<0,05$) (53 lentelė).

53 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar reiktų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Studentų nuomonė ar reiktų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje			Iš viso
		Taip	Ne	Neturi nuomonės	
Bakalauro					
I	Abs.sk	111	34	46	191
	Proc.	58,1	17,8	24,1	24,6
II	Abs.sk	101	7	25	133
	Proc.	75,9	5,3	18,8	17,1
III	Abs.sk	136	10	38	184
	Proc.	73,9	5,4	20,7	23,7
IV	Abs.sk	145	15	23	183
	Proc.	79,2	8,2	12,6	23,6
Magistro					
I	Abs.sk	35	7	6	48
	Proc.	72,9	14,6	12,5	6,2
II	Abs.sk	30	3	4	37
	Proc.	81,1	8,1	10,8	4,8
Iš viso	Abs.sk	558	76	142	776
	Proc.	71,9	9,8	18,3	100

Analizuojant studentų nuomonę ar jie pageidautų, kad maistingumo informacija būtų visada nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje, priklausomai nuo gyvenamosios vietos, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie pageidautų, jog ši informacija būtų matomiausioje vietoje buvo gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (76,2 proc.), o mažiausiai – gyvenančių bendrabutyje (67,4 proc.), šioje respondentų grupėje buvo

daugiausiai studentų, kurie nepageidauja, kad ši informacija būtų pakuotės matomiausioje vietoje (10 proc.) bei, kurie neturi nuomonės šiuo klausimu (22,6 proc.). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta (54 lentelė).

54 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar reikėtų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje priklausomai nuo gyvenamosios vietos

Gyvenamoji vieta	Dažnis	Studentų nuomonė ar reikėtų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje			Iš viso
		Taip	Ne	Neturi nuomonės	
Su artimaisiais	Abs.sk	131	18	40	189
	Proc.	69,3	9,5	21,2	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	155	23	52	230
	Proc.	67,4	10	22,6	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	272	35	50	357
	Proc.	76,2	9,8	14	46
Iš viso	Abs.sk	558	76	142	776
	Proc.	71,9	9,8	18,3	100

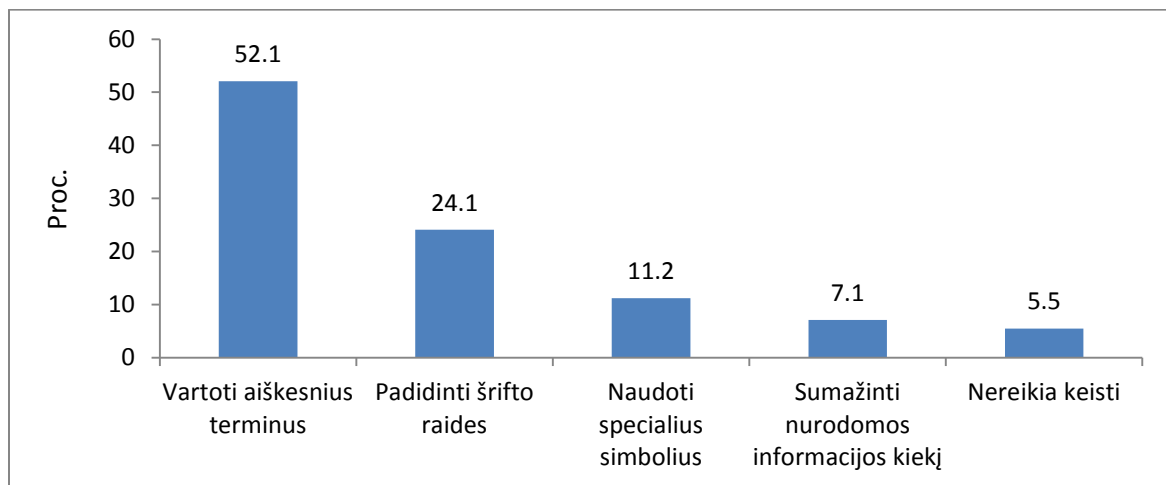
Analizuojant studentų nuomonę ar jie pageidautų, kad maistingumo informacija būtų visada nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie pageidautų, jog ši informacija būtų matomiausioje vietoje buvo gaunančių per mėnesį virš 600 Eur (79,5 proc.), o mažiausiai studentų, kurių pajamos per mėnesį iki 150 Eur (56,2 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai studentų, kurie nepageidauja, kad ši informacija būtų pakuotės matomiausioje vietoje (15,2 proc.) bei, kurie neturi nuomonės šiuo klausimu (28,6 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=22,85$, $df=6$, $p<0,05$) (55 lentelė).

55 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę ar reikėtų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Studentų nuomonė ar reikėtų maistingumo informaciją pateikti matomiausioje maisto produkto pakuotės dalyje			Iš viso
		Taip	Ne	Neturi nuomonės	
Iki 150 Eur	Abs.sk	63	17	32	112
	Proc.	56,2	15,2	28,6	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	291	34	69	394
	Proc.	73,9	8,6	17,5	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	138	14	35	187
	Proc.	73,8	7,5	18,7	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	66	11	6	23
	Proc.	79,5	13,3	7,2	10,7
Iš viso	Abs.sk	558	76	142	776
	Proc.	71,9	9,8	18,3	100

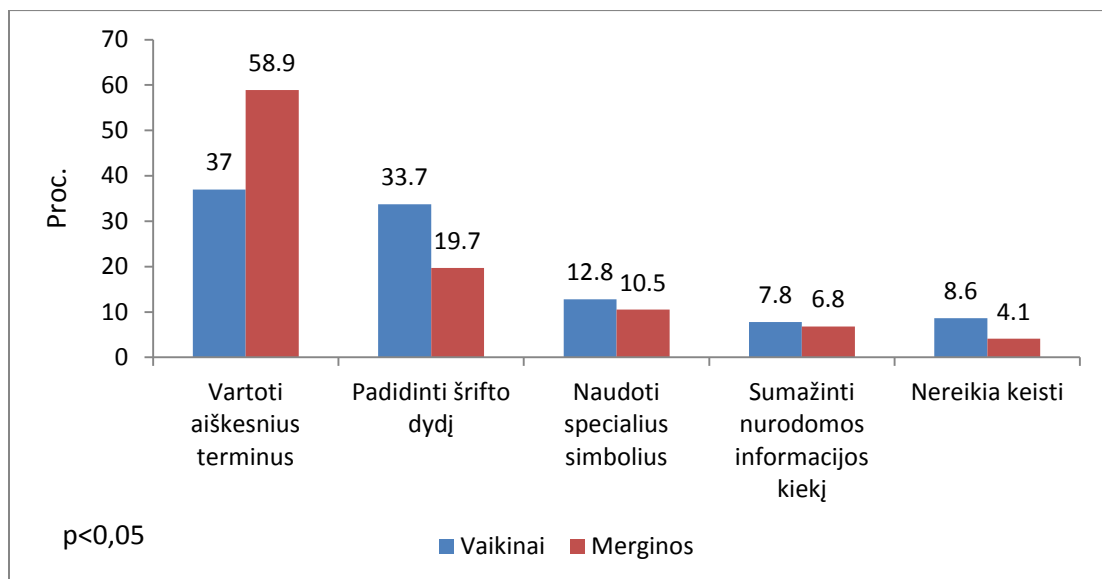
Studentų buvo klausiama jų nuomonės, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, nustatyta, kad daugiausia studentų, mano, jog reikėtų vartoti aiškesnius terminus (52,2 proc.), o mažiausiai studentų mano, jog nereikėtų nieko keisti (31 pav.).

31 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą

Analizuojant studentų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau merginų (58,9 proc.) nei vaikinių (37 proc.) mano, jog reikėtų vartoti aiškesnius terminus. Daugiau vaikinių (33,7 proc.) nei merginų (19,7 proc.) mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį, taip pat vaikinių (12,8 proc.) daugiau nei merginų (10,5 proc.), kurie mano, kad reikia naudoti specialius simbolius

ir kurie mano, kad reikėtų sumažinti nurodomos informacijos kiekį (7,8 proc.). Taip pat nustatyta, kad vaikinių (8,6 proc.) buvo daugiau nei merginų (4,1 proc.), kurie mano, kad nieko nereikėtų keisti. Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=36,16$, $df=4$, $p<0,05$) (32 pav.).

32 pav. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai tarp lyties

Analizuojant studentų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai tarp fakultetų nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, studijavo Ekonomikos fakultete (72 proc.), mažiausiai studentų, kurie manė, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, studijavo Istorijos fakultete (33,3 proc.), šiame fakultete buvo daugiausia studentų, kurie mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį (33,3 proc.). Mažiausiai studentų, kurie mano, jog reikėtų padidinti šrifto dydį, buvo studijuojančių Ekonomikos fakultete (15,9 proc.). Daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų naudoti specialius simbolius, buvo studijuojančių Istorijos fakultete (22,2 proc.), o mažiausiai – Ekonomikos fakultete (3,7 proc.). Studentų, kurie mano, kad reikėtų sumažinti nurodomos informacijos kiekį, daugiausiai buvo studijuojančių Kauno fakultete (19 proc.). Daugiausia studentų, kurie galvoja, kad nieko nereikėtų keisti, buvo studijuojančių Fizikos fakultete (11,3 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų studijuojančių Ekonomikos fakultete ir Gamtos mokslų fakultete, kurie mano,

kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus ($\chi^2=5,9$, $df=1$, $p=0,02$), taip pat tarp studentų, studijuojančių Ekonomikos fakultete ir Medicinos fakultete, kurie teigė, kad reikėtų naudoti specialius simbolius ($\chi^2=5,75$, $df=1$, $p=0,02$) (56 lentelė).

56 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai tarp fakultetų

Fakultetai	Dažnis	Studentų nuomonė, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą					Iš viso
		Vartoti aiškesnius terminus	Padidinti šrifto dydį	Naudoti specialius simbolius	Sumažinti nurodomos informacijos kiekį	Nereikia keisti	
Chemijos ir geomokslų fakultetas	Abs.sk	40	13	10	0	1	64
	Proc.	62,5	20,3	15,6	0	1,6	8,2
Ekonomikos fakultetas	Abs.sk	77	17	4	7	2	107
	Proc.	72	15,9	3,7	6,5	1,9	13,8
Filologijos fakultetas	Abs.sk	23	11	6	3	3	46
	Proc.	50	23,9	13	6,5	6,5	5,9
Filosofijos fakultetas	Abs.sk	10	7	5	3	1	26
	Proc.	38,5	26,9	19,2	11,5	3,8	3,4
Fizikos fakultetas	Abs.sk	30	18	6	1	7	62
	Proc.	48,4	29	9,7	1,6	11,3	8
Gamtos mokslų fakultetas	Abs.sk	54	41	11	13	9	128
	Proc.	42,2	32	8,6	10,2	7	16,5
Istorijos fakultetas	Abs.sk	15	15	10	0	5	45
	Proc.	33,3	33,3	22,2	0	11,1	5,8
Kauno fakultetas	Abs.sk	9	5	2	4	1	21
	Proc.	42,9	23,8	9,5	19	4,8	2,7
Komunikacijos fakultetas	Abs.sk	24	11	9	2	2	48
	Proc.	50	22,9	18,8	4,2	4,2	6,2
Matematikos ir informatikos fakultetas	Abs.sk	54	19	6	11	2	92
	Proc.	58,7	20,7	6,5	12	2,2	11,9
Medicinos fakultetas	Abs.sk	52	20	14	8	6	100
	Proc.	52	20	14	8	6	12,9
Teisės fakultetas	Abs.sk	16	10	4	3	4	37
	Proc.	43,2	27	10,8	8,1	10,8	4,8
Iš viso	Abs.sk	404	187	87	55	43	776
	Proc.	52,1	24,1	11,2	7,1	5,5	100

Analizuojant studentų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta kad daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, studijavo bakalauro studijų pirmame kurse (56 proc.), mažiausiai studentų, kurie manė, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, studijavo magistro studijų antrame kurse (40,5 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausia

studentų, kurie mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį (35,1 proc.). Mažiausiai studentų, kurie mano, jog reikėtų padidinti šrifto dydį, buvo studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (22 proc.). Daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų naudoti specialius simbolius, buvo studijuojančių bakalauro studijų ketvirtame kurse (15,8 proc.), o mažiausiai – bakalauro studijų pirmame kurse (5,8 proc.). Studentų, kurie mano, kad reikėtų sumažinti nurodomos informacijos kiekį, daugiausiai buvo studijuojančių bakalauro studijų antrame ir trečiame kurse (9,8 proc.). Daugiausia studentų, kurie galvoja, kad nieko nereikėtų keisti, buvo studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (8,9 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=33,5$, $df=20$, $p=0,03$) (57 lentelė).

57 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai tarp studijuojamų kursų

Studijuojami kursai	Dažnis	Studentų nuomonė, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą					Iš viso
		Vartoti aiškesnius terminus	Padidinti šrifto dydį	Naudoti specialius simbolius	Sumažinti nurodomos informacijos kiekį	Nereikia keisti	
Bakalauro							
I	Abs.sk	107	42	11	14	17	191
	Proc.	56	22	5,8	7,3	8,9	24,6
II	Abs.sk	64	37	14	13	5	133
	Proc.	48,1	27,8	10,5	9,8	3,8	17,1
III	Abs.sk	99	35	23	18	9	184
	Proc.	53,8	19	12,5	9,8	4,9	23,7
IV	Abs.sk	93	46	29	9	6	183
	Proc.	50,8	25,1	15,8	4,9	3,3	23,6
Magistro							
I	Abs.sk	26	14	4	1	3	48
	Proc.	54,2	29,2	8,3	2,1	6,2	6,2
II	Abs.sk	15	13	6	0	3	37
	Proc.	40,5	35,1	16,2	0	8,1	4,8
Iš viso	Abs.sk	404	187	87	55	43	776
	Proc.	52,1	24,1	11,2	7,1	5,5	100

Vertinant studentų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai nuo gyvenamosios vietos nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, gyveno bendrabutyje (59,1 proc.), mažiausiai studentų, kurie manė, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, gyveno savo ar nuomuojamame bute (48,7 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie

mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį (29,1 proc.). Mažiausiai studentų, kurie mano, jog reikėtų padidinti šrifto dydį, buvo gyvenančių bendrabutyje (13,9 proc.). Daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų naudoti specialius simbolius, buvo gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (12,9 proc.), o mažiausiai – gyvenančių bendrabutyje (7,8 proc.). Studentų, kurie mano, kad reikėtų sumažinti nurodomos informacijos kiekį, daugiausiai buvo gyvenančių bendrabutyje (10 proc.). Studentų, kurie galvoja, kad nieko nereikėtų keisti, taip pat buvo daugiausiai gyvenančių bendrabutyje (9,1 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas ($\chi^2=32,82$, $df=8$, $p<0,05$) (58 lentelė).

58 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai nuo gyvenamosios vietos

Gyvenamoji vieta	Dažnis	Studentų nuomonė, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą					Iš viso
		Vartoti aiškesnius terminus	Padidinti šrifto dydį	Naudoti specialius simbolius	Sumažinti nurodomos informacijos kiekį	Nereikia keisti	
Su artimaisiais	Abs.sk	94	51	23	13	8	189
	Proc.	49,7	27	12,2	6,9	4,2	24,4
Bendrabutyje	Abs.sk	136	32	18	23	21	230
	Proc.	59,1	13,9	7,8	10	9,1	29,6
Savo ar nuomuojamame bute	Abs.sk	174	104	46	19	14	357
	Proc.	48,7	29,1	12,9	5,3	3,9	46
Iš viso	Abs.sk	404	187	87	55	43	776
	Proc.	52,1	24,1	11,2	7,1	5,5	100

Analizuojant studentų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, mėnesio pajamos yra 150-300 Eur (58,4 proc.), mažiausiai studentų, kurie manė, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, per mėnesį gauna virš 600 Eur (34,9 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį (38,6 proc.). Mažiausiai studentų, kurie mano, jog reikėtų padidinti šrifto dydį, buvo gaunančių per mėnesį iki 150 Eur (14,3 proc.). Daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų naudoti specialius simbolius, buvo gaunančių virš 600 Eur (15,7 proc.), o mažiausiai – gaunančių iki 150 Eur (7,1 proc.). Studentų, kurie mano, kad reikėtų sumažinti nurodomos informacijos kiekį, daugiausiai buvo gaunančių 150-300 Eur per mėnesį (8,6 proc.). Daugiausia studentų, kurie galvoja, kad nieko nereikėtų

keisti, buvo, kurių mėnesinės pajamos yra iki 150 Eur (14,3 proc.). Nustatytas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp studentų gaunančių per mėnesį iki 150 Eur ir studentų, kurių mėnesinės pajamos yra virš 600 Eur, kurie mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį ($\chi^2=8,98$, $df=1$, $p<0,05$) (59 lentelė).

59 lentelė. Studentų pasiskirstymas pagal jų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį

Gaunamos pajamos per mėnesį	Dažnis	Studentų nuomonė, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą					Iš viso
		Vartoti aiškesnius terminus	Padidinti šrifto dydį	Naudoti specialius simbolius	Sumažinti nurodomos informacijos kiekį	Nereikia keisti	
Iki 150 Eur	Abs.sk	65	16	8	7	16	112
	Proc.	58	14,3	7,1	6,2	14,3	14,4
150-300 Eur	Abs.sk	230	74	39	34	17	394
	Proc.	58,4	18,8	9,9	8,6	4,3	50,8
301-600 Eur	Abs.sk	80	65	27	9	6	187
	Proc.	42,8	34,8	14,4	4,8	3,2	24,1
Virš 600 Eur	Abs.sk	29	32	13	5	4	83
	Proc.	34,9	38,6	15,7	6	4,8	10,7
Iš viso	Abs.sk	404	187	87	55	43	776
	Proc.	52,1	24,1	11,2	7,1	5,5	100

Apibendrinus tyrimo rezultatus nustatyta, kad daugiau nei pusę Vilniaus universiteto studentų, informaciją apie maisto produktus, supranta tik iš dalies. Studentai įvardijo priežastys, kodėl informacija yra nesuprantama ar suprantama tik iš dalies. Rezultatai parodė, kad daugiausia respondentų nurodė priežastį, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai (53,7 proc.). 41,4 proc. respondentų įvardijo kaip priežastį, kad vartojami sudėtingi terminai. 4,9 proc. respondentų teigė, kad jiems sunku suprasti etiketėse pateikiamą informaciją dėl kitų priežasčių. 52,2 proc. šio tyrimo respondentų mano, kad nurodant maisto produktų maistingumą, reikėtų vartoti aiškesnius terminus. Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, nustatyta, kad tik 6,4 proc. studentų šią informaciją perskaito visada aiškiai. Net 83,2 proc. respondentų mano, kad maisto produktų etikečių informacijos įskaitomumą reikėtų pagerinti. Daugiausia studentų mano, jog norint pagerinti etikečių įskaitomumą reikėtų padidinti minimalų šrifto dydį.

4. Rezultatų aptarimas

Tiek senesni, tiek naujesni atlikti tyrimai, kuriais norėta nutatyti vartotojų požiūrį į maisto produktų ženklinimo informaciją, rodo, kad vartotojų, kurie pirkdami maisto produktus skaito etikečių informaciją, požiūris į šią informaciją yra palankesnis, vartotojai šią informaciją apibūdina, kaip naudingą ir padedančią pasirinkti sveikesnius maisto produktus [23, 27]. Šio tyrimo rezultatai parodė, kad apie pusę tyrime dalyvavusių Vilniaus universiteto studentų maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija domisi tik kartais (49,9 proc.), o šiek tiek mažiau nei pusė (43,2 proc.) domisi. Pusę, tyrime dalyvavusių studentų mano, kad informacija, esanti ant maisto produktų etikečių, yra dažniausiai naudinga perkant maisto produktus. Šiek tiek daugiau nei pusė respondentų, mano, jog maisto produktų etiketėse esanti informacija yra dažniausiai tiksli (54,9 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausia studentų mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etikečių dažniausiai pakanka. Taip pat rezultatai parodė, kad dauguma studentų (87,1 proc.) mano, kad informacija apie maisto produkto energinę vertę, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekius turi būti pateikta maisto produktų etiketėse. Taip pat daugiau nei pusę tyrime dalyvavusių studentų mano, kad informacija apie maisto produkto esančių mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų ir vitaminų bei mineralinių medžiagų kiekius turi būti pateikta etiketėse.

Analizuojant studentų požiūrį į maisto produktų ženklinimo informaciją priklausomai tarp lyties, tyrimo rezultatai parodė, kad maistingumo informacija domisi daugiau merginų (44,8 proc.) nei vaikinų (39,5 proc.). Taip pat tyrimas parodė, kad daugiau merginų (28,9 proc.) nei vaikinų (17,3 proc.), mano jog ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra visada naudinga, perkant maisto produktus. Vaikinų (28,4 proc.) buvo daugiau nei merginų (17,4 proc.), kurie mano, kad ši informacija yra naudinga tik kartais. Rezultatai parodė, kad merginų (56,5 proc.) buvo daugiau nei vaikinų (51,4 proc.), kurios mano, kad informacija, esanti ant maisto produktų etikečių, yra dažniausiai tiksli. Tyrime dalyvavusių vaikinų (50,2 proc.) buvo daugiau nei merginų (43,7 proc.), kurie mano, jog maistingumo informacijos ant maisto produkto etiketės dažniausiai užtenka, perkant maisto produktus, o merginų (10,7 proc.) buvo daugiau nei vaikinų (5,8 proc.), kurios mano, kad šios dažniausiai nepakanka.

Daugiausia studentų, kurie domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia informacija, palyginus su kitais Vilniaus universiteto fakultetais, buvo studijuojančių Medicinos fakultete (62 proc.), o studentų manančių, kad ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus, buvo daugiausiai studijuojančių Chemijos ir geomokslų fakultete (39,1 proc.). Istorijos fakultete buvo daugiausia studentų, kurie mano, kad informacija, esanti maisto produktų etiketėse, yra visada tiksli. Daugiausia studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produktų etikečių visada pakanka, buvo studijuojančių Komunikacijos fakultete (12,5 proc.).

Vertinant pagal studijuojamus kursus, magistro studijų pirmo kurso studentų buvo daugiausia, kurie domisi maistingumo ir kita su sveikata susijusia, maisto produktų etiketėse esančia, informacija (70,8 proc.). Studentų, kurie mano, jog produktų etikečių informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų antrame kurse. Studentų, kurie mano, jog maistingumo informacijos, esančios maisto produktų etiketėse dažniausiai pakanka, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijose, o studentų, kurie mano jog šios informacijos dažniausiai nepakanka buvo daugiausia studijuojančių bakalauro studijose.

Studentų, gyvenančių savo ar nuomojamame bute, buvo daugiausiai, kurie šia informacija domisi (49,9 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai studentų, kurie mano, jog ant maisto produktų etikečių esanti informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus (29,1 proc.), o štai bendrabučiuose gyvenčių studentų buvo daugiausia, kurie maistingumo informacija visai nesidomi (10,4 proc.) ir daugiausia, kurie mano, jog etiketėse esanti informacija yra dažniausiai nenaudinga, perkant maisto produktus (7,4 proc.). Vertinant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra tiksli, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra visada tiksli, gyvena savo ar nuomojamame bute. Studentų, kurie mano, jog maisto produktų etikečių informacija yra dažniausiai netiksli ir visai netiksli, buvo daugiausia gyvenančių bendrabutyje. Vertinant studentų nuomonę, ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produktų etikečių visada pakanka, buvo gyvenančių savo ar

nuomuojamame bute. Studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės dažniausiai nepakanka, buvo daugiausia gyvenančių bendrabutyje.

Analizuojant pagal pajamas nustatyta, kad studentai gaunantys virš 600 Eur per mėnesį, labiau domisi maistingumo informacija nei studentai, kurių mėnesinės pajamos yra mažesnės. Taip pat studentai gaunantys didesnes pajamas, mano jog, maisto produktų etikečių informacija yra visada naudinga perkant maisto produktus. Vertinant studentų nuomonę ar ant maisto produktų esanti informacija yra tiksli, nustatyta, kad daugiausia studentų, gaunančių per mėnesį virš 600 Eur, mano, jog ši informacija yra visada tiksli (14,5 proc.) taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai, kurie mano, jog ši informacija yra dažniausiai tiksli, mažesnes pajamas gaunantys studentai mano, jog ši informacija yra tiksli tik kartais arba dažniausiai netiksli. Vertinant studentų nuomonę, ar pakanka informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etiketės, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produktų etikečių visada pakanka, buvo gaunančių per mėnesį virš 600 Eur (7,2 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie teigia, jog šios informacijos dažniausiai pakanka (56,6 proc.), o studentai gaunantys mažesnes pajamas, mano jog šios informacijos dažniausiai nepakanka perkant maisto produktus.

Analizuojant Vilniaus universiteto studentų nuomonę apie maisto produktų ženklavimo informacijos įtaką maisto produktų pasirinkimui, buvo nustatyta, kad daugiausiai respondentų pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą, tik kartais (44,8 proc.). Analizuojant priežastis kodėl studentai šią informaciją skaito tik kartais arba dažniausiai neskaityti ar visai neskaityti, nustatyta, kad daugiausia respondentų, teigia, jog neturi laiko jos skaityti (31,4 proc.). Taip pat nemažai studentų teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama (18,9 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentų renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą tik kartais (44, 8 proc.). Paklausus studentų, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą lemia produkto kaina (30,7 proc.), taip pat nemažai studentų teigė, kad lemia ir produkto sudedamųjų dalių sąrašas (21,5 proc.). Mažiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą lemia informacija pateikta apie maisto produkte

esančių riebalų kiekį (2,6 proc.) ir skaidulinių medžiagų kiekį (2,6 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad didžioji dauguma studentų (90,5 proc.) pasirinktą produktą ant, kurio pakuotės būtų teiginys apie sveikumą. Taip pat dauguma (89 proc.) studentų pasirinktą produktą, kurio pakuotėje nebūtų nurodyta, jog sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų. Paklausus studentų ar ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą lemia jų pasirinkimą perkant maisto produktus, nustatyta, kad daugiausia respondentų teigė, kad ši informaciją daro įtaką jų pasirinkimui tik kartais (41,6 proc.).

Ankstesnių tyrimų rezultatai parodė, kad nors respondentai maisto ženklavimo etikečių informaciją vertina teigiamai, tačiau ją skaito tik kartais. Nustatyta, jog vartotojai nesinaudoja etikečių informacija dėl interesų stokos, laiko bei sunkumo suprasti [26, 27]. Šio tyrimo rezultatai taip pat parodė, kad daugiausiai studentų, pirkdami maisto produktus, ant pakuočių pateiktą informaciją apie produktą, skaito tik kartais – 44,8 proc. Studentai, įvardijo priežastis, dėl kurių maisto produktų etikečių informaciją perkant maisto produktus skaito tik kartais, dažniausiai neskaito ar visai neskaito. Nustatyta, kad daugiausia studentų, teigė, jog neturi laiko jos skaityti (31,4 proc.), o mažiausia studentų teigė, jog ši informacija jų nedomina (10,3 proc.). Daugiausia studentų teigė (44,8 proc.), kad perkant maisto produktus, informacija, esanti etiketėse, jų pasirinkimą lemia tik kartais. Mažiausia buvo studentų, kurie teigė, jog ši informacija jų pasirinkimo visai nelemia (3,5 proc.). Daugiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, lemia produkto kaina (30,7 proc.), taip pat nemažai studentų teigė, jog pasirinkimą lemia ir produkto sudedamųjų dalių sąrašas (21,5 proc.). Mažiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimą lemia informacija apie maisto produkte esančių riebalų kiekį (2,6 proc.) ir skaidulinių medžiagų kiekį (2,6 proc.). Tyrimo rezultatai atskleidė, kad jei ant vieno produkto būtų teiginys apie sveikumą, o ant kito produkto nebūtų, didžioji dalis studentų (90,5 proc.) pasirinktą produktą, ant kurio būtų teiginys apie sveikumą. Taip pat nustatyta, kad dauguma studentų (89 proc.) pasirinktą produktą, kurio pakuotėje nebūtų nurodyta, jog sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų. Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentų teigė, jog informacija apie maisto produkto ekologiškumą, esanti ant pakuotės, studentų pasirinkimui, perkant maisto produktus, daro įtaką tik kartais (41,6 proc.).

Nagrinėjant ar studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie maisto produktą lyginant pagal lytį, nustatyta, kad daugiau merginų (17,4 proc.) nei vaikinių (11,5 proc.) šią informaciją visada skaito, o vaikinių (47,3 proc.) buvo daugiau nei merginų (43,7 proc.), kurie šią informaciją skaito tik kartais. Tyrimo rezultatai parodė, kad visai šios informacijos neskaito daugiau vaikinių (6,2 proc.) nei merginų (1,3 proc.). Užsienio šalių tyrimai taip pat parodė, kad moterys, informaciją esančią ant maisto produktų pakuočių etikečių, skaito dažniau nei vyrai [20, 21, 29]. Analizuojant priežastis dėl kurių studentai neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (35,3 proc.) nei vaikinių (23,9 proc.), neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą, perkant maisto produktus, kadangi neturi laiko. Vaikinių buvo daugiau (25,4 proc.) nei merginų (15,6 proc.), kurie teigė, jog jiems ši informacija yra nesuprantama.

Analizuojant ar studentams renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau merginų (39,6 proc.) nei vaikinių (31,7 proc.) teigė, kad ši informaciją dažniausiai lemia jų pasirinkimą. Daugiau vaikinių (49,4 proc.) nei merginų (42,8 proc.) teigė, jog ši informacija jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, lemia tik kartais. Taip pat daugiau vaikinių (6,2 proc.) nei merginų (2,3 proc.) teigė, jog ši informacija nelemia jų pasirinkimo. Analizuojant, kuri maisto produktų etiketėse esanti informacija lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus, priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau vaikiniams (42,4 proc.) nei merginoms (25,3 proc.) jų pasirinkimui daro įtaka kaina. Merginoms (24,8 proc.) didesnę įtaką daro nei vaikiniams (14,4 proc.) maisto produkto etiketėje esantis sudedamųjų dalių sąrašas. Vertinant, kurį maisto produktą pasirinktų jei ant vieno produkto būtų teiginys apie sveikumą, o ant kito produkto nebūtų, priklausomai tarp lyties nustatyta, kad daugiau merginų (92,1 proc.), nei vaikinių (86,8 proc.) pasirinktų produktą, ant kurio pakuotės būtų teiginys apie sveikumą. Vertinant, kurį maisto produktą pasirinktų, jei ant vieno maisto produkto pakuotės būtų nurodyta, jog sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų, o ant kito maisto produkto pakuotės nebūtų, priklausomai tarp lyties, nustatyta, kad daugiau merginų (91,4 proc.), nei vaikinių (84 proc.) pasirinktų kitą produktą, kurio pakuotės etiketėje nebūtų įrašyta, jog sudėtyje yra nėra genetiškai modifikuotų organizmų. Tyrimo rezultatai parodė, kad merginų šiek tiek buvo daugiau nei vaikinių, kurios

teigė, jog informacija apie maisto produkto ekologiškumą, esanti ant pakuotės, visada daro įtaką jų pasirinkimui, perkant maisto produktus, taip pat merginų buvo daugiau nei vaikinių, kurioms ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą ar lemia tik kartais. O vaikinių buvo daugiau, kuriems ši informacija dažniausiai nedaro įtakos arba visai nedaro įtakos.

Nagrinėjant ar studentai skaito ant pakuočių pateiktą informaciją apie maisto produktą lyginant pagal fakultetus, nustatyta, kad studentų, kurie visada pirksdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją, buvo daugiausia studijuojančių Medicinos fakultete (31 proc.), o studentų, kurie šios informacijos visai neskaito, buvo daugiausia studijuojančių Fizikos fakultete (9,7 proc.). Analizuojant ar studentams renkantis maisto produktus, informacija, esanti ant produktų etiketės, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus, priklausomai tarp fakultetų, nustatyta, kad Chemijos ir geomokslų fakulteto studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (18,8 proc.). Filologijos fakulteto studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (54,3 proc.). Studentų, kuriems informacija apie maisto produktą, pateikta ant pakuočių etikečių, lemia jų pasirinkimą tik kartais, buvo daugiausia studijuojančių Fizikos fakultete (54,8 proc.). Matematikos ir informatikos fakulteto studentų buvo daugiausiai, kuriems ši informacija dažniausiai nelemia jų pasirinkimo, perkant maisto produktus (10,9 proc.), o Teisės fakulteto studentų buvo daugiausiai, kurie teigė, kad ši informacija visai nelemia jų pasirinkimo (10,8 proc.).

Tyrimo rezultatai parodė, kad studentų, kurie visada perskaito maisto produktų etikečių informaciją, perkant maisto produktus, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų antrame kurse (35,1 proc.), tačiau šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia studentų, kurie visai neskaito etiketėse esančios informacijos (8,1 proc.). Vis dėl to tyrimo rezultatai parodė, kad studentų, kurie informacijos perkant maisto produktus dažniausiai neskaito ar skaito tik kartais buvo daugiausia studijuojančių bakalauro studijose. Bakalauro studijų pirmo kurso studentų buvo daugiausiai, kurie teigė, jog neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos dėl laiko stokos (34,7 prpc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia, kurių ši informacija nedomina (16,3 proc.). Studentų, kurie nepasitiki šia informacija, buvo daugiausia studijuojančių bakalauro studijų, trečiame kurse (19,2 proc.). O

studentų, kurie neskaito ant pakuočių pateiktos informacijos apie produktą perkant maisto produktus, kadangi šios informacijos nesupranta, buvo daugiausia studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (46,2 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, jog vyresnių kursų studentams maisto produktų informaciją daro didesnę įtaką perkant maisto produktus nei jaunesnių kursų studentams. Taip pat tyrimo rezultatai parodė, kad studentų, kuriems daro įtaka perkant maisto produktus jų kaima buvo daugiausiai studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (40,8 proc.). Sudedamųjų dalių sąrašas didžiausią įtaką darė magistro studijų pirmo kurso studentams (37,5 proc.), o informacija apie produkto energinę vertę (kcal kiekį) didžiausią įtaką darė magistro studijų antro kurso studentams (21,6 proc.). Analizuojant, kaip studentų pasirinkimą lemia ant maisto produkto pakuotės esanti informacija apie ekologiškumą perkant maisto produktus priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija visada lemia jų pasirinkimą, buvo studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (31,2 proc.), o studentų, kuriems ši informacija visai nedaro įtakos jų pasirinkimui, buvo daugiausiai studijuojančių bakalauro studijų pirmame kurse (6,8 proc.).

Šiuo tyrimu nustatyta, kad studentų gyvenančių savo ar nuomuojamame bute buvo daugiausia, kurie visada pirkdami maisto produktus skaito ant pakuočių pateiktą informaciją (20,2 proc.). Studentai, kurie informaciją apie produktą, pateiktą ant pakuočių, pirkdami maisto produktus, skaito dažniausiai, buvo daugiausia gyvenančių su artimaisiais (35,4 proc.), o studentų, kurie šią informaciją skaito tik kartais, daugiausia buvo, gyvenančių bendrabutyje (48,7 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia, kurie šios informacijos dažniausiai neskaito (10 proc.) bei visai neskaito (6,1 proc.). Bendrabutyje gyvenančių studentų, buvo daugiausia, kurie neskaito, pirkdami maisto produktus, jų etikečių informacijos, kadangi neturi laiko (36,2 proc.) bei kurie šia informacija nepasitiki (16,8 proc.). Daugiausia studentų, kurių ši informacija nedomina, buvo gyvenančių su artimaisiais (11,7 proc.) taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kuriems ši informacija yra nesuprantama (22,3 proc.). Studentų, gyvenančių savo ar nuomuojamame bute, buvo daugiausiai, kurie teigė, kad informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, visada lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (12,9 proc.) taip pat šioje respondentų grupėje, buvo daugiausia studentų, kuriems ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus (42,6 proc.). Studentų, kuriems informacija apie maisto produktą,

pateikta ant pakuočių etikečių, lemia jų pasirinkimą tik kartais, buvo daugiausiai gyvenančių bendrabutyje (49,6 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje, buvo daugiausia studentų, kuriems ši informacija dažniausiai nelemia jų pasirinkimo, perkant maisto produktus (8,7 proc.) bei visai nelemia jų pasirinkimo (7,8 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, jog jų pasirinkimui daro įtaka informacija apie maisto produkto kainą, buvo gyvenančių su artimaisiais (39,2 proc.). Sudedamųjų dalių sąrašas didžiausią įtaką darė, gyvenantiems savo ar nuomuojamame bute, studentams (24,9 proc.). Daugiausia studentų, kuriems informacija apie ekologiškumą perkant maisto produktus, visada lemia jų pasirinkimą, buvo gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (13,2 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia studentų, kurie teigia, kad ši informacija dažniausiai lemia jų pasirinkimą (39,8 proc.). Studentų, kurie teigia, kad informacija apie maisto produkto ekologiškumą, jų pasirinkimą lemia tik kartais buvo daugiausiai gyvenančių bendrabutyje (43 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie teigia, kad, jų pasirinkimo ši informacija dažniausiai neliamia (9,1 proc.), bei studentų, kurių ši informacija visai nedaro įtakos jų pasirinkimui (9,1 proc.).

Tyrimo rezultatai parodė, kad studentai, gaunantys didesnes pajamas, skaito ant pakuočių pateiktą informaciją, perkant maisto produktą, visada arba dažniausiai, o studentai gaunantys mažesnes pajamas šią informaciją skaito tik kartais, ar dažniausiai neskaito bei visai neskaito. Taip pat nustatyta, kad studentams gaunantiems didesnes pajamas maisto produktų etikečių informacija daro įtaka visada ar dažniausiai, perkant maisto produktus, o mažesnes pajamas gaunantiems studentams ši informacija daro įtaka tik kartais, dažniausiai nelemia ar visai nelemia. Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad neskaito maisto produktų etikečių informacijos, kadangi neturi laiko buvo gyvenančių per mėnesį 150-300 (36,4 proc.). Daugiausia studentų, kurių ši informacija nedomina, buvo tarp tu respondentų, kurių per mėnesį gaunamos pajamos yra virš 600 Eur (15,4 proc.), taip pat šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kuriems informacija, pateikta ant maisto produktų pakuočių, yra nesuprantama (38,5 proc.). Daugiausia studentų, kurie nepasitiki šia informacija, buvo tarp tų respondentų, kurių mėnesio pajamos yra iki 150 Eur (20,8 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, jog jų pasirinkimui daro įtaka informacija apie maisto produkto kainą, buvo, kurių pajamos per mėnesį yra iki 150 Eur (47,3 proc.). Sudedamųjų dalių sąrašas didžiausią įtaką darė studentams, kurių pajamos yra virš 600 Eur per mėnesį

(26,5 proc.). Didesnes pajamas gaunantys studentai teigė, kad informacija apie ekologiškumą jiems visada ar dažniausiai daro įtaką perkant maisto produktus, o mažesnes pajamas gaunantys studentai teigė, kad ši informacija jų pasirinkimui perkant maisto produktus dažniausiai įtakos nedaro.

Anksčiau atlikti užsienio tyrimai parodė, kad informacija, pateikta ant maisto produktų pakuočių, yra sunkiai suprantama daugeliui vartotojui. Respondentai mano, kad maisto produktų ingredientų terminai, pateikti etiketėse, yra per daug sudėtingi [34, 41]. Šiuo tyrimu nustatyta, kad daugiau nei pusę Vilniaus universiteto studentų, informaciją apie maisto produktus, supranta tik iš dalies. Studentai įvardijo priežastys, kodėl informacija yra nesuprantama ar suprantama tik iš dalies. Rezultatai parodė, kad daugiausia respondentų nurodė priežastį, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai (53,7 proc.). 41,4 proc. respondentų įvardijo kaip priežastį, kad vartojami sudėtingi terminai. 4,9 proc. respondentų teigė, kad jiems sunku suprasti etiketėse pateikiamą informaciją dėl kitų priežasčių. Lyginant su užsienio šalių tyrimais, vartotojai taip pat buvo linkę teigti, kad produkto etiketėse, yra naudojami per sudėtingi terminai [40]. 52,2 proc. šio tyrimo respondentų mano, kad nurodant maisto produktų maistingumą, reikėtų vartoti aiškesnius terminus. Analizuojant maisto produktų etiketėse pateiktos informacijos įskaitomumą, nustatyta, kad tik 6,4 proc. studentų šią informaciją perskaito visada aiškiai. Net 83,2 proc. respondentų mano, kad maisto produktų etikečių informacijos įskaitomumą reikėtų pagerinti. Daugiausia studentų mano, jog norint pagerinti etikečių įskaitomumą reikėtų padidinti minimalų šrifto dydį.

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad daugiau merginų (66,6 proc.) nei vaikinų (53,1 proc.) informaciją apie maisto produktus, kuri pateikta maisto produktų etiketėse, supranta tik iš dalies. Daugiau vaikinų (36,2 proc.) nei merginų (29,8 proc.) teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama, tačiau taip pat vaikinų (10,7 proc.) buvo daugiau nei merginų (3,6 proc.), kurie teigė jog informacija pateikta maisto produktų etiketėse jiems yra nesuprantama. Daugiau merginų (43,6 proc.) nei vaikinų (36,1 proc.) teigė, jog joms sunku suprasti informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai. Daugiau vaikinų (57,4 proc.) nei merginų (52,1 proc.) teigė, jog jiems sunku suprasti informaciją, nes vartojami neaiškūs sutrumpinimai. 2007 metais Lietuvoje atlikto tyrimo rezultatai parodė, kad moterų buvo daugiau nei vyrų, kurios informaciją, pateiktą maisto produktų etiketėse, visada aiškiai

perskaito [6]. Šio tyrimo rezultatai atskleidė, kad daugiau vaikinų nei merginų teigia, jog informaciją etiketėse dažniausiai perskaito aiškiai. Taip pat daugiau vaikinų nei merginų teigia, kad visada aiškiai perskaito šią informaciją. Merginų buvo daugiau nei vaikinų, kurios teigė, kad informacijos, pateiktos maisto produktų pakuočių etiketėse, dažniausiai aiškiai neperskaito. Tyrime dalyvavusių merginų (85,6 proc.) buvo daugiau nei vaikinų (78,2 proc.), kurios manė, jog reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą. Taip pat merginų (50,8 proc.) buvo daugiau nei vaikinų (35,8 proc.), kurios mano, kad reikėtų padidinti minimaų šrifto dydį. Daugiau buvo vaikinų (29,2 proc.) nei merginų (20,3 proc.), kurie mano, kad reikėtų nustatyti šrifto ir fono kontrastą, taip pat vaikinų (21,8 proc.) buvo daugiau nei merginų (17,4 proc.), kurie mano, kad reikėtų produkto reklaminę informaciją pateikti atskirai ar kitoje pakuotės pusėje. Analizuojant studentų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, nustatyta, kad daugiau merginų (58,9 proc.) nei vaikinų (37 proc.) mano, jog reikėtų vartoti aiškesnius terminus.

Tyrimo rezultatai parodė, kad Medicinos fakultete studijuojančių studentų, buvo daugiausiai, nei kituose fakultetuose, kurie teigė, kad informacija, pateikta maisto produktų etiketėse, jiems yra suprantama. (54 proc.). Daugiausia studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama, buvo studijuojančių Fizikos fakultete (9,7 proc.), o studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama iš dalies buvo daugiausiai studijuojančių Komunikacijos fakultete (81,2 proc.). Istorijos fakulteto studentų buvo daugiausiai, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti šią informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai (54,8 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai, studijavo Matematikos ir informatikos fakultete (59,2 proc.). Studentų, kurie maisto produktų etiketėse pateiktą informaciją, perskaito visada aiškiai buvo daugiausiai studijuojančių Komunikacijos fakultete (12,5 proc.). Studentų, kuriems šios informacijos dažniausiai nepavyksta perskaityti aiškiai, buvo daugiausiai studijuojančių Matematikos ir informatikos fakultete (39,1 proc.). Šiame fakultete buvo daugiausiai studentų, kurie teigė, jog reikėtų pagerinti maisto produktų etikečių įskaitomumą (93,5 proc.)

Analizuojant ar informacija, pateikta etiketėse, yra studentams suprantama, priklausomai tarp studijuojamų kursų, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra suprantama buvo daugiausiai studijuojančių magistro studijų antrame

kurse (48,6 proc.). Bakalauro studijų pirmame kurse buvo daugiausiai studentų, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti, maisto produktų pakuočių etiketėse pateiktą, informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai (45,4 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai, studijavo bakalauro studijų trečiame kurse (56,8 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentų, kurie maisto produktų etikečių informaciją visada aiškiai perskaito buvo studijuojančių magistro studijų pirmame kurse (12,5 proc.), šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausiai studentų, kurie šią informaciją perskaito dažniausiai aiškiai (56,2 proc.). Studentų, kurie perskaito šią informaciją aiškiai tik kartais, dažniausiai nepavyksta aiškiai perskaityti bei visai aiškiai neperskaito, buvo studijuojančių bakalauro studijose. Daugiausia studentų, kurie mano, jog etikečių įskaitomumą reikėtų pagerinti, buvo studijuojančių bakalauro studijų ketvirtame kurse (85,2 proc.), o mažiausiai – magistro studijų antrame kurse, šių studentų buvo daugiausiai, kurie mano, jog įskaitomumo pagerinti nereikia (21,6 proc.). Daugiausiai studentų, kurie pageidautų, jog maistingumo informacija būtų matomiausioje vietoje, buvo studijuojančių magistro studijų antrame kurse (81,1 proc.), o mažiausiai – bakalauro studijų pirmame kurse (58,1 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai studentų, kurie nepageidauja, kad ši informacija būtų pakuotės matomiausioje vietoje (17,8 proc.). Taip šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai studentų, kurie mano, kad nurodant maisto produktų maistingumą reikėtų vartoti aiškesnius terminus (56 proc.). Mažiausiai studentų, kurie manė, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, studijavo magistro studijų antrame kurse (40,5 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį (35,1 proc.). Daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų naudoti specialius simbolius, buvo studijuojančių bakalauro studijų ketvirtame kurse (15,8 proc.).

Tyrimo rezultatai parodė, kad su artimaisiais gyvenančių studentų buvo daugiausiai, kurie teigė, jog maisto produktų etikečių informacija jiems yra suprantama (36,5 proc.), tačiau šioje respondentų grupėje taip pat buvo daugiausia studentų, kurie teigė, kad ši informacija jiems yra nesuprantama (7,9 proc.). Studentų, gyvenančių su artimaisiais, buvo daugiausiai, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti šią informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai (45 proc.). Bendrabutyje gyvenančių studentų buvo daugiausiai, kurie teigė, kad etiketėse pateikta informacija apie maisto produktus supranta tik iš dalies (68,7 proc.). Studentų, kuriems šios informacijos dažniausiai nepavyksta perskaityti aiškiai bei visai

nepavyksta, buvo taip pat daugiausiai gyvenančių bendrabutyje. Studentų, gyvenančių su artimaisiais, buvo daugiausiai, kurie teigė, kad visada aiškiai perskaito etiketėse pateiktą informaciją, dažniausiai bei tik kartais. Šioje respondentų grupėje buvo mažiausiai, studentų, kurie teigė, kad informacijos, esančios maisto produktų etiketėse, įskaitomumą reikėtų pagerinti. Daugiausia studentų, kurie mano, jog įskaitomumą reikėtų pagerinti, buvo gyvenančių savo ar nuomuojamame bute (86 proc.). Šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai studentų, kurie teigė, kad maistingumo informacija turėtų būti nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje (76,2 proc.). Vertinant studentų nuomonę, ką reikėtų keisti, nurodant maisto produktų maistingumą, priklausomai nuo gyvenamosios vietos, tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, gyveno bendrabutyje (59,1 proc.), mažiausiai studentų, kurie manė, kad reikėtų vartoti aiškesnius terminus, gyveno savo ar nuomuojamame bute (48,7 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausia studentų, kurie mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį (29,1 proc.). Mažiausiai studentų, kurie mano, jog reikėtų padidinti šrifto dydį, buvo gyvenančių bendrabutyje (13,9 proc.).

Analizuojant ar informacija, pateikta etiketėse, yra studentams suprantama priklausomai nuo gaunamų pajamų per mėnesį, nustatyta, kad didesnes pajamas gaunantys studentai teigė, jog ši informacija jiems yra suprantama. O mažesnes pajamas gaunantys studentai, teigė, jog ši informacija jiems yra nesuprantama ar suprantama tik iš dalies. Daugiausia studentų, kurie teigė, kad jiems sunku suprasti etikečių informaciją, kadangi vartojami sudėtingi terminai, gauna per mėnesį iki 150 Eur (50 proc.). Daugiausiai studentų, kurie teigė, kad vartojami neaiškūs sutrumpinimai, per mėnesį gauna 301-600 Eur (58,6 proc.). Tyrimu nustatyta, kad didesnes pajamas per mėnesį gaunančių studentų buvo daugiau, kurie teigė, jog informaciją, pateiktą maisto produktų etiketėse, perskaito visada aiškiai ar dažniausiai aiškiai, o studentų, gaunančių mažesnes pajamas per mėnesį buvo daugiau, kurie teigė, kad šią informaciją aiškiai perskaito tik kartais, dažniausiai aiškiai neperskaito ar visai neperskaito. Analizuojant studentų nuomonę ar jie pageidautų, kad maistingumo informacija būtų visada nurodoma maisto pakuotės matomiausioje vietoje, nustatyta, kad daugiausiai studentų, kurie pageidautų, jog ši informacija būtų matomiausioje vietoje, buvo gaunančių per mėnesį virš 600 Eur (79,5 proc.), o mažiausiai studentų, kurių pajamos per mėnesį iki 150 Eur (56,2 proc.), šioje respondentų grupėje buvo daugiausiai studentų, kurie

nepageidauja, kad ši informacija būtų pakuotės matomiausioje vietoje (15,2 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad daugiausiai studentų, kurie mano, kad nurodant maistingumą reikėtų vartoti aiškesnius terminus, mėnesinės pajamos yra 150-300 Eur (58,4 proc.), studentų gaunančių virš 600 Eur (34,9 proc.) buvo daugiausia, kurie mano, kad reikėtų padidinti šrifto dydį (38,6 proc.). Mažiausiai studentų, kurie mano, jog reikėtų padidinti šrifto dydį, buvo gaunančių per mėnesį iki 150 Eur (14,3 proc.). Daugiausiai studentų, kurie mano, kad reikėtų naudoti specialius simbolius, buvo gaunančių virš 600 Eur (15,7 proc.), o mažiausiai – gaunančių iki 150 Eur (7,1 proc.). Studentų, kurie mano, kad reikėtų sumažinti nurodomos informacijos kiekį, daugiausiai buvo gaunančių 150-300 Eur per mėnesį (8,6 proc.).

Išvados

1. Pusė Vilniaus universiteto studentų mano, kad informacija, esanti ant maisto produktų etikečių yra dažniausiai naudinga perkant maisto produktus, o šiek tiek daugiau nei pusė studentų, mano, jog maisto produktų etiketėse esanti informacija yra dažniausiai tiksli. Dauguma studentų mano, jog informacijos apie maistingumą ant maisto produkto etikečių dažniausiai pakanka.
2. Vilniaus universiteto studentai, mano, jog informacija, pateikta ant maisto produktų etikečių, lemia jų pasirinkimą, perkant maisto produktus tik kartais. Daugiausia studentų teigė, jog jų pasirinkimui daro įtaka kaina. Informacija pateikta ant pakuotės apie maisto produkto sveikumą bei esančius genetiškai modifikuotus organizmus, lemia studentų pasirinkimą perkant maisto produktus, o informacija apie maisto produkto ekologiškumą – tik kartais.
3. 53,7 proc. Vilniaus universiteto studentų sunku suprasti ženklinimo informaciją dėl vartojamų neaiškių sutrumpinimų, 41,4 proc. respondentų įvardijo kaip priežastį, kad vartojami sudėtingi terminai. Tik 6,4 proc. studentų šią informaciją perskaito visada aiškiai.

Rekomendacijos

1. Vilniaus visuomenės sveikatos biurai rekomenduojama parengti bukletus, kuriuose vartotojams būtų paaiškinama, kaip reikėtų teisingai suprasti maisto produktų etikečių informaciją ir šiuos bukletus dalinti vartotojams prekybos centruose.
2. Vilniaus universiteto atstovybei rekomenduojama internetinėje svetainėje sukurti interaktyvią aplikaciją, padėsiančią studentams suprasti informaciją apie maistą, maistinių medžiagų svarbą jų organizmui bei kaip reikėtų teisingai naudotis informacija, kuri yra pateikta maisto produktų etiketėse.

Literatūros sąrašas

1. World Health Organization, Regional office for Europe, 64th session, European Food and Nutrition Action Plan 2015–2020;
2. Europos Bendrijos Komisija, Baltoji knyga dėl Europos strategijos su mityba, antsvoriu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti. Briuselis, KOM (2007);
3. Klaus G. Grunert, Laura Fernández-Celemín, Josephine M. Wills, Stefan Storcksdieck genannt Bonsmann, Liliya Nureeva. Use and understanding of nutrition information on food labels in six European countries. *J Public Health* (2010);
4. J. M. Wills, K.G. Grunert, L. Fernandez Celemini, S. Storcksdieck, G. Bonsmann. Do European consumers use nutrition labels. *AgroFood industry hi-tech - September/October*, vol 20 n 5 (2009);
5. Besler HT, Buyuktuncer Z, Uyar MF. Consumer understanding and use of food and nutrition labeling in Turkey (2012);
6. Indrė Chmieliauskaitė, Roma Bartkevičiūtė, Rimantas Stukas, Albertas Barzda, SvetlanaKornyšova. Lietuvos suaugusiųjų gyventojų nuomonės apie maisto produktų ženklinimą tyrimas. *Visuomenės sveikata*, (2009);
7. Valerij Dobrovolskij, Rimantas Stukas. Studentų mitybos ypatumai. *Visuomenės sveikata* (2012);
8. Europos bendrijų komisijos Žalioji knyga, „Sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimas: antsvorio, nutukimo ir chroniškų ligų prevencija Europos Sąjungoje“, Briuselis, (2005);
9. The World Health Report 2002: Reducing Risks, Promoting Healthy Life. World Health Organization, 2002
10. Global strategy on diet, physical activity and health. WHA57.17, Geneva, World Health Organisation, 2004
11. Albertas Barzda, Roma Bartkevičiūtė, Ignė Baltušytė, Rimantas Stukas, Sandra Bartkevičiūtė „Suausiųjų ir pagyvenusiujų Lietuvos gyventojų faktinės mitybos ir mitybos įpročių tyrimas“ Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas, (2016);

12. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Dėl Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų programos patvirtinimo;
13. Indrė Chmieliauskaitė „Informacijos apie maistą sąsajos su maisto produktų pasirinkimu visuomenės sveikatos požiūriu“ Daktaro disertacija, Biomedicinos mokslai, visuomenės sveikata, Vilnius, (2009);
14. Inga Petrauskaitė „Maisto produktų ženklavimas ir vartotojų teisių apsauga“ Magistro baigiamasis darbas, Mykolo Riomerio Universiteto Teisės fakulteto, Bioteisės katedra, (2011);
15. 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams;
16. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba „Fasuočių maisto produktų ženklavimo gairės“ Patvirtinta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2015 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. B1-68 (2011);
17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas Dėl Lietuvos higienos normą HN 119:2002 „Maisto produktų ženklavimas“ tvirtinimo, 2002 m. gruodžio 24 d. Nr. 677, Vilnius;
18. Neal Blewett AC (Chair) Nick Goddard Simone Pettigrew Chris Reynolds Heather Yeatman „Labelling Logic“ Review of Food Labelling Law and Policy (2011);
19. Norhidayah Azman, Siti Zaleha Sahak, Nutritional Label and Consumer Buying Decision: A Preliminary Review, (2014);
20. JL Blitstein, WD Evans, Use of Nutrition Facts Panels among Adults Who Make Household Food Purchasing Decisions, (2006);
21. Klaus G. Grunert, Josephine M. Wills, A review of European research on consumer response to nutrition information on food labels, (2007);
22. Food Safety Authority of Ireland , A Research Study into Consumers' Attitudes to Food Labelling, (2009);
23. Centre for Food Safety of Food and Environmental Hygiene Department, Survey on Public Knowledge, Attitude and Practice regarding Nutrition Labelling, (2012);
24. Stefan Storcksdieck genannt Bonsmann, Josephine M. Wills, Nutrition Labeling to Prevent Obesity: Reviewing the Evidence from Europe, (2012);

25. M.N. Norazmir, H. Norazlanshah, N. Naqieyah, M.I.K. Anuar , Understanding and use of food package nutrition label among educated young adults, (2012);
26. Jiangen Song, Junxia Huang, Yujuan Chen, Yu Zhu, Haibo Li, Yufeng Wen, Hui Yuan, Yali Liang, The understanding, attitude and use of nutrition label among consumers (China), (2015);
27. Jessie Mandle, Aviva Tugendhaft, Julia Michalow, Karen Hofman, Nutrition labelling: a review of research on consumer and industry response in the global South, (2015);
28. AB Marietta, KJ Welshimer, SL Anderson, Knowledge, attitudes, and behaviors of college students regarding the 1990 Nutrition Labeling Education Act food labels, (1999);
29. Catherine N. Raspberry, Beth H. Chaney, Jeff M. Housman, Ranjita Misra, and Paula J. Miller, Determinants of Nutrition Label Use Among College Students, (2007);
30. Dan J. Graham, Melissa N. Laska, Nutrition label use partially mediates the relationship between attitude toward healthy eating and overall dietary quality among college students, *J Acad Nutr Diet*, (2012);
31. Aida Malek Mahdavi, Paria Abdolahi, Reza Mahdavi, Knowledge, Attitude and Practice between Medical and Non-Medical Sciences Students about Food Labeling, (2012);
32. Susan Borra, Consumer perspectives on food labels 1 2 3 4, American Society for Clinical Nutrition, (2006);
33. Monteiro RA, Coutinho JG, Recine E., Usage of food and beverage labels by supermarket shoppers in Brasilia, Brazil, *Rev Panam Salud Publica*. (2005);
34. Sunelle A Jacobs, Hanli de Beer, Ment Larney, Adult consumers' understanding and use of information on food labels: a study among consumers living in the Potchefstroom and Klerksdorp regions, South Africa, *Public Health Nutrition* (2011);
35. Klaus G. Grunert Josephine M. Wills, Laura Fernández-Celemín, Nutrition knowledge, and use and understanding of nutrition information on food labels among consumers in the UK, *Appetite*, Volume 55, Issue 2, (2010);
36. The International Food Information Council Foundation's 2012 Food & Health Survey, Consumer Attitudes Toward Food Safety, Nutrition and Health, (2012);
37. Reeva Paul, Monica Bedi, Nutrition Label Usage: An Empirical Study of Consumer Response in India, *Indian Journal of Marketing*, Volume 44, Issue 4, (2014);

38. European Commissions paper on labelling Comments on the Consultative document on Labelling;
39. World Cancer Research Fund UK position statement, Traffic light labelling – helping people make healthy choices;
40. Vanessa De la Cruz-Góngora, Salvador Villalpando, Guadalupe Rodríguez-Oliveros, Marcia Castillo-García, Verónica Mundo-Rosas, Sergio Meneses-Navarro, Use and understanding of the nutrition information panel of pre-packaged foods in a sample of Mexican consumers, *Salud pública Méx*, (2012);
41. Azzurra Annunziata, Riccardo Vecchio „Factors affecting use and understanding of nutrition information on food labels: evidences from consumers, (2012);